

Jaarverslag Inholland 2018 Jaarverslag Inholland 2018 Jaarverslag
2018 Jaarverslag Inholland 2018 Jaarverslag Inholland 2018 Jaarve
land 2018 Jaarverslag Inholland 2018 Jaarverslag Inholland 2018 Ja
Inholland 2018 Jaarverslag Inholland 2018 Jaarverslag Inholland 20
erslag Inholland 2018 Jaarverslag Inholland 2018 Jaarverslag Inhol
Jaarverslag Inholland 2018 Jaarverslag Inholland 2018 Jaarverslag
2018 Jaarverslag Inholland 2018 Jaarverslag Inholland 2018 Jaarve
land 2018 Jaarverslag Inholland 2018 Jaarverslag Inholland 2018 Ja
Inholland 2018 Jaarverslag Inholland 2018 Jaarverslag Inholland 20
erslag Inholland 2018 Jaarverslag Inholland 2018 Jaarverslag Inhol
Jaarverslag Inholland 2018 Jaarverslag Inholland 2018 Jaarverslag
2018 Jaarverslag Inholland 2018 Jaarverslag Inholland 2018 Jaarve

land 2018 Jaarv
Inholland 2018
erslag Inholland
Jaarverslag In
2018 Jaarversl
land 2018 Jaarv
Inholland 2018
erslag Inholland
Jaarverslag In
2018 Jaarversl
land 2018 Jaarv
Inholland 2018
erslag Inholland
Jaarverslag In

Jaarverslag 2018

Haarlem, 29 mei 2019

Inhoudsopgave

1	Voorwoord	3
2	Bestuursverslag	4
2.1	Verslag van de Raad van Toezicht.....	4
2.2	Verslag van College van Bestuur	8
2.2.1	Bestuurlijke verantwoording.....	8
2.2.2	Onderwijs & Onderzoek.....	22
2.2.3	Studenten	31
2.2.4	Personeel.....	36
2.2.5	Management-controlsysteem, doelmatigheid en risicomanagement.....	41
2.2.6	Financiële kerngegevens	42
2.2.7	De financiële verantwoording	43
2.2.8	Toelichting op de financiële cijfers t.o.v. het vorige kalenderjaar	43
2.2.9	Continuïteitsparagraaf	46
2.2.10	Holding Inholland B.V.	53
2.2.11	Stichting Samenwerkingsinstituut Verloskunde Amsterdam Groningen.....	54
2.2.12	Treasurybeleid	55
2.2.13	Notitie Helderheid	56
2.2.14	Tot slot	57
3	Jaarrekening	58
3.1	Geconsolideerde balans per 31 december 2018.....	58
3.2	Geconsolideerde staat van baten en lasten 2018	59
3.3	Geconsolideerde kasstroomoverzicht 2018.....	60
3.4	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	61
3.5	Toelichting op de geconsolideerde balans	69
3.6	Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen.....	81
3.7	Financiële instrumenten.....	82
3.8	Overzicht verbonden partijen.....	84
3.9	Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten.....	86
3.10	Toelichting op het geconsolideerde kasstroomoverzicht.....	96
3.11	Enkelvoudige balans per 31 december 2018	97
3.12	Enkelvoudige staat van baten en lasten 2018.....	98
3.13	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling enkelvoudig.....	99
3.14	Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening	99

3.15	Gebeurtenissen na balansdatum.....	102
4	Overige gegevens.....	103
4.1	Bestemming resultaat	103
4.2	Controleverklaring.....	103
5	Bijlage	110
5.1	Specificatie posten OCW.....	110
5.2	Specificatie Meerjarig Investeringsprogramma.....	111
5.3	Gegevens van de rechtspersoon.....	114

1 Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2018 van Hogeschool Inholland. Dit jaarverslag beschrijft de belangrijkste activiteiten, de behaalde resultaten en de ontwikkelingen op het gebied van onderwijs en onderzoek en gaat uitgebreid in op de koers die Hogeschool Inholland met het Instellingplan 2016-2022 heeft ingezet. Met dit jaarverslag legt Hogeschool Inholland verantwoording af over 2018. Op vrijwel alle in het Instellingsplan “Durf te Leren” genoemde indicatoren is een gestaag stijgende lijn zichtbaar. De tevredenheid van studenten is opnieuw toegenomen, we halen mooie resultaten in de accreditaties van onze opleidingen en de stijgende lijn wordt ook in de buitenwereld steeds meer opgemerkt en gewaardeerd. Tegelijk hebben we nog altijd genoeg dilemma’s en uitdagingen. Ook in 2018 is met het project Studiesucces de uitval aangepakt; het rendement verbetert weliswaar iets, maar de bekostigingsgraad blijft laag. De lage bekostigingsgraad staat op gespannen voet met onze wens om ruimte te bieden aan studenten om de obstakels die zij tegenkomen te overwinnen (leren is durven).

In 2018 is gekozen voor een Midtermreview van ons instellingsplan. In 2018 heeft een panel Inholland bezocht en adviezen gegeven voor de te maken keuzes in de periode 2019-2022.

Wij zijn trots op de resultaten die we dit jaar behaald hebben en op de ontwikkeling die we met elkaar hebben ingezet. Dat geeft ons vertrouwen voor de toekomst. Wij willen daarom ook dit jaar alle collega’s bedanken voor hun betrokkenheid, vitaliteit en inzet. Wij hebben er alle vertrouwen in dat we met elkaar de komende jaren vervolgstappen kunnen zetten en onze ambities nader kunnen realiseren.

Het College van Bestuur,

Jet de Ranitz
Huug de Deugd
Marcel Nollen

2 Bestuursverslag

2.1 Verslag van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht was in 2018 betrokken bij belangrijke ontwikkelingen binnen Inholland: de huisvesting Amsterdam, de meerjarenbegroting, de kaderbrief, de (jaar)begroting, het 2018 jaarplan, de tussentijdse evaluatie van het Instellingsplan (de midterm review), de kwaliteitsafspraken en de herbenoeming van de voorzitter van het College van Bestuur.

De Raad van Toezicht verleende goedkeuring aan de meerjarenbegroting, de jaarrekening 2017, de begroting voor 2019, het CvB jaarplan 2018 en de indeling in de WNT bezoldigingsklasse van het Inholland CvB.

De Raad van Toezicht vergaderde vijf keer, waarvan twee keer in Diemen, twee keer in Den Haag en een keer in Haarlem. De aanwezigheid bij de RvT bijeenkomsten was gemiddeld 92%.

De Onderwijscommissie vergaderde vier keer, de Auditcommissie drie keer (in volledige bezetting).

De Remuneratiecommissie kwam enkele keren bij elkaar in verband met de beoordelingen van de bestuurders en de herbenoeming van de collegevoorzitter; In het najaar is de werving en selectie gestart voor twee nieuwe leden van de Raad van Toezicht.

In maart vond het jaarlijkse strategisch overleg met het College van Bestuur plaats.

De voorzitter van de Raad van Toezicht had regelmatig contact met de voorzitter van het College van Bestuur en de voorzitter van de Hogeschool Medezeggenschapsraad (HMR).

In november heeft de Raad haar eigen functioneren besproken onder leiding van een externe deskundige.

De Raad van Toezicht woonde in september de collegejaaropening in Den Haag bij, het 15-jaar Inholland feest in Haarlem en in november de mondelinge terugkoppeling door een onafhankelijk panel van de resultaten van de midterm review.

Tot slot voerde een vertegenwoordiging van de Raad van Toezicht tweemaal regulier overleg met de Hogeschool Medezeggenschapsraad (HMR) en zijn afspraken gemaakt over de profielschetsen voor de nieuwe leden van de Raad van Toezicht alsmede samenwerking tussen de HMR en de RvT ten aanzien van de werving & selectie.

Governance

Conform de Branchecode Goed Bestuur Hogescholen hanteert de Raad van Toezicht een toetsingskader voor het toezicht waarin wordt aangegeven op welke wijze invulling wordt gegeven aan het toezicht op de uitvoering van de werkzaamheden door het College van Bestuur. De taakverdeling en werkwijze van de Raad van Toezicht zijn neergelegd in een huishoudelijk reglement waarin tevens de reglementen voor de verschillende commissies zijn opgenomen. De Raad is voornemens om in 2019 de visie op toezicht te herijken.

De Raad van Toezicht hanteert een profielschets voor de omvang en samenstelling van de Raad van Toezicht en stelt jaarlijks een rooster van aftreden vast. Het toetsingskader, het huishoudelijk reglement (inclusief de commissiereglementen), de profielschets en het rooster van aftreden zijn op de website geplaatst.

Conform de branchecode zijn de klokkenluiderregeling, de integriteitscode en de regeling ongewenst gedrag op de website geplaatst evenals een beschrijving van het beleid aangaande risicomanagement.

De branchecode geeft heldere richtlijnen over de wijze waarop de onafhankelijkheid van de Raad van Toezicht geborgd dient te worden. De samenstelling van de Raad van Toezicht van Hogeschool Inholland wijkt af van de bepaling dat een toezichthouder in de vijf jaar voorafgaand aan de benoeming geen lid van het College van Bestuur was (artikel III.4.2.a). In eerdere jaarverslagen is hierover verantwoording afgelegd.

Strategie (branchecode III.1.5)

Tijdens het strategisch overleg met het College van Bestuur is gesproken over de stand van zaken van de ambities van Inholland zoals beschreven in het Instellingsplan (in het kader van de midterm review) en hieruit voortvloeiende strategische dilemma's. De Raad van Toezicht heeft samen met het College van Bestuur opdracht gegeven tot de instelling van een onafhankelijk panel, onder voorzitterschap van mevrouw drs. W.L.M. de Koning-Martens, R.A., en met ondersteuning door Hobeon, ter beoordeling van de door het College van Bestuur uitgevoerde midterm review en hieruit voortvloeiende zelfevaluatie.

Horizontale dialoog (branchecode V 2.3)

De Raad van Toezicht ziet erop toe dat externe belanghebbenden van de hogeschool betrokken worden bij de ontwikkeling van beleid en dat dit met hen als stakeholders wordt gecommuniceerd. Het College van Bestuur treedt regelmatig in overleg met mbo-, hbo- en wo-instellingen en instellingen/bedrijven uit het relevante werkveld. Tevens heeft regelmatig overleg plaatsgevonden met een aantal werkveldcommissies. Vier locaties hebben een Raad van Advies waarin regionale werkveld-partners uit het bedrijfsleven en publieke instellingen participeren; ook zijn enkele raden van advies aan sectoren gekoppeld. De collegeleden participeren samen met de betrokken directeuren in deze raden van advies. Er wordt teruggekoppeld in het wekelijkse overleg van het College van Bestuur, in de bilaterale contacten van de collegeleden met de directeuren en - in geval van samenwerking - met de Raad van Toezicht.

Op locatieniveau worden de externe contacten behartigd door de relatiebeheerders en de directeuren. Zij koppelen terug naar de collegeleden die in voorkomende gevallen de Raad van Toezicht informeren.

De Raad laat zich breder informeren over ontwikkelingen binnen de hogeschool middels interne 'stakeholder' bijeenkomsten. In 2018 is gesproken met vertegenwoordigers van het domein Creative Business, vertegenwoordigers van de opleiding Business Studies en is een thema bijeenkomst 'huisvesting' georganiseerd voor de 'Campus aan het IJ'.

Vanuit de commissies van de Raad van Toezicht

Verslag van de Onderwijscommissie

De Onderwijscommissie wordt gevormd door mevr. dr. M.F. Andriessen (voorzitter) en mevr. C. Sigaloff. Vanuit het College van Bestuur is de portefeuillehouder Onderwijs aanwezig bij het overleg alsmede het hoofd Onderwijsbeleid en Juridische Zaken. De Onderwijscommissie vergaderde steeds in volledige samenstelling.

De commissie bespreekt de rapportages en ontwikkelingen op het terrein van onderwijs en onderzoek en koppelt haar bevindingen mondeling en (via het verslag) schriftelijk terug naar de Raad van Toezicht. Voorafgaand aan de vergadering van de Onderwijscommissie spreekt de commissie met medewerkers over specifieke onderwerpen; op die manier blijft de Onderwijscommissie nauw betrokken bij de ontwikkelingen op het gebied van onderwijs en onderzoek. In 2018 is gesproken met de lector Diversiteitsvraagstukken, medewerkers betrokken bij de aansluiting mbo/hbo, de medewerkers van de afdeling Onderwijsaudit en medewerkers die betrokken zijn bij de herziening van de Studiegids. Een van de bijeenkomsten was een themabijeenkomst over 'onderzoek'.

Verslag van de Auditcommissie

De Auditcommissie wordt gevormd door dhr. mr. H.J. Rutten (voorzitter) en mw. drs. C. van der Weerd- Norder.

De Auditcommissie vergaderde steeds voltallig. De Auditcommissie beoordeelt, voorafgaand aan vergaderingen van de Raad van Toezicht, de financiële rapportages en ontwikkelingen en koppelt haar bevindingen mondeling en (via het verslag) schriftelijk terug naar de Raad van Toezicht. Vanuit het College van Bestuur is de portefeuillehouder Bedrijfsvoering aanwezig alsmede de instellingscontroller en het hoofd Finance, Business Control & Centrale Studentadministratie. De accountant is aanwezig bij de bespreking van de jaarrekening en de Managementletter. In 2018 is met de Auditcommissie gesproken over de nieuwbouw in Amsterdam, instroomcijfers, het jaarverslag 2017, de kaderbrief, het treasurystatuut en het financieringsbeleid, de meerjarenbegroting en de begroting 2019 alsmede de managementletter.

Verslag van de Selectie-/Remuneratiecommissie

De Selectie-/Remuneratiecommissie wordt gevormd door dhr. S. Riedstra (voorzitter) en mw. dr. M.F. Andriessen.

De Selectie-/Remuneratiecommissie vergaderde steeds voltallig.

De commissie beoordeelde het functioneren van de leden van het College van Bestuur over 2018, mede naar en stelde een remuneratierapport op. De commissie heeft veel aandacht besteed aan de herbenoeming van de voorzitter van het College van Bestuur.

Tenslotte heeft de remuneratiecommissie de werving & selectie voor twee nieuwe leden van de Raad van Toezicht in gang gezet (in samenwerking met de HMR).

Bezoldiging

Op 20 december 2018 heeft de Raad van Toezicht besloten, in aanwezigheid van het College van Bestuur, haar bezoldiging aan te passen conform de WNT ontwikkeling.

Contacten met de Hogeschool Medezeggenschapsraad (HMR)

Een vertegenwoordiging van de Raad van Toezicht spreekt tweemaal per jaar met de voltallige HMR over strategische en operationele ontwikkelingen. In 2018 vonden de gesprekken plaats in mei en november. Er was tussentijds regelmatig contact tussen de voorzitter van de Raad van Toezicht en de voorzitter van de HMR.

In nauwe samenwerking met de HMR werd de werving en selectie van de nieuwe RvT leden uitgevoerd; een van de nieuwe leden is door de HMR voorgedragen.

Samenstelling van de Raad van Toezicht per 31 december 2018

Mw. dr. M.F. Andriessen (vice-voorzitter)

Geboortedatum: 22-10-1946

Nationaliteit: Nederlandse

Functies: bestuurder en adviseur

Nevenfuncties: lid Eerste Kamer, bestuurslid Vereniging Toezichthouders Hogescholen, instellingsauditor NVAO en FIBAA, lid Adviesraad VOvA, lid Bestuur Klein Pompeï.

(her)Benoeming: 1 juli 2015 tot 1 juli 2019

Dhr. drs. S. Riedstra (voorzitter)

Geboortedatum: 11-02-1955

Nationaliteit: Nederlandse

Functie: Secretaris-generaal ministerie Justitie en Veiligheid

Nevenfuncties: lid Raad van Advies ABD Topconsult, lid opdrachtgevend bestuur Intercoach, voorzitter curatorium IML van het NSOB, lid Raad van Toezicht PBLQ.

Benoeming: 1 oktober 2017 tot 1 oktober 2021

Dhr. mr. H.J. Rutten

Geboortedatum: 20 mei 1958

Nationaliteit: Nederlandse

Functie: lid College van Bestuur ROC Midden Nederland

Nevenfuncties: lid Raad van Toezicht Ziekenhuis Tergooi (per 01.01.2019 voorzitter), lid DB Economic Board Utrecht, voorzitter Human Capital Agenda Utrecht Region.

(her)Benoeming: 1 April 2016 tot 1 April 2020

Mevr. drs. C. Sigaloff

Geboortedatum: 29 december 1971

Nationaliteit: Nederlandse

Functie: zelfstandig adviseur en interim leidinggevende

Nevenfunctie: lid Raad van Toezicht Stichting Kriterion

Benoeming: 1 november 2016 tot 1 november 2020

Mw. drs. C. van der Weerd-Norder RA

Geboortedatum: 22 februari 1964

Nationaliteit: Nederlandse

Functie: Partner Accent Organisatie Advies

Nevenfuncties: lid Raad van Commissarissen Triodos Bank, Binck Bank, Habion en DWS Zorgverzekeraar; lid Raad van Advies Rechtbank Gelderland

Benoeming: 1 mei 2016 tot 1 mei 2020.

Samenstelling Onderwijscommissie

Mw. dr. M.F. Andriessen (voorzitter)

Mw. drs. C. Sigaloff

Samenstelling Auditcommissie

Dhr. mr. H.J. Rutten (voorzitter)

Mw. drs. C. van der Weerd-Norder RA

Samenstelling Remuneratiecommissie

Dhr. drs. S. Riedstra (voorzitter)

Mw. dr. M.F. Andriessen

2.2 Verslag van College van Bestuur

2.2.1 Bestuurlijke verantwoording

Algemeen:

Inholland levert een bijdrage aan de uitdagingen in de Randstad, van de kop van Noord-Holland tot de Drechtsteden, met onderwijs voor studenten en professionals en praktijkgericht onderzoek voor de beroepspraktijk. We zijn onderscheidend op de thema's duurzaam, gezond en creatief, en werken daarin samen met het beroepenveld, overheden en maatschappelijke partners. Wij doen dat persoonlijk en dichtbij, vanuit de overtuiging dat voor ons en onze studenten zowel succes als tegenslag de sleutel zijn tot ontwikkeling als professional en als mens. Diversiteit is daarbij een kracht.

De missie en visie zijn uitgebreid uitgewerkt in het Instellingsplan 2016-2022. Hogeschool Inholland telt in 2018 circa 24.500 studenten. In negen vestigingen verspreid over Noord- en Zuid-Holland wordt onderwijs aangeboden op tal van vakgebieden. Inholland kiest voor drie profilerende hoofdthema's: 'Creatief', 'Gezond' en 'Duurzaam'. De nadruk ligt op het bacheloronderwijs (67 opleidingen), maar Inholland biedt ook zeven masteropleidingen en (in 2018) zeven Associate Degree-opleidingen aan. AVAG (Academie Verloskunde Amsterdam Groningen) is een samenwerkingsinstituut op het gebied van Verloskunde. De licentie voor de bacheloropleiding Verloskunde berust bij Inholland; het wetenschappelijk onderzoek is onderdeel van VUmc.

De Inholland Academy is het na- en bijscholingsinstituut van Inholland en biedt kennis aan bedrijven, instellingen en individuele cursisten. Met opleidingen, cursussen en trainingen op post-mbo, hbo en post-hbo-niveau en tal van maatwerkmogelijkheden worden werkende professionals in de sectoren handel en industrie, techniek, (zakelijke) dienstverlening, media, overheid en non-profit, gezondheidszorg, welzijn en onderwijs bediend.

Inholland voldoet aan de Branchecode Goed Bestuur Hogescholen (2013), die vanaf 1 januari 2014 van kracht is voor alle hogescholen in Nederland; daar waar wordt afgeweken (samenstelling van de Raad van Toezicht in relatie tot artikel III.4.2.a van de branchecode) wordt dit gemotiveerd (hoofdstuk 2). In de naleving van deze branchecode hechten het College van Bestuur en de Raad van Toezicht veel belang aan het verstrekken van inzicht in de bestuursstructuur en naleving van de code.

Actuele ontwikkelingen op hoofdlijn:

Het jaar 2018 werd voor Inholland gekenmerkt door positieve ontwikkelingen en positieve media-aandacht. Dit heeft effect gehad op de sfeer in de organisatie en de motivatie van de medewerkers.

De kentering die is ingezet met het Instellingsplan "Durf te leren" (2016-2022) is voortgezet. De in 2018 gevisiteerde opleidingen zijn allemaal positief beoordeeld, zonder hersteltrajecten. Het aantal inschrijvingen per 1 oktober 2018 gaf een substantiële stijging te zien van de eerstejaarsinschrijving met bijna 7%. In totaal is het aantal inschrijvingen nog gedaald. De daling is het gevolg van de samenvoeging van een aantal opleidingen en de afronding van de afbouw van een zestal opleidingen in het economisch domein. Daar konden studenten zich vanaf september 2018 niet meer voor inschrijven. Halverwege 2018 werd de Nationale Studenten Enquête gepubliceerd met als resultaat dat Inholland steeg in de ranking ten opzichte van andere hogescholen in West-Nederland. De hieruit voortvloeiende positieve publiciteit in de landelijke pers en social media resulteerde in een stijging van het aantal belangstellenden dat zich aanmeldde voor de open dagen in oktober en december. In oktober 2019 zullen hiervan de resultaten zichtbaar worden.

2018 was ook het jaar waarin Hogeschool Inholland vierde dat zij 15 jaar geleden is begonnen met onderwijs onder die naam (de statutaire oprichtingsdatum was in 2002). Dat is met collega's gevierd met een feest op de vestiging Haarlem, waarbij een groot aantal collega's hun talent toonde in

workshops, tentoonstellingen en spetterende optredens. Volgend op alle positieve berichtgeving rond de Keuzegids van 2018, was dit een prachtige viering van ons 15-jarig bestaan, onze kwaliteit en saamhorigheid.

2018 stond vooral in het teken van de midterm review van het Instellingsplan Durf te Leren. In het eerste halfjaar is het plan geëvalueerd samen met externe en interne stakeholders. Hierbij zijn zowel kwantitatieve als kwalitatieve ontwikkelingen beoordeeld. Er is een analyse gemaakt van externe omstandigheden; op basis hiervan is de SWOT-analyse geactualiseerd. Dit resulteerde in een zelfevaluatie rapport dat in september gereed kwam met instemming van de medezeggenschapsraad. Naar aanleiding van de midterm heeft Inholland op enkele punten de strategie bijgesteld. Belangrijke nieuwe ambitie is het nader concretiseren van het Onderwijskompas, via het concept "Inholland-professional", een visie op de kenmerken van de Inholland afgestudeerden en wat dit betekent voor de ontwikkeling van het onderwijs en personeel. Daarnaast zijn de kwantitatieve indicatoren aangepast.

Eind november heeft een extern panel op basis van de zelfevaluatie en andere documenten gedurende twee dagen gesprekken gevoerd met diverse geledingen. Het doel was te beoordelen in hoeverre de strategie nog passend is, welke adviezen het panel zou kunnen geven ter verdere verbetering en een advies te geven omtrent de actiepunten indien Inholland de Instellingstoets Kwaliteitszorg (ITK) zou willen behalen. De mondelinge terugkoppeling van het panel was positief. Het definitieve rapport verschijnt begin 2019.

Ook is in 2018 nader invulling gegeven aan de voorbereiding van de Kwaliteitsafspraken met de minister van OCW. Deze afspraak geeft vorm aan de besteding van extra middelen die aan de lumpsum zijn toegevoegd als gevolg van de opheffing van de basisbeurs (studievoorschotmiddelen). De middelen moeten ten goede komen aan de versterking van de kwaliteit van het onderwijs en zichtbaar zijn voor de studenten. Vanaf 2018 zijn de extra middelen uit de Wet op het Studievoorschot daadwerkelijk ter beschikking gesteld. Het bedrag loopt op van EUR 6,4 mln. in 2018 tot, naar verwachting, EUR 16,5 mln. in 2022. Hier stond evenwel doelmatigheidskorting tegenover, waardoor het saldo in 2018 niet leidde tot een toename van de middelen. Inholland heeft de bestedingen toch op hetzelfde niveau gehouden. Omdat bij de start van 2018 nog een akkoord moest worden bereikt tussen de minister van OCW en de Vereniging Hogescholen over de vormgeving en inhoud van kwaliteitsafspraken en een hoofdlijnenakkoord voor het hbo, waren er geen nadere eisen aan de bestedingen. Om die reden heeft Inholland de voorinvesteringen uit eerdere jaren ongeclausuleerd doorgezet. Voor 2019 zal een voorstel voor een Kwaliteitsafspraken worden ingediend (en zijn de voorgenomen uitgaven in de begroting hiermee in lijn gebracht).

In 2018 zijn de te maken keuzes voor de volgende jaren voorbereid en in 2019 zullen deze worden omgezet in concrete plannen die worden voorgelegd aan de NVAO ter goedkeuring. Deze afspraken zullen doorwerken in kaderstellende documenten, zoals de kaderbrief, de begroting, het strategisch personeelsplan en in het in 2017 vastgestelde Onderwijskompas en Professionaliseringsplan en de IT-strategie.

Het kantelen van de organisatie van 'rule-based' naar 'principle-driven' resulteert in minder regels en vergroot de professionele ruimte volgend op de voorinvesteringen die Inholland in 2016 en 2017 uit eigen middelen heeft gedaan. Deze voorinvesteringen zijn in 2018 in de begroting doorgetrokken (nu met de middelen uit de Wet op het Studievoorschot) voor een verdere verbetering van het onderwijs. De impuls in het onderwijs is terug te vinden in de verhoging van de onderwijsintensiteit, het verhogen van de praktijkgerichte onderzoekscapaciteit en de intensievere begeleiding van studenten in verband met de beoogde verbetering van het studiesucces en vermindering van het aantal langstudeerders. Deze speerpunten zijn opgenomen in de kaderbrief en begroting.

Inhoudelijk formuleert het Instellingsplan een aantal hoofdthema's: de profilerende thema's 'Duurzaam, Gezond en Creatief', studiesucces, 'persoonlijk en dichtbij' en diversiteit. In dit jaarverslag wordt onder meer de voortgang op deze thema's nader beschreven.

Profilerende thema's.

Het instellingsplan noemt drie profilerende thema's: duurzaam, gezond en creatief. Deze zijn leidend geweest voor de doorontwikkeling van de onderzoeksagenda's. In de jaren 2016 en 2017 is ingezet op het uitwerken van de thema's duurzaam (zie visie Duurzame Oplossingen) en gezond (zie visie De Gezonde Samenleving). In september 2018 is de publicatie "Creative Future" gepresenteerd waarmee het thema creatief nadere uitwerking en duiding heeft gekregen. De profilerende thema's geven richting aan het onderwijs en onderzoek binnen Inholland. Niet alleen binnen, maar ook tussen domeinen. Nu Creative Future gereed is, valt op dat de drie visies ook doorsnijdende thema's kennen: de invloed van technologie op de ontwikkeling van het vak enerzijds en de aandacht voor de mens anderzijds. In de keuzes waarvoor professionals komen te staan staat bij Inholland de mens centraal.

Onderwijskompas.

Het Instellingsplan benoemt de uitgangspunten van ons (beoogde) onderwijs. Het in 2017 vastgestelde 'Onderwijskompas' is een gecompriëerde weergave van deze uitgangspunten en is bedoeld als richtinggevende inspiratiebron voor iedereen die bij onderwijsontwikkeling en –uitvoering betrokken is. Aan de hand van een vijftal uitgangspunten 'We durven te leren, We handelen persoonlijk en dichtbij, We zijn divers, We maken kwaliteit samen, We bekennen kleur' worden de kenmerken van ons onderwijs nader uitgewerkt; opleidingen kunnen hiermee aan de slag voor het ontwikkelen van een eigen opleidingsvisie. In 2018 heeft het externe MTR panel geadviseerd om de uitgangspunten van het onderwijskompas nader uit te werken in een onderwijsvisie, die dieper ingaat op de inrichting van ons onderwijs. Dit zal vanaf 2019 verder worden uitgewerkt.

Portfolio

In 2016 is een start gemaakt met de voorbereiding van een tweeledig beleid op het gebied van portfolio. Het gaat om nieuwe opleidingen, het vernieuwen van opleidingen en indien nodig afbouw van bestaand aanbod. Enerzijds is er een doorlichting gemaakt van het totale Inholland-portfolio; anderzijds is portfoliomanagement meer in de dagelijkse praktijk verankerd. Hiermee kan portfolio-beleid strategischer worden aangepakt. Tegelijkertijd zijn in dit kader concrete stappen gezet zoals de inzet op de opbouw van een aantal flexibele deeltijdopleidingen, de verzelfstandiging van bestaande Ad-opleidingen, de ontwikkeling van brede bachelors (Social Work, Business Studies), de afbouw van de tweedegraadslerarenopleidingen en de doorontwikkeling van diverse kenniswerkplaatsen. In 2018 is de focus gelegd op het ontwikkelen van nieuwe AD-programma's. Zo zijn in de Metropoolregio Amsterdam enkele aanvragen neergelegd bij het CDHO en wordt ook in Den Haag naar het Ad-portfolio gekeken. Naar aanleiding van vragen van de regio Drechtstreden wordt samen met de Hogeschool Rotterdam onderzocht of hier ruimte zou zijn voor een AD Academy.

Pilot flexibele deeltijdopleidingen

Een van de doelstellingen binnen het Instellingsplan 'Durf te leren' is om flexibel onderwijs aan te bieden aan specifieke doelgroepen. Voor het deeltijdonderwijs heeft de minister de mogelijkheid gegeven om via een subsidietraject deel te nemen aan pilots flexibilisering. Inholland participeert met een aantal deeltijdopleidingen. Doel is om onderwijs aan te bieden op basis van leeruitkomsten. Het onderwijs wordt hierdoor meer afgestemd op de leef- en werksituatie van de student die eerder gerealiseerde leeropbrengsten kan inzetten binnen de opleiding (validering). In 2018 zijn daar nieuwe flexibele opleidingen aan toegevoegd, te weten: de Pabo die in februari is gestart, alsmede HBO Verpleegkunde en Technische Bedrijfskunde. Deze opleidingen zijn in september gestart.

Nieuwe opleidingen, naamswijzigingen en beëindigde opleidingen

Per 1 augustus 2018 is een van de opleidingen van de Inholland Academy een bekostigde opleiding geworden. Dit betreft de Master Advanced Health Informatics Practice. Dit is een Master die in deeltijd wordt aangeboden. Daarmee heeft Inholland nu zeven Masteropleidingen.

Daarnaast zijn naamswijzigingen doorgevoerd voor een aantal opleidingen in het economisch domein. Formeel betreft het derhalve nieuwe opleidingen. Daarbij gaat het om:

- Business Innovation (was: International Business Innovation Studies),
- Creative Business (was: Media & Entertainment Management),
- Finance & Control (was: Bedrijfseconomie),
- Integrale Veiligheidskunde (was: Integrale Veiligheid),
- Leisure & Events Management (was: Leisure Management/Vrijtijdsmanagement),
- Tourism Management (was: Hoger Toeristisch & Recreatief Onderwijs).

Inholland is in 2014 gestart met de Bachelor opleiding Business Studies. Deze opleiding bestaat uit de samenvoeging van 6 Bachelor programma's. Studenten die nog studeerden voor een bachelordiploma hadden tot 1 augustus 2018 de tijd om de opleiding af te ronden. Voor de studenten waarbij dit niet is gelukt, is een uiterste inspanning gedaan om deze over te dragen aan een andere hogeschool, om de opleiding af te ronden. Per 1 september 2018 kunnen studenten niet meer ingeschreven staan bij deze opleidingen aan Inholland. Indien zij nog niet zijn afgestudeerd worden zij doorverwezen naar collega hogescholen waar de studie nog wel wordt aangeboden. Een aantal studenten heeft ervoor gekozen de overstap te maken naar Business Studies bij Inholland. In beide gevallen faciliteerde Inholland waar mogelijk deze overstap. Het merendeel van de studenten heeft de opleiding echter met een diploma afgesloten.

Social Work

Al in 2015 heeft het Sectoraal Adviescollege Hogere Sociale Studies in samenspraak met de Vereniging Hogescholen besloten tot versterking van de kwaliteit en de herkenbaarheid van de sociale opleidingen. Dit zou bereikt moeten worden door afspraken tussen de hogescholen over de ontwikkeling van een gemeenschappelijk kwalificatieprofiel en kennisbasis, en drie gedefinieerde (uitstroom)profielen. In 2017 zijn alle stappen doorlopen om door middel van een planningsneutrale conversie van de opleidingen Sociaal Pedagogische Hulpverlening, Maatschappelijk Werk en Dienstverlening en Cultureel Maatschappelijke Vorming. Deze is per september 2018 van start gegaan als de Bachelor Social Work. Deze wordt op vijf Inholland locaties aangeboden.

Afbouw tweedegraadslerarenopleidingen

Inholland had achttien tweedegraadslerarenopleidingen die vrijwel allemaal in voltijd- en deeltijdvarianten werden aangeboden. In 2017 is besloten deze opleidingen aan Inholland af te bouwen en studenten naar de Hogeschool van Amsterdam te verwijzen. De studenten die al bij ons studeren hebben tot 2021 de tijd om hun diploma te behalen. De onderwijsactiviteiten zijn in 2018 verplaatst van Amstelveen naar Diemen om ervoor te zorgen dat studenten in een aangename onderwijsomgeving hun activiteiten kunnen blijven vervolgen. Het pand in Amstelveen is afgestoten.

Studiesucces

Het studiesucces van onze studenten vormt één van de hoofdthema's uit het Instellingsplan. Het project Langstuderen is dit jaar afgerond. De inzichten die hiermee zijn opgedaan worden nu benut om studiesucces te stimuleren en langstuderen te voorkomen. De verantwoordelijkheid hiervoor is primair in de domeinen belegd; onderwijsteams kunnen daarmee inspelen op vraagstukken in de eigen opleiding. Hogeschoolorde worden pilots uitgevoerd en wordt het delen van kennis en ervaringen op het gebied van studiesucces ondersteund. Het hogeschoollectoraat Studiesucces speelt een belangrijke rol in het onderzoek in deze; hierin wordt nauw samengewerkt met collega's van andere Randstadhogescholen.

Persoonlijk en dichtbij

Op tal van fronten is nader invulling gegeven aan het implementeren van het begrip 'Persoonlijk en dichtbij'. Zo is de Onderwijs- en examenregeling (OER) herschreven tot een toegankelijke en goed leesbare bachelor OER. De studenttevredenheid nam dit jaar toe (zie ook NSE). De in 2016 gelanceerde 'Inholland app' functioneert naar tevredenheid en dit jaar is op verzoek van de studentgeleding in de medezeggenschapsraad de mogelijkheid 'aanmelden voor toetsen' toegevoegd. In 2018 is tevens een speciale app gelanceerd voor studiekeizers, waarmee aankomende studenten hun aanmelding en inschrijving kunnen volgen en informatie over de opleiding van hun keuze kunnen vinden.

De website is via vrijwel alle (mobiele) devices toegankelijk. In overleg met studenten wordt bekeken op welke wijze dit soort voorzieningen nog verder verbeterd kunnen worden. De externe campagne 'Leren=durven' wordt in 2018 voortgezet. In eerste instantie voor het werven van nieuwe studenten, in tweede instantie ook richting andere belanghebbenden waaronder het werkveld.

Diversiteit

Onze studentenpopulatie is het afgelopen decennium aanzienlijk diverser geworden, terwijl dat in mindere mate geldt voor de docentenpopulatie. Om een antwoord te geven op vraagstukken die hieruit voortkomen is in 2017 het lectoraat Diversiteitsvraagstukken in het leven geroepen. Het lectoraat heeft de opdracht een bijdrage te leveren aan de wijze waarop het hoger onderwijs toekomstige professionals klaarstoomt voor de diverse samenleving in een inclusieve onderwijscultuur met gelijke kansen voor iedereen. Diversiteit is een thema dat alle geledingen en opleidingen van de hogeschool raakt; het lectoraat Diversiteitsvraagstukken is daarom geen domein- maar een hogeschoollectoraat. In oktober was Inholland gastheer van een landelijke conferentie over het onderwerp Diversiteit in de vestiging Haarlem. Daarbij heeft de hogeschool het Charter Diversiteit van Diversiteit in Bedrijf ondertekend. In 2019 zal het plan van aanpak dat hierop moet volgen aan de HMR worden voorgelegd. In november 2018 hield lector Machteld de Jong haar lectorale rede.

Inholland onderzoek

Naast onderwijs verzorgt Hogeschool Inholland ook praktijkgericht onderzoek. 28 Lectoren, onderzoekers en studenten werken nauw samen met de beroepspraktijk en samenleving aan (maatschappelijke) vraagstukken, passend bij onze kernwaarden duurzaam, gezond en creatief. De resultaten, oplossingen en innovaties leveren een belangrijke bijdrage aan het werkveld en de maatschappij, zowel nationaal als internationaal. Bovendien implementeren we deze nieuwe inzichten in ons onderwijs. Ieder domein heeft een aantal lectoraten onder leiding van een lector. Een aantal lectoraten is samengevoegd in een onderzoeksgroep. Hiermee wordt het interdisciplinaire werken tussen de verschillende expertises gestimuleerd. Regionale samenwerking vindt plaats in de centres of expertise en andere triple helix werkvormen, zoals de kenniswerkplaats. Het is een breed scala van onderzoeksresultaten, variërend van zorg, techniek, maatschappelijke ontwikkelingen en economisch onderzoek.

Marktactiviteiten: Inholland Academy

Zowel door middel van post-initieel als ook deeltijdonderwijs heeft Inholland een breed aanbod voor een leven-lang-leren. De basis is altijd verbonden met het voltijdaanbod in het initieel onderwijs. Het leven-lang-leren aanbod is daaraan complementair, voor de deeltijdstudent, voor de alumnus en voor de docent die zijn professionaliteit wil verbreden of verdiepen. De verbinding in de driehoek van onderwijs, onderzoek en arbeidsmarkt door uitwisseling op kennis en praktijkrelevantie zorgt voor innovatiekracht in het onderwijs en is randvoorwaardelijk voor kwaliteit. Via de Academy wordt het post-initiële aanbod verzorgd en het aanbod varieert van maatwerk in de vorm van een één- of meerdaagse training tot volwaardige masteropleidingen en alles daartussen. De Academy verzorgt acht opleidingen op het gebied van management en organisatie, tien opleidingen voor het primair onderwijs, vijf opleidingen op het terrein van zorg, welzijn en publieke dienstverlening en een opleiding in het agrarisch domein. Daarnaast kan de Academy maatwerk leveren op basis van specifieke

vragen uit het bedrijfsleven en instellingen. De Inholland Academy is onderdeel van de Holding Inholland B.V.. Jaarverslaglegging (zowel financieel als inhoudelijk) vindt binnen de Holding plaats. In de jaarrekening (zie verder) van de Stichting zijn de cijfers van de Holding geconsolideerd.

Huisvesting

Amsterdam

Eind 2016 is er een voorgenomen besluit geweest om alle opleidingen van onze vestigingen in Amsterdam en Diemen (m.u.v. Mondzorgkunde en Verloskunde) te gaan huisvesten in een nieuw te bouwen pand in de Sluisbuurt op het Zeeburgereiland. In 2018 zijn daartoe diverse trajecten in gang gezet die moeten leiden tot een besluitvormings-, een financierings-, een communicatie- en een bouwtraject. In september 2017 had de gemeenteraad van Amsterdam al ingestemd met het stedenbouwkundig plan en het investeringsbesluit. Met de gemeente is een afsprakenbrief opgesteld waarin afspraken zijn vastgelegd tussen de gemeente, Inholland en DUWO over de reservering van de locaties voor realisatie van het programma van Inholland en DUWO. In 2018 is ook de definitieve goedkeuring gekomen op het bestemmingsplan door de gemeenteraad van Amsterdam. Tevens zijn er keuzes gemaakt voor de wijze van financiering. Er is een aanbestedingstraject geweest voor de keuze van een architect. Dit is bureau cepezed geworden. Dit bureau heeft een eerste planvorming voor deze nieuwbouw in december aan Inholland gepresenteerd. In 2019 zal de aanbesteding volgen voor de keuze van een aannemer. Tevens zijn er keuzes gemaakt voor de wijze van financiering. Volgens de huidige planning wordt het pand in 2021 opgeleverd.

Alkmaar

In Alkmaar wordt het C-gebouw steeds meer ingezet als lab-omgeving waar de verbinding tussen onderwijs onderzoek en werkveld tot stand wordt gebracht. Het Ontwikkelingsbedrijf NHN is daarin dit jaar gehuisvest waardoor de verbinding met de omgeving wordt versterkt. Ook enkele kleine bedrijven zijn hier inmiddels in gehuisvest.

Rotterdam

In Rotterdam was een deel van het gebouw aan de Posthumalaan niet in gebruik in verband met kostenbesparing. In 2018 is met de ROC's Albada en Zadkine overeenstemming bereikt over de inhuizing van het VAVO-Rijnmond. Dit is per augustus 2018 geëffectueerd. Deze inhuizing heeft bovendien als beoogd effect om de doorstroom vanuit het vavo naar het hbo te stimuleren.

Den Haag

In navolging van Rotterdam, heeft ook ROC Mondriaan besloten de VAVO bij Inholland te willen huisvesten, bij onze Haagse vestiging. In 2019 wordt het pand hiervoor in gereedheid gebracht. Tevens worden dan andere verbeteringen aan het pand aangebracht conform de huisvestingsagenda.

Regio activiteiten

Inholland overlegt op regelmatige basis met externe partners om op regionaal niveau goed aan te sluiten bij de vraag. Dit gebeurt middels adviesraden van vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven, instellingen en het bedrijfsleven, maar ook door middel van deelname aan regionale projecten en overlegstructuren. Deze adviesraden zijn het afgelopen jaar actief betrokken bij de totstandkoming van de Midtermreview op het Instellingsplan.

Alkmaar

De vestiging Alkmaar is met 8,7% nieuwe eerstejaars flink gegroeid en heeft nu meer dan 3500 studenten in het duurzame, verbouwde pand. Om de student als professional van de toekomst op te leiden wordt steeds vaker samengewerkt met organisaties uit de regio. Dit gebeurt door middel van real life cases (kenniswerkplaats methodiek) maar ook door samenwerking tussen studenten van verschillende opleidingen en domeinen. Een mooi voorbeeld hiervan is het project Huisduinen. In dit project helpen studenten van alle opleidingen het dorp Huisduinen om zelfvoorzienend te worden.

Een groot samenwerkingsverband in de regio NHN is TerraTechnica. Diverse grote partners zijn hieraan verbonden, zoals ECN/ TNO, Engie en Ravo. Samen met deze partners wordt er een nieuwe stap gezet op het gebied van duurzame energietransitie. Binnen dit verband wordt een centre of expertise opgebouwd op het gebied van de energietransitie. De relatie met de grootste toeleverende scholen en met name met het Horizon College is geïntensiveerd en verbeterd. Er zijn diverse projecten opgezet met als doel om de doorstroom mbo-hbo te bevorderen.

Amsterdam en Diemen

In het voorjaar zijn de kwartiermakers van de Inholland-fieldlabs Sluisbuurt, Amsterdam-Noord en SAIL gestart. Deze fieldlabs zijn bedoeld om de samenwerking tussen de opleidingen, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven te versterken. Dit door middel van opdrachten die door studenten worden uitgevoerd onder begeleiding van docenten. Dit blijkt succesvol: de opdrachten stromen binnen: studenten van verschillende opleidingen en domeinen zijn sinds september voor partners binnen en buiten de stad aan de slag. Op deze manier bouwt Inholland vanuit onze fieldlabs en de toekomstige locatie op het Zeeburgereiland het concept 'Campus aan het IJ' uit. De collegevoorzitter van Inholland is sinds 2018 voorzitter van de stuurgroep Human Capital van de Amsterdam Economic Board. Sinds 2017 voeren de voorzitters van vier hbo-instellingen in Amsterdam afstemmingsoverleg om het hbo sterker op de kaart te zetten.

Delft

De agrarische opleidingen werken nauw samen in projecten als de Food Academy (Vlaardingen) en de World Horti Campus (Naaldwijk). Met de gemeente Rotterdam zijn diverse projecten gestart om de relatie tussen voedsel en gezondheid op de kaart te zetten. In de zg. 'City Deal Kennismaken' wordt nauw samengewerkt met de gemeente Delft, De Haagse Hogeschool en de Technische Universiteit. Er zijn voor Inholland twee relevante projecten in ontwikkelingen: het Urban Living lab 'Tanthof' en een opdracht van de Gemeente en het bedrijfsleven om één of meer landmarkprojecten te bedenken om daarmee het toerisme te stimuleren. De aanpak in Delft wordt als voorbeeld gezien van de wijze waarop de 'City Deal Kennismaken' kunnen opereren.

Den Haag

De pabo van Inholland Den Haag is zeer actief in de verbinding met projecten in het lokale en regionale basisonderwijs. Vanuit deze vestiging wordt het project Schuldenlab voor studenten georganiseerd. Dit is een voorlichtingsvoorziening voor studenten met financiële problemen. De opleidingen in Den Haag participeren in The Hague Security Delta. Hier is met name verbinding gelegd met de opleiding Integrale veiligheidskunde in Rotterdam. Studenten van de internationale opleiding Creative Business nemen deel aan de organisatie van diverse events in de stad en regio. Door de komst en uitbreiding van de Haagse vestiging van de universiteit Leiden is het nijpende tekort aan studentenhuysvesting een aandachtspunt. Excellente studenten van diverse vestigingen worden uitgenodigd om deel te nemen aan het zg. 'World Class The Hague programma'. Dit richt zich overwegend op business studies en de relatie met internationale organisaties die in Den Haag gevestigd zijn.

Het lerarentekort speelt in meerdere steden waaronder Den Haag. Daar heeft de wethouder onderwijs overleg geopend over het starten van een instituut voor lerarenopleidingen. Inholland neemt, samen met de Haagse Hogeschool en het voortgezet onderwijs, deel aan dit overleg en verkent de mogelijkheden.

Dordrecht

In Dordrecht laat de pabo een sterke stijging van de instroom zien. Er zijn goede relaties gelegd met het afnemend primair onderwijs. Daarnaast vindt in deze regio een verkenning plaats naar meer mogelijkheden voor hoger onderwijs. Dit traject wordt in gang gezet met onder andere de Hogeschool Rotterdam, Christelijke Hogeschool Ede, het ROC Da Vinci en de gemeente Dordrecht. Eventuele

kansen zullen met name betrekking hebben op het ontwikkelen van Ad-programma's. De Academy verzorgt in samenwerking met landelijke koepelorganisaties twee opleidingen voor management in de Binnenvaart. De kern van de binnenvaart in Nederland ligt in Dordrecht/Zwijndrecht.

Haarlem

De verbinding met de regio is hecht: in 2018 heeft Inholland Haarlem met de gemeente Haarlem de maatschappelijke agenda van de regio gekoppeld aan onze onderzoeksagenda naar een duurzame, gezonde, creatieve samenleving. Als voorbeeld: de 3D Makers Zone, de werkplaats Sociaal Domein NH, Bevrijdingspop en de samenwerking in drie practoraten van het Nova College maken het samen werken aan maatschappelijke vraagstukken concreet. Daarnaast heeft Inholland Haarlem het Inholland Health Technology Centre (IHTC). De diverse kenniswerkplaatsen dragen bij aan de kwaliteit en actualiteit van het onderwijs en oplossing van professionaliseringsvraagstukken in de regio. Inholland Haarlem onderneemt vanuit alle faculteiten in nauwe samenwerking met het werkveld. Zo verzorgde de Start Up Campus Haarlem voor een groeiend aantal ondernemende studenten vanuit het brede Haarlemse portfolio ondernemersprogramma's. Haarlem en de regio zijn trots op 'Haarlem studentenstad'.

Rotterdam

Rotterdam heeft een brede externe oriëntatie. De opleidingen werken samen in Plint010 waar studenten kunnen werken aan projecten van externe opdrachtgevers. Ook studenten die een eigen bedrijf willen starten krijgen hier faciliteiten. Plint010 is een fysieke omgeving waar studenten van meerder opleidingen en disciplines samenwerken. De vestiging neemt daarnaast deel aan de activiteiten van de Wereldhaven dagen en het International Film Festival en voert activiteiten uit in het kader van het Nationaal Programma Rotterdam-Zuid, waaronder het leerwerkbedrijf Zuid Onderneemt op de Boulevard-Zuid in het gebied Feijenoord. Inholland zat in het mkb-werkoffensief waar meer dan 1100 werkzoekenden via scholing aan werk zijn geholpen. Sinds september 2018 is het vavo-Rijnmond ook gehuisvest in het pand van Inholland. Afstemmingsoverleg vindt plaats in de sectorkamer Hoger Onderwijs en het gezamenlijk overleg sectorkamers mbo en hbo.

Studenttevredenheid

NSE

Er is de afgelopen jaren Inholland-breed fors ingezet op het verbeteren van de informatievoorziening, studiebegeleiding en de werkplekken. Uit de scores hierop blijkt dat onze studenten de resultaten van deze inspanningen als verbetering ervaren hebben. Van alle Randstadhogescholen is Inholland als enige vooruit gegaan met een gemiddelde score van 3,8. Voor het vierde jaar op rij stijgt de waardering die studenten hebben voor hun opleiding bij Hogeschool Inholland. Opvallend is dat de landelijke trend juist licht daalt en Inholland als enige brede hogeschool in de Randstad een relatieve stijging laat zien. Vooral de opleidingen AD Crossmediale Communicatie in Diemen en Bouwkunde in Haarlem groeien in tevredenheid. Ook de opleidingen op het gebied van sociaal werk krijgen hoge cijfers. Dit blijkt uit de Nationale Studenten Enquête, het belangrijkste tevredenheidsonderzoek onder studenten uit het hoger onderwijs, uitgevoerd in opdracht van het ministerie van Onderwijs. Zie het hoofdstuk Studenten voor nadere informatie over de NSE.

Masterplan HRM

Met ingang van 1 januari 2018 is voor de personeelsregistratie en de salarisverwerking overgegaan op het nieuwe systeem HR2day. In de loop van 2018 zijn ook de modules voor verzuimregistratie, de beoordelingscyclus en werving & selectie in HR2day ondergebracht. Dit nieuwe systeem biedt zowel de medewerker als de manager meer en sneller informatie over personele aangelegenheden. Het interaction center is het onderdeel dat toegankelijk is voor iedere medewerker afzonderlijk (persoonlijke pagina) en het management interaction center is het deel dat toegankelijk is voor de leidinggevende.

Wij Inholland awards

Naast de al langer bestaande Wij Inholland award voor het beste studentproject, werd in 2017 een tweetal nieuwe awards in het leven geroepen: de award voor Docent van het jaar en die voor Docententeam van het jaar. In 2018 werd daar de Award voor de beste ondersteuner van het jaar aan toegevoegd. Uitreiking van de awards voor beste studentproject en voor Topsport 2018 vond plaats tijdens de jaaropening, de nieuwe awards werden uitgereikt tijdens de Dag van het Onderwijs die in navolging van de reeds langer bestaande Dag van het Onderzoek dit jaar voor de tweede keer werd georganiseerd. De awards 2018 werden uitgereikt aan:

Docent: Marco Bijsterbosch, docent Tourism Management Diemen

Docententeam: Technische Informatica van Inholland Alkmaar

Ondersteuner: Izaak Pattiwael

De topsportprijs naar ijshockeyer Mandy Flink;

Studentenproject: Désiree Oudenaarden, voor haar project apro inzake het scannen en printen van prothese, in het bijzonder een nieuw gehemelte voor haar hond.

Corporate Governance

Statuten en reglementen

Inholland maakt deel uit van de Stichting Hoger Onderwijs Nederland. In de statuten legt Inholland de grondregels en bepalingen van deze stichting vast. In het bestuursreglement zijn de regels voor besturing van de hogeschool vastgelegd. Het Huishoudelijk Reglement van de Raad van Toezicht (aangepast eind 2017) bevat bepalingen over de taken en bevoegdheden en de samenstelling van de Raad. Informatie over de leden van de Raad van Toezicht is te vinden in het hoofdstuk Raad van Toezicht. De integriteitscode biedt een handvat waarmee wordt aangegeven wat onder integriteit wordt verstaan. De code wordt geconcretiseerd in een aantal regelingen en reglementen binnen Inholland: de klokkenluiderregeling, de regeling vertrouwenspersonen, het reglement Hoor- en adviescommissie personeel Inholland, de klachtenregeling studenten (Studentenstatuut art. 45 en 46), de regeling studeren met een handicap of functiebeperking, het reglement Bruikleen apparatuur, het declaratiereglement en het treasurystatuut (aangepast eind 2017). Daarnaast is externe regelgeving van toepassing waaronder de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek, de Branchecode Goed Bestuur Hogescholen en de cao-hbo.

De statuten, het bestuursreglement, het huishoudelijk reglement van de Raad van Toezicht, de integriteitscode, de klokkenluiderregeling, de regeling vertrouwenspersonen (ongewenst gedrag) en het treasurystatuut zijn te vinden op de website van Inholland.

Control

De controlfunctie binnen Inholland adviseert het College van Bestuur, domeinen en staven vanuit een breed businessperspectief om de besturing, de voorspelbaarheid en de beheersbaarheid te verbeteren. Beheersing van de financiële posities, processen en procedures en facilitering van het primaire proces zijn kerntaken. De belanghebbenden (intern en extern) worden voorzien van de benodigde (plannings)rapportages. De controlfunctie is ingericht naar de organisatieonderdelen: onderwijsinstelling, domeinen en staven en wordt aangestuurd door de instellingscontroller. Control stelt kaders op basis van de uitgangspunten van het College van Bestuur en van geldende wet- en regelgeving en vertaalt dit naar een organisatiebrede P&C-cyclus. In 2018 is veel inspanning verricht in het verbeteren van de efficiency, zowel in processen als in systeemondersteuning. Door deze efficiencyverbeteringen is ruimte ontstaan voor de verdere ontwikkeling van de controlfunctie, van een controlgerichte werkwijze naar een op business control gerichte insteek. Dit resulteert in een proactieve samenwerking tussen de diverse disciplines waardoor dialoog en besluitvorming beter gefaciliteerd kan worden.

Onderwijsaudit

Inholland Onderwijsaudit heeft als doel een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de beheersing van de organisatie, zowel op het gebied van onderwijs en onderzoek (primaire processen) als ook op het

gebied van onderwijsondersteunende processen. Dit gebeurt door het toetsen van opzet, bestaan en werking van de beheersingsmaatregelen door middel van een onafhankelijke en objectieve beoordeling op basis van een methodische aanpak. Inholland Onderwijsaudit heeft haar eigen verantwoordelijkheid voor de kwaliteit en onafhankelijkheid van de uit te voeren audits. Zij hanteert hierbij de standaarden van de beroepsorganisatie IIA¹ en voldoet aan de door de IIA gestelde normen zoals blijkt uit de behaalde certificering in 2017. Onafhankelijkheid is tevens gewaarborgd door de positionering rechtstreeks onder het College van Bestuur. Dit alles is formeel vastgelegd in het Auditcharter. Het College van Bestuur bewaakt en draagt actief uit dat het team haar werkzaamheden onafhankelijk kan uitvoeren en daarover kan rapporteren. Onderwijsaudit werkt primair voor het College van Bestuur en in voorkomende gevallen voor het management. Er wordt gewerkt op basis van een Auditjaarplan. De rapportages van de audits zijn bestemd voor de opdrachtgever van de audit. De uitgevoerde audits in 2018 hadden betrekking op onderwerpen die te maken hebben met aspecten van compliance (opleidingscommissies), bedrijfsvoering (digitalisering workflow getuigschriften), onderwijs (opleidingen van geringe omvang, kenniswerkplaatsen, toetsmonitor) en governance (evaluatie convenant Inholland en Hogeschool Rotterdam in samenwerking met de auditafdeling van de Hogeschool Rotterdam).

Veiligheid

Vanuit het vastgestelde arbobeleid hebben de inventarisaties plaatsgevonden op de deelthema's Arbeidsmiddelen en Beeldschermwerk. De nieuwe branche risico-inventarisatie & -evaluatie (RI&E) is bij één van de opleidingen uitgevoerd en getoetst. De risico-inventarisatie voor de vestigingen zal in 2019 worden voortgezet.

Alle gebouwen van Inholland zijn, in overleg met bevoegd gezag, bouwkundig en installatietechnisch aangepast op brandveiligheid.

De verschillende crisismanagementteams (centraal en lokaal) hebben aan de hand van realistische casuïstiek geoefend in hoe te handelen bij acute crisis. In 2018 is een crisis-app ontwikkeld, waarmee vanaf 2018/2019 geoefend gaat worden. Per ingangsdatum van de AVG in 2018 voldoet Inholland aan de nieuwe wet- en regelgeving op het gebied van privacy. Tijdens diverse overleggen is aandacht besteed aan verdere bewustwording onder leiding van de functionaris gegevensbescherming.

Communicatie naar de stakeholders

Inholland werkt samen met grote en kleine bedrijven en instellingen in de publieke sector, (kennis)instellingen, partners in de onderwijsketen en overheden. Studenten leren de beroepspraktijk kennen door stages en vanuit bedrijven en instellingen worden regelmatig gastdocenten geleverd. Via een aantal communicatiemiddelen worden daarnaast contacten onderhouden met stakeholders. Voorbeelden hiervan zijn het jaarverslag, de website, persberichten en social media. Het College van Bestuur bezoekt de verschillende vestigingen regelmatig om ter plekke contacten te onderhouden op de locatie, woont het overleg met de vestigingsraden van advies bij en overlegt op bestuurlijk niveau in de diverse regio's met mbo-, vo-, hbo- en wo-instellingen. De samenwerking tussen overheden, bedrijfsleven en onderwijs (triple helix) wordt vormgegeven door regelmatige contacten met het ministerie van OCW en met de Inspectie, gemeenten, banken, brancheverenigingen en ondernemers. De dialoog met de medezeggenschap wordt gevoerd via de formele overlegvormen (overlegvergaderingen, agendaoverleg, soms inhoudelijke via de commissies) maar zeker ook via informele kanalen in de vorm van afspraken tussen HMR-voorzitter en de afzonderlijke collegeleden. In 2018 zijn externe stakeholders extra bevraagd op hun visie op de maatschappelijke ontwikkeling en de positionering van Inholland in dit kader, ter voorbereiding van de zelfevaluatie voor de midterm review.

Klachtafhandeling

De regeling voor de klachtafhandeling van Inholland is te vinden in hoofdstuk 2.8 van het studentenstatuut, dat via intranet toegankelijk is voor alle studenten.

De klachten worden behandeld door de klachtencoördinatoren van de domeinen. Zij zetten de klacht uit bij betrokken personen en zien toe op een adequate en tijdige afwikkeling. De klachten die via andere wegen binnenkomen, waaronder rechtstreeks via het College van Bestuur of de domeindirecteur worden eveneens via de klachtencoördinator afgehandeld, zodat een eenduidige afhandeling wordt geborgd.

Bij een gegronde klacht worden adequate maatregelen getroffen om de klacht te verhelpen, alsmede herhaling in de toekomst te voorkomen.

Inholland streeft naar continue verbetering van de klachtafhandeling, dit werd door studenten in de Nationale Studentenenquête ook bij alle domeinen positiever gewaardeerd. De klachten die binnenkomen via de digitale portal worden geregistreerd en doorgeleid naar de desbetreffende klachtencoördinator. Voor de registratie en monitoring van klachten is het systeem KGRS in gebruik gebleven en zal op een later moment worden beoordeeld of vervanging gewenst is.

Bestuur en Toezicht

College van Bestuur

Het College van Bestuur is het centrale bestuursorgaan van Inholland. De leden hebben een mandaat dat is vastgesteld door de Raad van Toezicht. Het College van Bestuur legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht. In de statuten van de Stichting Hoger Onderwijs Nederland, het bestuursreglement en het huishoudelijk reglement van de Raad van Toezicht is vastgelegd voor welke besluiten goedkeuring nodig is van de Raad van Toezicht.

Samenstelling per 31 december 2018

Mw. drs. G.M.C. de Ranitz (voorzitter)

Dr. M.J.W.T. Nollen

Drs. H. de Deugd

Takenpakket

Het College van Bestuur heeft een breed takenpakket. Hieronder vallen het vaststellen van strategie, missie en doelstellingen, het bewaken van de kwaliteit van het onderwijs en onderzoek, het vaststellen van het portfolio in onderwijs en onderzoek, de zorg voor huisvesting en het beheer van financiële, materiële en personele middelen, de zorg voor veiligheid en gezondheid en overige arbeidsomstandigheden in de gebouwen en op de terreinen van Inholland. Het College van Bestuur beschouwt haar bestuurlijke opdracht als collectieve verantwoordelijkheid: collegiaal bestuur is het uitgangspunt.

Nevenfuncties

Alvorens een nevenfunctie te vervullen, wordt de Raad van Toezicht gevraagd hiermee in te stemmen.

Mw. drs. G.M.C. de Ranitz: voorzitter Bestuur Praemium Erasmianum; vicevoorzitter Raad van Toezicht NTR omroep, tevens lid auditcommissie & remuneratiecommissie; voorzitter Jury Young Talent Award, Stichting Topvrouw van het Jaar; lid Raad van Commissarissen, Stichting Espria, tevens lid commissie kwaliteit & veiligheid; lid Raad van Toezicht Holland Festival; lid Raad van Advies Politieacademie; voorzitter stuurgroep Human Capital van de Amsterdam Economic Board.

Dr. M.J.W.T. Nollen: bestuurslid Studielink; bestuurslid Feyenoord Foundation; lid Raad van Toezicht Theater Babel Rotterdam Delfshaven; lid ledenraad SURF; lid Bestuurscommissies ICT en Arbeidsvoorwaarden van de Vereniging Hogescholen; bestuurslid Zestor, het arbeidsmarkt- en opleidingsfonds voor het hbo.

Drs. H. de Deugd:

lid Raad van Toezicht ROC West-Brabant; lid Bestuurscommissie
Onderwijs van de Vereniging Hogescholen; bestuurslid Stichting Ben
Sajet; bestuurslid Stichting Academie Verloskunde
Amsterdam/Groningen. Bestuurslid ECHO.

Portefeuilleverdeling

Per 31-12-2018	Portefeuilles*	Regio
Jet de Ranitz <i>Voorzitter</i>	Strategie Strategische communicatie (intern en extern) Externe vertegenwoordiging Hogeschool Medezeggenschap Veiligheidsbeleid Bestuurszaken Diversiteit	Regio Amsterdam (Amsterdam, Diemen, Haarlem)
Marcel Nollen <i>Lid</i> <i>Portefeuille</i> <i>Bedrijfsvoering</i>	Financiën & Business Control Facilitaire zaken en vastgoed Holding Communicatie en Human Resource Management ICT, informatiebeleid en informatievoorziening	Regio Rotterdam (Rotterdam, Dordrecht, Delft)
Huug de Deugd <i>Lid</i> <i>Portefeuille</i> <i>Onderwijs &</i> <i>Onderzoek</i>	Onderwijs- en Onderzoeksbeleid Kwaliteit, kwaliteitsbeleid, accreditatie en valorisatie Studentzaken Docentenbeleid Internationalisering Onderwijsaudit Juridische zaken	Regio Den Haag (incl. regio Leiden) Regio Alkmaar (incl. regio Noord-Holland Noord)

**In geval van verhindering of afwezigheid van een portefeuillehouder wordt deze vervangen door een van de andere collegeleden. In geval van verhindering van een portefeuillehouder bij een commissievergadering van de Raad van Toezicht, zal deze door de collegevoorzitter worden vervangen.*

Bezoldiging

De bezoldiging van de leden van het College van Bestuur wordt vastgesteld door de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht wordt hierin geadviseerd door de selectie-/remuneratiecommissie. De Raad van Toezicht hanteert hierbij de vigerende bezoldigingscode passend binnen de WNT. Voor hogescholen is dat de 'Regeling bezoldiging topfunctionarissen ocw-sectoren' van het ministerie van OCW, waarbij Inholland is ingedeeld in klasse G. De verantwoording van de vergoedingen aan en de declaraties van de individuele bestuurders is opgenomen in de jaarrekening in paragraaf 3.9. Eind 2018 is door het ministerie van OCW de regeling topfunctionarissen onderwijs gepubliceerd. Deze is geldend tm 31-12-2018. De voor Inholland geldende bezoldigingsklasse is vermeld in artikel 3C.

Raad van Toezicht

Voor informatie over de Raad van Toezicht wordt verwezen naar hoofdstuk 2 (Verslag Raad van Toezicht).

Organisatie per 1 januari 2018

De opleidingen bij Inholland zijn georganiseerd in zes domeinen: Agri, Food & Life Sciences (AFL), Business, Finance & Law (BFL), Creative Business (CRB), Gezondheid, Sport en Welzijn (GSW), Onderwijs & Innovatie (O&I), Techniek, Ontwerpen en Informatica (TOI). Er zijn vijf stafafdelingen: Onderwijsbeleid/JZ (OWB/JZ), Communicatie/HRM (CHR), Facilitaire Zaken/Huisvesting en Vastgoed (FZV), Financiën, Business Control en Centrale Studentenadministratie (FB&C) en Informatievoorziening & Technologie (IVT). Elk domein wordt aangestuurd door een hogeschooldirecteur; de vijf stafafdelingen worden elk aangestuurd door een stafhoofd. De hogeschooldirecteuren hebben ook allen de verantwoordelijkheid voor één van de vestigingen. De verantwoordelijkheden en (gemandateerde) bevoegdheden van de directeuren en stafhoofden zijn vastgelegd in het directiereglement. De directeur/het stafhoofd is primair verantwoordelijk voor de gang van zaken en het resultaat van eigen domein/vestiging of stafafdeling. De directeuren en stafhoofden sturen vanuit hogeschoolbrede strategische kaders en zijn via het tweewekelijkse directieoverleg (College van Bestuur, directeuren, stafhoofden) mede-initiërend bij de totstandkoming, vormgeving en uitvoering van het strategisch beleid. Directeuren en stafhoofden kunnen worden belast met hogeschoolbrede taken en leggen verantwoording af aan het College van Bestuur.

Eind 2018 heeft de directeur Eric Westhoek van het domein BFL en vestiging Rotterdam bekend gemaakt dat hij per 1 januari 2019 voorzitter is geworden van hogeschool iPabo. Inholland heeft hem gefeliciteerd met deze mooie stap, na 28 jaar dienstverband. In 2019 zal de vacature worden opengesteld.

Medezeggenschap

De Hogeschool Medezeggenschapsraad (HMR) van Inholland speelt een belangrijke rol bij de vaststelling van het beleid van de hele hogeschool door middel van advies- en instemmingsrecht. Er vindt regelmatig overleg plaats met het College van Bestuur over zaken op het gebied van onderwijs, organisatie en financiën. Medezeggenschap geeft studenten en medewerkers de mogelijkheid mee te praten over onderwerpen die belangrijk zijn voor werk en studie binnen de hogeschool. Binnen Inholland heeft de HMR instemmingsrecht op zowel de kaderbrief als op de hele begroting. Inholland kent medezeggenschap op verschillende niveaus:

- op hogeschoolniveau is er de Hogeschool Medezeggenschapsraad (HMR);
- verder zijn er deelmedezeggenschapsraden. Iedere deelmedezeggenschapsraad (DMR) vertegenwoordigt een domein en een vestiging inclusief Werving, Instroom en Relatiemanagement (WIR) en Inholland Serviceorganisatie (ISO) van die vestiging;
- voor de stafafdelingen is er de deelraad centrale stafafdelingen (OMR);
- opleidingscommissies: sinds 1 september 2017.

De HMR bestaat uit 20 leden, die voor de helft uit en door het personeel worden gekozen en voor de helft uit en door de studenten. De zittingstermijn is voor beide geledingen drie jaar. Na afloop van de zittingstermijn zijn de leden herkiesbaar.

De deelmedezeggenschapsraden worden betrokken bij het beleid van hun domein of van de stafafdelingen. Alle deelraden tellen tien leden, behalve de deelraden Verloskunde en Agri, Food & Life Sciences. Deze raden tellen acht leden, waarvan de ene helft studenten en de andere helft medewerkers. De OMR telt vijf personeelsleden. De zittingstermijn voor leden van de deelmedezeggenschapsraden bedraagt eveneens drie jaar. Na afloop van de zittingstermijn zijn de leden herkiesbaar.

De HMR stelt jaarlijks een uitgebreid jaarverslag op waarin alle behandelde items worden opgesomd. Dit jaarverslag wordt het College van Bestuur en de Raad van Toezicht aangeboden en is via de HMR-site voor alle studenten en medewerkers beschikbaar.

Overlegstructuur

De interne overlegstructuur is als volgt georganiseerd:

- wekelijks overleg van het College van Bestuur (Collegeoverleg);

- tweewekelijks directieoverleg met College van Bestuur, directeuren, stafhoofden en de directeur van de Holding, voorgezeten door de voorzitter van het College van Bestuur (Directieoverleg);
- driemaal per jaar een tweedaagse strategiesessie met directeuren en stafhoofden.

Het directieoverleg is het voornaamste overlegorgaan voor beleidsvorming op het gebied van onderwijs en onderzoek. Besluitvorming vindt vervolgens plaats in het Collegeoverleg. Driemaal per jaar vindt een meerdaags strategisch directieoverleg plaats. In 2018 is veel aandacht besteed aan de evaluatie van het Instellingsplan, leidend tot de zelfevaluatie, in het kader van de mid-term review. Waar eerst analyse en duiding centraal stonden, werden vervolgens conclusies getrokken en acties op een rij gezet. In de laatste maanden van 2018 werd dit opgevolgd door de voorbereidingen op de kwaliteitsafspraken, in het licht van de mid-term review resultaten en de daaruit voortvloeiende kwaliteitsafspraken

Lokaal cao-overleg Inholland

Het lokaal cao-overleg heeft in 2018 drie keer plaatsgevonden. Iedere bijeenkomst is aandacht besteed aan de stand van zaken uitvoering sociaal plan voor de afbouw tweedegraads lerarenopleidingen. Ook de besteding van de decentrale arbeidsmiddelen is een terugkerend onderwerp. Nieuw is het onderwerp de aanpak van de frictie in een tweetal domeinen in relatie tot Operatie Human Capital. Het vraagstuk van sociale veiligheid staat voor het eerst op agenda als gevolg van een afspraak in de laatste cao. Voor Inholland is het geen nieuw onderwerp. Zij heeft hierop een uitgebreide praktijk en tal van beleidsnotities. Het personele aspect wordt daar uitgelicht en wordt in 2019 besproken met de vakorganisaties. Er is gesproken over aanpassing van de regeling functioneren en beoordelen naar aanleiding van vragen in de praktijk. Hier is geen sprake van beleidswijzigingen. Ten slotte zijn ook de reguliere onderwerpen, jaarverslag personele aangelegenheden en de jaarrapportages professionalisering en duurzame inzetbaarheid besproken.

2.2.2 Onderwijs & Onderzoek

Profilerende thema's

Duurzaam, gezond en creatief

Hogeschool Inholland profileert zich op de thema's duurzaam, gezond en creatief. Het thema 'Gezond' werd in 2015 uitgewerkt in de Inholland visie op 'de Gezonde Samenleving'. Tijdens de opening van het hogeschooljaar 2017/2018 in Alkmaar werd het visiestuk 'Werken aan duurzame oplossingen "Voor een duurzame, gezonde en creatieve samenleving"' gepresenteerd. Dit jaar stond bij de jaaropening 2018-2019 het visiestuk "Creative Future, Voor een duurzame, gezonde en creatieve samenleving" centraal. Binnen dit visiestuk staat de trits 'Maken, weten, mens zijn' centraal. Het laatstgenoemde aspect "mens zijn" (the human factor) vormt een rode draad door alle drie de genoemde profilerende visies.

In het sectorakkoord hbo (2018 -2024) is vastgelegd dat de gelden voor Centers of Expertise (CoE's) vanaf 2019 weer direct in de lumpsum van hogescholen terecht komen. Eind 2018 is er binnen Inholland over de inzet van deze middelen besloten. In 2019 zetten we in op de continuering van de deelname in het Amsterdam Creative Industries Netwerk (ACIN) en op het doorontwikkelen van Terra Technica, gericht op het inrichten van een centrum voor duurzame energie. In het groene domein zetten we een deel van de middelen in om de transitie naar één Center met de collega groene hogescholen te realiseren. Ook starten we een pilot op het gebied van "de gezonde samenleving".

Midtermreview en Instellingstoets Kwaliteitszorg

In het instellingsplan is opgenomen dat Inholland de Instellingstoets Kwaliteitszorg wil gaan behalen in 2019. In de periode tot met april 2017 heeft elk domein een workshop georganiseerd waarin in beeld is gebracht wat de stand van zaken en de opgaven zijn op de verschillende standaarden van de ITK.

Vervolgens is nader de balans opgemaakt ten aanzien van de wenselijkheid van en werkwijze met betrekking tot de ITK. Daarbij is de keuze gemaakt prioriteit te geven aan een in 2018 uit te voeren midtermreview op het instellingsplan 'Durf te leren' en een proefbeoordeling en, mede op basis daarvan, de eventuele vervolgstappen richting een ITK-beoordeling te bepalen.

De midtermreview op het instellingsplan 'Durf te leren' is uitgevoerd in de periode tot en met oktober 2018. In deze periode is aan de hand van analyses en gevoerde gesprekken de balans opgemaakt met als hoofdvragen: liggen we op koers, zijn de omstandigheden gewijzigd, en is er behoefte aan bijstelling? Gesprekken zijn onder meer gevoerd met het management, studenten en externe stakeholders. Daarnaast zijn ook de raad van toezicht en de hogeschoolmedezeggenschapsraad op verschillende momenten in het proces betrokken geweest.

De midtermreview is onderwerp geweest van een tweedaagse proefaudit die eind november heeft plaatsgevonden. De opdracht voor het externe panel onder voorzitterschap van Wilma de Koning betrof zowel de midtermreview als de vraag of en in hoeverre Inholland klaar is voor de Instellingstoets Kwaliteitszorg. In het kader van de audit heeft het panel gesproken met een groot aantal stakeholders uit de hogeschool en een aantal externe betrokkenen. Het verslag van de audit is in januari 2019 opgeleverd. Kernboodschap van de mondelinge terugkoppeling van het panel was dat er sprake is van herwonnen zelfvertrouwen en een hernieuwde trots. Daarnaast heeft het panel een aantal aandachtspunten aangegeven voor de verdere ontwikkeling, die goed aansluiten bij de koers van Inholland.

Onderwijs

Portfolio

In het Instellingsplan is aangegeven dat het portfolio van bacheloropleidingen na enkele grote veranderingen grotendeels ongewijzigd zal blijven. Binnen de bacheloropleidingen worden onder invloed van de arbeidsmarkt geregeld veranderingen doorgevoerd, een vernieuwing in de zin van geheel nieuwe bacheloropleidingen wordt niet voorzien.

In 2018 is per 1 september de landelijke herordening van het hoger economisch onderwijs geëffectueerd.

Ook zijn per 1 september 2018 de opleidingen afgebouwd die onderdeel uitmaakten van de planningsneutrale conversie (de opbouw van een nieuwe brede opleiding onder gelijktijdige afbouw van de onderliggende oude smalle opleidingen) naar de nieuwe bacheloropleiding Business Studies. Het betreft de opleidingen Bedrijfskunde MER, Commerciële Economie, Financial Services Management, Human Resources Management, Logistiek en Economie en Small Business and Retail Management.

Bij de ontwikkeling van het portfolio zal prioriteit gelegd worden bij kansrijke AD's die passen bij het bestaande aanbod en de profilerende thema's van de hogeschool. Daarbij werken we bij voorkeur samen met het mbo. Voor nieuw post-initieel onderwijs zal de afweging worden gemaakt of dit als contractonderwijs of als masteropleiding zal worden vormgegeven. In 2018 heeft de minister de aanvraag om de bestaande master Advanced Health Informatics Practice om te zetten naar een bekostigde master gehonoreerd.

Flexibilisering onderwijs

Inholland neemt met zeven opleidingen, verdeeld over vijf domeinen, deel aan het experiment leeruitkomsten van het ministerie van OCW. Hiermee maakt Inholland gebruik van de wettelijke experimenteerruimte voor opleidingen om onderwijs te flexibiliseren. Daarbij worden bestaande wettelijke bepalingen die betrekking hebben op sturing vanuit een vaststaand onderwijsaanbod, gekoppeld aan aantallen uren studielast, losgelaten. In plaats daarvan werken opleidingen vanuit leeruitkomsten (wat moeten studenten kennen en kunnen) die leerwegaafhankelijk geformuleerd zijn. Het werken met leeruitkomsten maakt het dus mogelijk te differentiëren in opleidingstrajecten en deze meer af te stemmen op de situatie en de behoefte van de student en (indien van toepassing) de werkgever.

In 2017 is Inholland gestart met de flexibele deeltijdopleidingen: Tuinbouw & Agribusiness, Social Work, Sociaal Juridische Dienstverlening en Business IT & Management. Dit jaar volgden Leraar Basisonderwijs (duaal) en in deeltijd Technische Bedrijfskunde en Verpleegkunde. De opleidingen Social Work, Verpleegkunde en Leraar Basisonderwijs trekken de meeste studenten.

Naast de realisatie van de flexibele opleidingen wordt binnen het programma dat hiervoor is ingericht aandacht besteed aan de realisatie van de verschillende randvoorwaarden. Met de start van de laatste drie opleidingen per september 2018 is ook fase 3 van het programma van start gegaan. Deze fase richt zich op het door ontwikkelen en borgen van het flexibele onderwijsconcept op zo'n wijze dat (onderdelen van) het flexibele onderwijsconcept ook breder toegankelijk worden.

Studiesucces

Het studiesucces van onze studenten vormt één van de hoofdthema's uit het Instellingsplan 2016-2022 'Durf te Leren'. Als brede hogeschool met een diverse studentenpopulatie is het een uitdaging om zoveel mogelijk recht te doen aan wat de student nodig heeft om zijn talent te ontplooiën. Standaard oplossingen zijn er niet. De inzichten die de afgelopen jaren zijn opgedaan in het terugdringen van het aantal langstudeerders worden benut om studiesucces te stimuleren en langstuderen te voorkomen. De doelen voor 2022 ten aanzien van studiesucces zijn concreet: de uitval in het eerste jaar is minder dan 35%, switch is minder dan 7% en diplomarendement is meer dan 50%. De doelen zijn inmiddels op instellingsniveau behaald.

De verantwoordelijkheid om studiesucces te verbeteren is primair in de domeinen belegd; onderwijsteams kunnen, inspeland op vraagstukken in de eigen opleiding, gericht investeren in het verbeteren van studiesucces.

Hogeschoolbreed worden pilots uitgevoerd en wordt middels het kernteam studiesucces het delen van kennis en ervaringen op het gebied van studiesucces ondersteund. In 2018 zijn door het kernteam een tweetal inspiratiebijeenkomsten over studiesucces georganiseerd met externe deskundigen. Onderzoek naar wat werkt wordt vanuit het hogeschoollectoraat Studiesucces, op een aantal onderwerpen in samenwerking met collega-lectoren (b.v. Diversiteit), uitgevoerd. De samenwerking met de partners in de Randstad (G5) op het gebied van onderzoek naar studiesucces wordt voortgezet.

Het onderwerp studeren met een functiebeperking heeft binnen het project Studiesucces bijzondere aandacht gekregen in 2018. Er zijn een aantal hogeschool brede 'quick wins' opgepakt naar aanleiding van de aanbevelingen uit de in 2017 uitgevoerde scan door het Expertisecentrum Handicap + Studie.

Eind 2018 is de eerste verkenning gedaan naar het inrichten van student- of studiesuccescentra (SSC) in Amsterdam en in Rotterdam. Het resultaat van deze verkenning is dat er in 2019 nader onderzocht zal worden of en hoe dergelijke centra bij kunnen dragen aan de verbetering van studiesucces en het bereiken van de instellingsplan genoemde doelen.

Programma Vernieuwing Onderwijsgids

In een meerjarig programma wordt de Onderwijsgids op basis van de visie op onderwijs en de gewenste onderwijsleeromgeving aangepast (programma voor de studie jaren 2018-2019, 2019-2020 en 2020-2021). Met deze aanpassing worden meerdere ambities uit het Instellingsplan Durf te leren gerealiseerd:

- We sluiten aan bij de ontwikkelingen in het onderwijs; de wensen van het onderwijs bepalen de Onderwijs en Examen Regeling (OER), niet andersom.
- We zorgen dat studenten en medewerkers heldere informatie krijgen over de rechten en plichten van studenten.
- We zijn persoonlijk en dichtbij.

De vernieuwing van de Onderwijsgids raakt veel organisatieprocessen en is een vliegwiel voor proces- en cultuurverandering.

De beoogde doelstellingen voor 2018 zijn gerealiseerd:

- In 2018 zijn de nieuwe OER'en van alle onderwijsprogramma's in gebruik genomen en zijn de voorbereidingen getroffen voor aanpassing van de OER'en van alle onderwijsprogramma's voor 2019-2020.
- Wederom is de tekst toegankelijker en leesbaarder gemaakt, sterker in lijn gebracht met de beoogde cultuur en werkwijze van Inholland en hebben wensen van de onderwijsteams geleid tot inhoudelijke aanpassingen.
- Ook de andere onderdelen van de Onderwijsgids (voorheen het Studentenstatuut) zijn in lijn met de aanpassingen van de OER aangepast.
- Om de OER, en in bredere zin de Onderwijsgids, meer bekendheid onder studenten te geven zijn verschillende animaties en video's ontwikkeld, die via sociale media met studenten worden gedeeld (zie www.inholland.nl/onderwijsgids).
- Naar aanleiding van de wens van opleidingen om geïnspireerd te worden als het gaat om vernieuwingen in het onderwijs en van elkaar te leren zijn twee 'Inspiratiebijeenkomsten' georganiseerd. Deze bijeenkomsten worden, gezien de waardering door de deelnemers, ook in 2019 georganiseerd.

De concretisering van de beoogde cultuuromslag in de OER 2018-2019 wordt door de organisatie gewaardeerd. Er is veel energie om volgende stappen te zetten en het bereik van de beoogde cultuuromslag te vergroten.

Kwaliteitszorg onderwijs

Accreditaties

In 2018 zijn de volgende opleidingen geaccrediteerd door de NVAO:

B Pedagogiek
B Business Studies
B Civiele Techniek
B Landscape and Environment Management
B Food Commerce & Technology
B Informatica
B Luchtvaarttechnologie
M Pedagogiek
B Leisure Management
BWerktuigbouwkunde
BTechnische Bedrijfskunde

Het aantal malen 'goed' dat werd behaald op standaard 1 en 4 voor alle bacheloropleidingen met actieve accreditatie was op 1 september 2018 53% (2017: 51 %). - Standaard 1: De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen. - Standaard 4: De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Voor een groot aantal opleidingen zijn de voorbereidingen getroffen voor een accreditatieaanvraag per 1 mei 2019. Naar het zich laat aanzien, zal dit tot accreditatie van deze opleidingen leiden. Het betreft de opleidingen:

B HBO-V
B Bouwkunde
B Elektrotechniek
B Facility management
B Biologie en Medisch Laboratoriumonderzoek/Biotechnologie/Chemie
B Creative Business
B Ruimtelijke ontwikkeling
B Sociaal Juridische Dienstverlening

B Technische Informatica

B Verloskunde

Opleidingscommissies

Twee keer per jaar vindt overleg plaats tussen het College van Bestuur en de opleidingscommissies. Met de inwerking getreden wet Versterking Bestuurskracht, die de taak en bevoegdheden van de opleidingscommissie uitbreidt, is extra aandacht besteed aan de rol van de opleidingscommissies als medezeggenschapsorgaan.

Dag van het onderwijs en Wij Inholland Awards: docent en docententeam van het jaar

De dag van het onderwijs werd dit jaar georganiseerd in Diemen met als thema 'student in beweging'. Tijdens de Dag van het onderwijs konden medewerkers meedoen aan diverse workshops, georganiseerd door en vóór collega's. Op het programma stond onder andere een workshop over hoe de hackathon als werkvorm ingezet kan worden om interprofessionele vraagstukken op te lossen. In een andere setting kon je uitleg krijgen over de basisprincipes van de activerende didactiek.

Verder is de Dag van het onderwijs hét moment om de Wij Inholland awards uit te reiken voor de docent en het docententeam van het jaar. Marco Bijsterbosch werd verkozen tot docent van het jaar 2018. Als docententeam van het jaar 2018 werd verkozen het team Technische Informatica van Inholland Alkmaar.

Onderzoek

De sterke verbinding tussen onderzoek en onderwijs en de belangrijke bijdrage van onderzoek aan de Inholland profilering op het gebied van duurzaam, gezond en creatief vormden in 2018 de rode draad. Dit vormt dan ook de basis voor een nieuwe onderzoeksbeleidsagenda, die in voorbereiding is en in 2019 het licht zal zien. Hieronder volgen de belangrijkste gebeurtenissen uit 2018.

Benoemingen

Patrick Huntjens	Sinds maart 2018 is Huntjens lector Sociale innovaties in het groene en blauwe domein bij het Research and Innovation Centre Agri, Food & Life Sciences (RIC-AFL) van Hogeschool Inholland. Huntjens streeft naar bredere bewustwording over en beter inzicht in transformatieve sociale innovaties die nodig zijn voor een duurzamere samenleving. Daarbij wil hij ook betere samenwerking en besluitvorming faciliteren en stimuleren. Met onderzoek naar transformatieve sociale innovaties op het gebied van landbouw, natuur, voedsel (groene domein) en water (blauwe domein) hoopt hij deze doelen te bereiken.
Femke Kaulingfreks	Femke Kaulingfreks is sinds maart 2018 lector Jeugd en Samenleving bij het kenniscentrum De Gezonde Samenleving. Zij houdt zich in haar onderzoekslijn bezig met complexe en actuele maatschappelijke vraagstukken rondom opgroeien en opvoeden. In haar praktijkgericht onderzoek staat empowerment van jongeren in een kwetsbare positie centraal.
Lilian Linders	Lilian Linders is sinds 1 september 2018 lector Empowerment & Professionalisering Sociaal Domein. Haar onderzoekslijn maakt deel uit van het kenniscentrum De Gezonde Samenleving. In een steeds veranderend sociaal domein, wil Linders de blik weer richten op de mens, in plaats van op al die veranderingen. Met haar onderzoek zoekt ze daarom de verbinding met het onderwijs: ze wil bijdragen aan de ontwikkeling van professionals die kunnen omgaan met een snel veranderende werkomgeving.
Mascha Enthoven	Mascha Enthoven is sinds 1 september 2018 lector Pedagogische Opdracht. Met haar onderzoekslijn is ze verbonden aan de onderzoeksgroep Onderwijzen en Leren in Diversiteit. Haar onderzoekslijn richt zich op het versterken van de pedagogische conditie van leraren en docenten. Dat kan onder andere door leraren (in opleiding) te leren hun handelen te onderbreken en met een onderzoekende blik naar de situatie te kijken.

Wilma Swildens	Wilma Swildens is per 1 oktober 2018 bij Hogeschool Inholland gestart als bijzonder lector Interprofessionele Zorg in de GGZ. Ze gaat onderzoek doen naar gebiedsgerichte GGZ voor mensen met ernstige psychische aandoeningen.
Hans Bossert	Prof. Dr. Hans Bossert is sinds april 2018 lector van de onderzoekslijn Finance & Accountancy en daarmee onderdeel van het Business Research Centre. Hij doet praktijkgericht onderzoek naar hoe mensen en organisaties omgaan met veranderingen in een wereld waarin de begrippen duurzaam en circulair steeds meer de overhand krijgen.

Lectorale redes

Ineke van den Berg	Met muziek, theater en diverse sprekers en studenten aan het woord, was de lectorale rede van Ineke van den Berg, Inholland-lector Toegankelijkheid van het Recht, ongebruikelijk te noemen. Het was een rede waarin het aanwezige publiek spiegels kreeg voorgehouden door theatergezelschap Blij & Vrij en door studenten. Een rede ook met mooie verhalen en waarin de mens duidelijk centraal stond. Collegelid Huug de Deugd, die Van den Berg installeerde, noemde het een 'total legal experience'.
Machteld de Jong	Persoonlijke verhalen, dromen en samen zingen. De verbinding, waar Machteld de Jong in haar werk als lector Diversiteitsvraagstukken altijd weer naar op zoek is, was tijdens haar lectorale rede op 15 november zichtbaar, voelbaar en hoorbaar. "Mijn rede is een pleidooi voor compassie, openheid en zorgvuldig luisteren naar jezelf en naar anderen. In een echte dialoog. Praten mét in plaats van praten óver. Willen we een school en samenleving waarin iedereen zich welkom en thuis voelt en waarin talenten worden ontwikkeld, dan moeten we iets doen."
Mauro Gallo	Mauro Gallo, lector Biomimicry én academisch visionair. Hoe ziet hij de toekomst voor zich? "In het slaan van bruggen tussen verschillende disciplines", legt Gallo uit. "En ik wil studenten inspireren om hetzelfde te doen." Gallo heeft ook niet stilgezeten in de afgelopen maanden. In april gaf Gallo zijn inaugurale rede bij Aeres Hogeschool in Wageningen. Daarnaast is hij druk bezig als programmatrekker binnen Inholland's visie Samen werken aan duurzame oplossingen.

Afscheid

Jeroen Onstenk	Na veertien jaar nam lector Jeroen Onstenk op 20 juni afscheid van Hogeschool Inholland. Hij blikte tijdens een voor hem georganiseerd symposium terug op de ontwikkelingen in het onderwijs. Er werd stilgestaan bij wat er in die jaren allemaal bereikt is in de onderzoekslijn Pedagogisch-Didactisch Handelen in het Onderwijs. Naar aanleiding van zijn afscheidsrede heeft Onstenk samen met zijn team (docent-)onderzoekers een publicatie samengesteld: Samen werken aan brede vorming; 14 jaar geïntegreerd pedagogisch handelen in onderwijs en lerarenopleiding.
Pauline Naber	Tijdens het symposium 'Wie heeft het voor het zeggen?' belichtten drie sprekers de jeugdzorg vanuit het perspectief van de jeugd. Het symposium vond plaats in Amsterdam ter gelegenheid van de pensionering van Pauline Naber, sinds 2003 lector Leefwerelden van Jeugd bij het Kenniscentrum De Gezonde Samenleving. Praten, luisteren, naar buiten gaan. Dit pleidooi houdt Pauline Naber zelf tot slot. "Ga met eigen ogen kijken en beleven en bepaal dan wat je er als onderzoeker, docent of professional in de praktijk mee kunt."

Promoties

Vera van Stokkom	Smaak is een belangrijke factor om groente lekker te vinden. Dat blijkt uit het promotieonderzoek van Vera van Stokkom, voedingswetenschapper en
------------------	--

	docent bij de opleiding Food Commerce and Technology en de post-hbo opleiding Sensorisch Onderzoek aan Hogeschool Inholland. Van Stokkom deed de afgelopen 4,5 jaar onderzoek naar de rol van smaak bij de acceptatie van groenten aan Wageningen University & Research (WUR), afdeling Humane Voeding en Gezondheid. Zij promoveerde vrijdag 14 december op dit onderwerp.
Ton Boode	Inholland Alkmaar is trots op Ton Boode. Hij is op 6 juni gepromoveerd op het onderwerp 'On the automation of periodic hard real-time processes: a graph-theoretical approach' bij de Universiteit Twente. Een geweldige prestatie, die hij goed kan gebruiken bij zijn werk bij het lectoraat Robotica en de opleiding Technische Informatica. De uitkomsten van zijn onderzoek zijn belangrijk aangezien de performance van geautomatiseerde processen in cyber-physical systems aanzienlijk is en een brug vormt naar foutvrije systemen.
Hanneke Pot	Hoe vierjarige kleuters op te vangen als zij de basisschool binnenkomen zonder Nederlands? Om dat uit te vinden heeft Hanneke Pot voor haar promotie effectonderzoek gedaan op twintig Randstedelijke basisscholen. De (docent)onderzoeker van de Pabo van Inholland Rotterdam verdedigde op 30 november haar proefschrift aan de Universiteit van Amsterdam. Met haar onderzoek sluit Hanneke aan op de Inholland-onderzoeksgroep Onderwijzen en Leren in Diversiteit.
Sabine Logtenberg	Via de Academie Voor verloskunde Amsterdam Groningen promoveerde zij op het onderzoek Remifentanil for Labour Analgesia
Carien Baas	Onderzoeker en docent Carien Baas promoveerde op haar onderzoek Women's voices: towards understanding the organization and women's views of maternity care in the Netherlands.
Janneke Scheerman	Janneke Scheerman ontwikkelde en evalueerde de WitGebit app volgens het Intervention Mapping protocol. Het doel van deze app is het bevorderen van de mondhygiëne en het mondgezondheidsgedrag bij 12- tot 16-jarige jongeren met een beugel. De app verstrekt informatie over gezondheidsrisico's, persoonlijk advies en korte video-instructies, en begeleidt de jongeren bij het opstellen van doelen en het uitvoeren van de dagelijkse mondverzorging. Zij verdedigde haar proefschrift op 26 september aan de Universiteit van Amsterdam.

Subsidies onderzoek

De laatste jaren is het bedrag dat Inholland onderzoekers wisten te verwerven voor hun onderzoek bij subsidieverstrekking (de z.g.n. tweede geldstroom) toegenomen. Het gaat hierbij ondermeer om RAAK subsidies speciaal gericht op praktijkgericht onderzoek vanuit het hbo maar ook om subsidies waarbij Inholland zich breder verbindt met maatschappelijke partners en onderwijs- en kennisinstellingen. Twee in 2018 verworven projecten kunnen als voorbeeld dienen:

Om zwangere vrouwen beter voor te lichten over de gevolgen van radiologische verrichtingen voor het ongeboren kind, zoals het nemen van röntgenfoto's of een CT-scan, is een up-to-date leidraad nodig voor medisch beeldvormende en bestralingsdeskundigen (mbb'ers) en aanvullende scholing. Om dit te bewerkstelligen hebben de opleidingen Medisch Beeldvormende en Radiotherapeutische Technieken van Hogeschool Inholland, Hanzehogeschool Groningen en de Fontys Paramedische Hogeschool een RAAK-publiek subsidie gekregen van EUR 300.000 voor het onderzoeksproject 'Röntgenstraling En Vrouwen In VERwachting' (REVIVE).

De Food Innovation Academy in Vlaardingen, waar Inholland partner in is, heeft EUR 1,4 mln. gekregen uit het Regionaal Investeringsfonds mbo. Het kennis- en innovatiecentrum, een initiatief van Lentiz onderwijsgroep, is opgezet om nu en in de toekomst voldoende goed opgeleide technische en technologische professionals op mbo- en hbo-niveau af te leveren. In de levensmiddelentechnologie is dringend behoefte aan nieuw personeel.

Inholland op de Innovatie Expo

Innovaties verder brengen, doorbraken realiseren en hiermee bijdragen aan de maatschappelijke uitdagingen waar we in ons land én in de wereld voor staan. Dat was de ambitie van de Innovation Expo 2018 (IE2018) in Rotterdam. Op 4 oktober werd de RDM Onderzeebootloods in Rotterdam Zuid omgevormd tot één groot Living Lab. De IE2018 vormde een staalkaart van de meest actuele en spraakmakende ontwikkelingen die Nederland te bieden heeft. Nederlandse oplossingen voor de grote maatschappelijke uitdagingen op het gebied van circulaire economie, energie, water, mobiliteit, gebouwde omgeving, gezondheid en voedsel en de benodigde sleuteltechnologieën.

Inholland presenteerde tijdens deze Innovation Expo twee innovatieve projecten, CRISPR-Cas en HiPerGreen. Voor elk van de projecten werd een interactieve stand ingericht. De Inholland stands werden goed bezocht door reguliere bezoekers en buitenlandse delegaties. Onze deelname werd ondersteund door de Vereniging Hogescholen en Regieorgaan SIA.

Kwaliteitszorg onderzoek

Medio 2016 is het nieuwe Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek (BKO) ingegaan. Er hebben sindsdien een drietal midterm-evaluaties (BFL, GSW en TOI) en één externe evaluatie (O&I) plaatsgevonden. De evaluaties waren succesvol. Het afgelopen jaar heeft er geen midterm of externe evaluatie plaatsgevonden.

Door een extra implementatieslag op het vernieuwde BKO wordt de kwaliteit van praktijkgericht onderzoek binnen Inholland verder gewaarborgd en doorontwikkeld. Het nieuwe BKO biedt ruimte voor het in kaart brengen van de impact van onderzoek. Een Inholland brede impact methode zal als pilot ingezet worden tijdens de aankomende visitaties bij GSW en BFL. Het doel hiervan is impact in beeld krijgen in netwerken in de praktijk, het kennisveld en het onderwijs. Deze impact analyses genereren vervolgens input voor midterm evaluaties en externe visitaties.

Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit

Op 1 oktober 2018 is de nieuwe Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit (code) ingegaan. De code is ook van toepassing op hogescholen en bevat principes en normen die onderzoekers kunnen toepassen bij het doen van onderzoek. Een plan van aanpak voor implementatie van de code is opgesteld. De focus ligt hierbij op het als instelling voldoen aan de 21 zorgplichten (bv. goed databeheer, ethische toetsing) en het creëren van bewustwording op dit thema. Eerste gesprekken met betrokken stakeholders zijn gevoerd, bijvoorbeeld voor het opzetten van een ethische commissie.

Dag van het onderzoek en Wij Inholland Award Onderzoek

Op 27 juni vond de Dag van het Onderzoek plaats en troffen 80 betrokkenen elkaar onder het thema onderzoekscultuur. Tijdens de Dag van het Onderzoek kwamen de ontwikkelingen op het gebied van praktijkgericht onderzoek bij Hogeschool Inholland aan bod en wat er nodig is om deze verder te versterken. Diverse lectoren en andere (externe) experts verzorgden interessante en interactieve workshops. Onder andere met als onderwerp beroepsproducten & onderzoekend vermogen, cross-domein samenwerking en onderzoekscommunicatie. Daarnaast sprak keynote spreker Daan Andriessen onder andere over het belang van onderzoekend vermogen voor niet alleen studenten maar ook in het licht van professionalisering van docenten.

Tot slot is de Wij Inholland Award 2018 in de categorie onderzoek is uitgereikt aan Petra Boersma en haar onderzoek naar theater als vernieuwende communicatie in dementiezorg.

Internationalisering

In de maanden april en mei hebben er op het gebied van internationalisering één audit en twee door ons zelf geïnitieerde reviews plaatsgevonden. Allereerst hebben we de zogenoemde Bologna-experts uitgenodigd als critical friends. Deze experts zijn door de VSNU en VH benoemde leden die op verzoek van instellingen adviseren over Bologna-tools (grading table, course guide, TOR, DS etc.). Deze review vond plaats op 4 april. Vervolgens vond op 28 mei een review plaats door Hobeon op de uitvoering van het Erasmusprogramma: zowel inhoudelijk als procesmatig en inclusief een financiële

check. Beide reviews leverden een aantal aandachtspunten op die met voorrang zijn geadresseerd. Het gaat hierbij vooral om het verder formaliseren van procedures en het aanscherpen van administratieve afhandeling. Daarnaast zijn er ook aandachtspunten benoemd voor de doorontwikkeling van het internationaliseringsbeleid op middellange termijn.

Op 19 april is er door accountantskantoor Moore Stephens een externe financiële check gedaan op de voorloper van het Erasmusprogramma, het LLLP (Life Long Learning Programm) 2013. Deze audit werd gedaan in opdracht van de Europese Commissie en maakte onderdeel uit van een check op de activiteiten van de Nuffic in dit inmiddels afgesloten programma. Inholland maakte als steekproef onderdeel uit van deze bredere audit. We hebben vernomen dat de audit een positief resultaat heeft opgeleverd.

Mobiliteit

Hieronder zijn gegevens opgenomen met betrekking tot internationale mobiliteit en beurzen.

Uitgaande mobiliteit in het kader van het Erasmus+ programma studentmobiliteit en docent/stafmobiliteit

	Erasmus+ programma		Buiten Europa	
	2016-2017	2017-2018	2016-2017	2017-2018
Studie	239	204	57	61
Stage	67	69	81	129
staf	48	32	8	14

De volgende aantallen zijn gerealiseerd binnen het Erasmus+ programma: 204 studenten voor studie aan een Europese partnerinstelling, 61 studenten voor studie aan een instelling buiten Europa, 69 studenten voor een stage in Europa en 129 studenten voor een stage buiten Europa. 46 stafleden (docent en stafmobiliteit) namen deel aan een exchange binnen en buiten Europa.

Het Erasmus+ programma betreft in termen van subsidie (call 2017-2019) een bedrag van € 457.602 voor uitgaande mobiliteit.

Inkomende mobiliteit in het kader van het Erasmus+ programma studentmobiliteit en docent/stafmobiliteit

	2016-2017	2017-2018
Exchange studenten	249	278
Docenten	19	12

In 2017-2018 waren er 278 inkomende exchangestudenten (waarvan 40 studenten uit Niet-EU landen, 2 DD studenten en 24 studenten voor de Ka107 actielijn, een Erasmus+ programma actielijn voor uitwisselingen met partnerlanden) voor studie aan een van de exchange-programma's die Inholland biedt en 12 docenten (waarvan 1 docent uit Niet-EU landen).

Overige beurzen

	Aantal 2016-2017	Aantal 2017-2018	Bedrag 2016-2017	Bedrag 2017-2018
IMF-beurzen	174	196	191.002	98.994
kennisbeurzen	70	67	182.000	174.026
VSB-beurzen	6	6	51.000	42.000

In 2018 werden in totaal 196 (in 2017:174) toegekende IMF-beurzen uitbetaald voor een totaal toegekend bedrag van € 98.994 (in 2017:191.002), hetgeen een flinke daling in de besteding

betekent. De daling ligt in het feit dat er vanaf september 2018 een nieuwe selectiemethode heeft plaatsgevonden, met lagere vaste bedragen per beurs. 67 studenten ontvingen een kennisbeurs voor een totaal toegekend bedrag van € 174.026 en zes kandidaten hebben een VSB-beurs ontvangen voor een totaal toegekend bedrag van € 42.000.

Internationale opleidingen

In 2017-2018 werden zeven internationale Engelstalige opleidingsprogramma's aangeboden: Aeronautical Engineering, International Business Innovation Studies, Mathematical Engineering, International Media and Entertainment Management, International Music Management, Tourism and Recreation Management en Information Technology.

Daarnaast zijn er twee Double Degree varianten (Horticulture & Agribusiness, IBMS).

Deze opleidingen hadden samen een instroom van 707 (in 2016-2017: 591 studenten).

Er waren in totaal 1.835 studenten (in 2016-2017: 1.668 studenten) die een Engelstalige opleiding volgden.

2.2.3 Studenten

In onderstaande tabel staat de ontwikkeling van de studentenaantallen in het afgelopen jaar (peildatum 1 oktober per domein).

Inschrijvingen per domein	Peildatum 1-10-2018	Peildatum 1-10-2017
Ad/Bachelors per domein		
Agri, Food en Life Sciences	1.451	1.417
Business, Finance & Law	5.459	6.087
Creative Business	6.089	6.209
Gezondheid, Sport en Welzijn	5.536	5.528
Onderwijs en Innovatie	2.419	2.317
Techniek, Ontwerpen en Informatica	3.003	2.795
Verloskunde	414	411
<i>Subtotaal Inholland Ad/Bachelors</i>	<i>24.371</i>	<i>24.764</i>
Masters per domein		
Gezondheid, Sport en Welzijn	302	264
Onderwijs en Innovatie	112	124
<i>Subtotaal Inholland Masters</i>	<i>414</i>	<i>388</i>
Totaal Inholland Bachelors+Masters	24.785	25.152

De gebruikte terminologie is als volgt:

- Een inschrijving (van een student op een opleiding) is een registratie waarvoor geldt dat op de wettelijke peildatum aantoonbaar aan alle inschrijvingsvoorwaarden is voldaan.
- Voor landelijke overzichten van inschrijvingen bij hbo-instellingen gelden vaak iets afwijkende definities, waardoor andere aantallen worden weergegeven. Deze zijn op de website van de Vereniging Hogescholen gepubliceerd en daar terug te vinden met bijbehorende definities.
- De Inholland populatie bestaat uit bachelor-, associate degree en masterstudenten. Cursisten en exchange-studenten uit het buitenland worden niet als inschrijving meegerekend.

- Bij het overzicht Inschrijvingen wordt het totaal aan nieuwe inschrijvingen en herinschrijvingen opgenomen. Nieuwe inschrijvingen zijn inschrijvingen waarvoor geldt dat de student in het vorig studiejaar niet voor dezelfde opleiding ingeschreven stond bij Inholland. Een student is een herinschrijver als deze in het vorige studiejaar bij dezelfde opleiding stond ingeschreven.

In de volgende tabel zijn de aantallen ingedeeld naar vestigingen van Inholland, waarbij Verloskunde (AVAG) als samenwerkingsinstituut met het VUmc apart genoemd wordt.

Inschrijvingen per vestiging en totaal

Per vestiging Inholland	Peildatum 1-10-2018	Peildatum 1-10-2017
Alkmaar	3.510	3.483
Amsterdam (incl. Diemen, excl. AVAG)	7.244	7.560
Delft	1.236	1.171
Den Haag	2.340	2.342
Dordrecht	348	296
Haarlem	4.678	4.659
Rotterdam	5.015	5.230
AVAG (Amsterdam en Groningen)	414	411
Totaal Inholland Bachelors + Masters	24.785	25.152

De totale populatie daalde in 2018 met 1,5% naar iets minder dan 25.000 studenten (vorig jaar was de daling groter namelijk 2,4%). Het aantal herinschrijvers nam af met als belangrijke factor de beëindiging van een aantal afbouwopleidingen in het economische domein.

Instroom 2018 nader bekeken

Het aantal nieuwe eerstejaars inschrijvingen nam toe met 8,1% tot 7323 eerstejaars in 2018. Ook het aantal februari doorstromers liet een stijging zien van 17,2% tot 525 nieuwe studenten (zie volgende tabel)

Nieuwe inschrijvingen	Peildatum 1-10-2018	Peildatum 1-10-2017
Eerstejaars inschrijvingen (incl. omzwaaiers)	7.323	6.775
Hogerejaars inschrijvingen (incl. omzwaaiers)	530	536
Februari doorstroom	525	448
Totaal nieuwe inschrijvingen	8.378	7.759

De trend van vorig jaar zet zich daarmee voort, voornamelijk bij studenten die nieuw zijn in het hoger onderwijs. Deze groep eerstejaars kon profiteren van de landelijke regeling halvering collegegeld. Opleidingen met beduidend meer eerstejaars dan vorig jaar zijn Pabo (halvering collegegeld geldt voor nieuwe ho-studenten zelfs in het tweede jaar), Business Studies en Verpleegkunde (fixusopleiding). De experimentele flexibele varianten zijn bij steeds meer opleidingen (zeven) toegepast en succesvol in het genereren van een nieuw type instromers. In totaal is de instroom bij Inholland met 8% gestegen terwijl er landelijk sprake is van rond 3% meer instromers in het ho dan vorig jaar.

Nationale Studenten Enquête 2018 (NSE)

De tevredenheid van de studenten kan gezien worden als een indicator van de onderwijskwaliteit. Deze tevredenheid wordt gemeten in het landelijke onderzoek de Nationale Studenten Enquête (NSE). In 2018 deed ruim 35% van de studenten mee aan deze NSE. De tevredenheid van studenten over Inholland is ook dit jaar toegenomen.

Onze studenten zijn dit jaar vooral meer tevreden geworden over de bibliotheek/ mediatheek, het aanbod van Engelstalige vakken en de beheersing van de Engelse taal van medewerkers van de instelling. Opvallend is dat de groep internationale studenten meer tevreden is over de geboden hulp en persoonlijke begeleiding.

De hoogste gemiddelde scores worden gegeven aan de algemene sfeer op je opleiding (4,1), wat je tijdens je stage hebt geleerd (4,1) en het aanbod aan Engelse vakken (4,1). Ondanks het feit dat de waardering van het tijdig bekend maken van wijzigingen in het studierooster (3,1) en het tijdig bekend maken van toetsresultaten (3,0) en de mate waarin je wordt gestimuleerd in het buitenland te gaan studeren (3,0) licht is toegenomen ten opzichte van vorig jaar, scoren deze aspecten het laagste in de NSE 2018 en verdienen ze nog steeds de aandacht.

Aan de studenten is gevraagd of zij de opleiding zouden aanraden aan familie en vrienden. Deze vraag kan gezien worden als een vraag over loyaliteit. Een hoge score zou tenslotte betekenen dat onze studenten als promotor zouden kunnen optreden. De groep studenten die de opleiding waarschijnlijk/zeker zou aanraden is toegenomen ten opzichte van vorig jaar van 68,8% tot 70,2%.

Onderstaande onderwerpen uit de NSE vragenlijst zijn geselecteerd in de midterm review. De cijfers laten een positieve ontwikkeling zien conform de doelen die zijn gesteld voor 2019. De uitdaging ligt nu in het behouden van deze resultaten voor de NSE 2019.

Afnamejaar	2016	2017	2018
Algemene tevredenheid	3,7	3,8	3,8
Opleiding aanraden	3,8	3,8	3,9
Vorbereiding beroepsloopbaan	3,5	3,6	3,6
Studiebegeleiding	3,3	3,4	3,4
Informatie vanuit je opleiding	3,3	3,4	3,4
Manier reactie klachten	3,0	3,1	3,2

Alumni

Anderhalf jaar na afstuderen worden de alumni gevraagd naar hun huidige situatie op de arbeidsmarkt en kunnen ze hun mening te geven over de gevolgde hbo opleiding. De getoonde resultaten zijn afkomstig uit de HBO Monitor 2017, die medio 2018 verscheen en gaan over de afgestudeerden uit 2015-2016. Uiteindelijk hebben 1.410 alumni de vragenlijst ingevuld. Ook dit jaar is er weer een toename in alumni die aangeven (zeer) tevreden te zijn over de studie bij Inholland. In de monitor van 2017 geven meer alumni aan opnieuw voor Inholland te kiezen als ze nu een opleiding zouden moeten kiezen. Ruim 65% van de alumni geeft aan dit te doen. Gaf in 2015 nog 52% van de alumni aan (heel) veel carrièremogelijkheden te zien, in 2017 is dit toegenomen tot 60%. Tevens zijn onze alumni meer tevreden met hun functie. Zij hebben dan ook vaker een functie op het niveau dat past bij het opleidingsniveau (van 75% naar 79%). De waardering voor de gevolgde opleiding is over het algemeen toegenomen. Ook zijn onze alumni de afgelopen jaren meer tevreden over de aansluiting tussen de opleiding en hun huidige functie. Van 67% in 2015 naar 72% in 2017 geeft aan een voldoende tot goede aansluiting te hebben ervaren in 2017. Daarnaast zijn er meer alumni aan het werk, was de werkloosheid voor oud-Inholland studenten in 2015 nog 7,0% in 2017 is dit afgenomen naar 3,6%.

Kengetallen studiesucces

In de volgende paragrafen worden instroomverhoudingen en enkele kengetallen rond het studiesucces van de studenten van Hogeschool Inholland belicht. De kerngegevens zijn gebaseerd op eerder gebruikte definities uit de prestatieafspraken, die zijn gemaakt met het ministerie in het kader

van het Hoofdlijnenakkoord in 2012. Het betreft voltijd bachelor studenten, die met hun inschrijving bij de hogeschool voor het eerst zijn begonnen met een opleiding in het hoger onderwijs (debutanten hoger onderwijs). In de laatste paragraaf wordt ook het studiesucces van externe switchers (studenten die eerder elders hebben gestudeerd), associate degree- en masterstudenten belicht.

Samenstelling van de eerstejaars bij Inholland

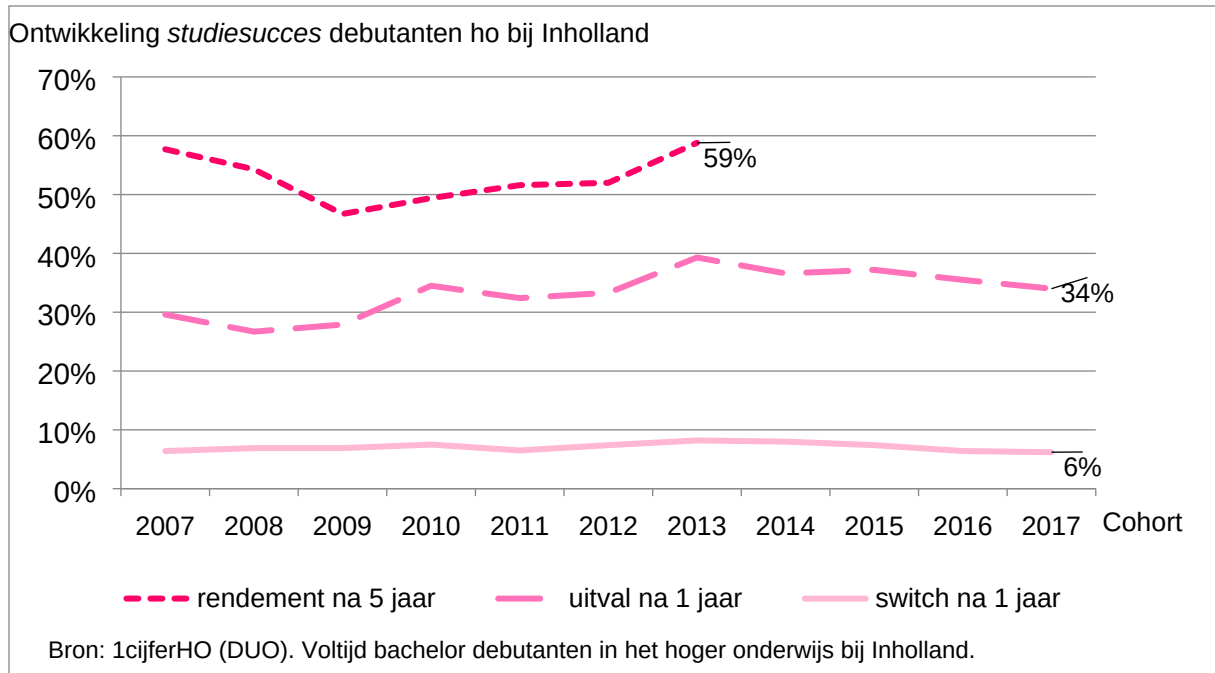
De volgende tabel geeft een overzicht van de instroom van voltijd debutanten in het hoger onderwijs, gesplitst naar geslacht, migratieachtergrond en vooropleiding (cohort 2012-2018). In cohort 2018 is het aantal debutanten dat met een voltijd bacheloropleiding begon bij Inholland iets toegenomen ten opzichte van cohort 2017 (+6,1%). Het aandeel debutanten met een havodiploma in cohort 2018 nam toe met 4 procentpunten tot 55% ten opzichte van cohort 2017.

Samenstelling eerstejaars Inholland (debutanten hoger onderwijs)							
Cohort	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Instream	3652	4377	4565	3608	3918	3928	4168
<i>Man</i>	42%	41%	44%	46%	43%	43%	43%
<i>Vrouw</i>	58%	59%	56%	54%	57%	57%	57%
Migratieachtergrond							
<i>Nederlandse</i>	68%	68%	68%	67%	66%	66%	67%
<i>Niet westerse</i>	24%	24%	24%	25%	24%	23%	22%
<i>Westerse</i>	8%	8%	8%	9%	9%	10%	11%
Vooropleiding							
<i>HAVO</i>	51%	50%	52%	52%	54%	51%	55%
<i>VWO</i>	5%	4%	4%	4%	4%	5%	4%
<i>MBO</i>	37%	37%	38%	34%	32%	32%	30%
<i>Buitenlands</i>	6%	5%	5%	7%	8%	9%	9%
<i>Overig</i>	2%	4%	1%	3%	2%	4%	2%

Bron: 1cijferHO (DUO); voltijd bachelor debutanten in het hoger onderwijs bij Inholland. Het betreft afgeronde percentages.

Studiesucces van debutanten bij Inholland

Verbetering van het studiesucces van de studenten blijft een speerpunt voor Inholland. Het streven is een kleiner aandeel studenten, dat wisselt tussen opleidingen (switch) of zich uitschrijft bij de instelling (uitval) en een groter aandeel studenten, dat binnen de gestelde tijd de hogeschool met een diploma verlaat (diplomarendement). De volgende figuur geeft een overzicht van de ontwikkeling van deze drie indicatoren (per cohort).

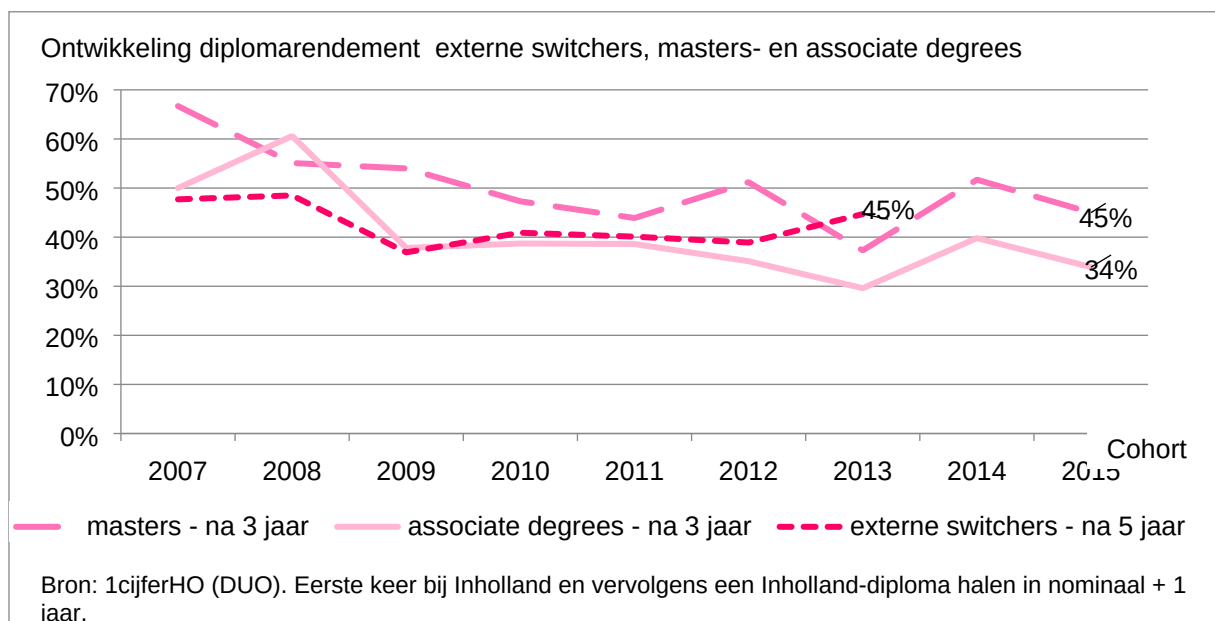

Het aandeel debutanten dat Inholland heeft verlaten na een jaar studeren (uitval) vertoont een dalende trend vanaf cohort 2013. Dit aandeel daalde verder tot 34% in cohort 2017. Het aandeel dat intern wisselde tussen opleidingen na het eerste jaar (switch) bleef vrij stabiel in de afgelopen cohorten (6,2% in cohort 2017).

Het diplomarendement vertoont een stijgende trend vanaf cohort 2009. Van cohort 2013 ontving 58,8% een Inholland-diploma na 5 jaar (van de herinschrijvers in jaar twee). Hiermee verbeterde het diplomarendement sterk met 6,8 procentpunten ten opzichte van cohort 2012.

Studiesucces externe switchers, associate degree- en masterstudenten

In deze paragraaf wordt het diplomarendement van externe switchers, associate degree en masterstudenten geschetst. De volgende figuur geeft een overzicht van de ontwikkeling van het diplomarendement van deze drie groepen bij de opleiding.

Externe switchers hebben eerder hoger onderwijs gevolgd bij een andere instelling, voordat ze naar Inholland komen. Van cohort 2013 werd bijna een derde van de voltijd studenten (32%), die voor het eerst naar Inholland kwamen aangemerkt als externe switcher. Na 5 jaar haalde 44,7% van deze studenten een Inholland-diploma, wat 5,8 procentpunten meer is dan in cohort 2012.

Het diplomarendement van de master- en associate degree-opleidingen is gebaseerd op de nominale studieduur plus een jaar. In cohort 2015 zijn 160 studenten begonnen aan een masteropleiding bij Inholland. Minder dan de helft (45%) van de gestarte studenten haalde een Inholland-diploma binnen drie jaar. Bij de masters Advanced Nursing Practice en Physician Assistant was het diplomarendement het hoogst (76,2%). In cohort 2015 zijn eveneens 251 associate degree-studenten gestart bij Inholland. Van dit cohort haalde 33,9% een Inholland-diploma binnen 3 jaar.

Profileringsfonds

	Studenten in een overmachtssituatie	Bestuurders van studie-/studentenvereniging/MR	Overige
Studenten aanvragen (aantal)			
Studenten toekenningen (aantal)	41	143	225
Totaal van de toekenningen (x EUR 1)	97.544	151.305	314.872
Gemiddelde hoogte van de toekenningen (x EUR 1)	2.379	1.058	1.399
Gemiddelde duur van de toekenningen (dagen)			

De gegevens bij studenten in een overmachtssituatie betreft ons Inholland-Profileringsfonds, dit is afstudeeresteun voor studenten die studievertraging ondervinden als gevolg van bijzondere omstandigheden. De student meldt zich aan bij de decaan op locatie. Deze beoordeelt of de student in aanmerking komt. De gegevens bij de categorie overige bestaan uit betalingen aan studenten voor een IMF (Inholland Mobiliteits Fonds) en betalingen aan studenten voor Kennisbeurzen. Het Inholland Mobiliteitsfonds is bedoeld voor studenten die een project/stage/studie/afstudeeropdracht in het buitenland doen. De Kennisbeurs wordt toegekend aan niet EER studenten die ten minste 60 EC per jaar behalen. De benodigde vastlegging om de gegevens over het aantal aanvragen en de gemiddelde duur van de toekenningen beschikbaar te krijgen, wordt momenteel opgezet. Over 2018 kunnen deze gegevens nog niet gerapporteerd worden.

2.2.4 Personeel

Strategisch Personeelsplan (SPP)

Beweeglijkheid, cultuur en leiderschap

Het personeelsbeleid stond ook in 2018, in het teken van de uitvoering van ons Strategisch Personeelsplan 2016-2022. In het plan ligt het accent op het bevorderen van de beweeglijkheid van medewerkers, teams en organisatie. Ook is er aandacht besteed aan organisatiecultuur en leiderschap. Naast het ontwikkelen van een instrument voor meerjarige formatieplanning, is vanaf april een extra impuls gegeven aan deze mobiliteit door middel van het traject matchingstafel. Hier zijn beschikbare medewerkers gekoppeld aan vacatures. Dit project is een versnelling en uitwerking van de activiteiten ter bevordering van beweeglijkheid. Met het extra stimuleren en faciliteren van beweeglijkheid wil de hogeschool optimaal gebruik te maken van het aanwezige talent om snel en adequaat in te spelen op veranderingen in de werkvelden waar Inholland voor opleidt. Daarnaast verlagen we hiermee de kosten van boventaligheid en externe inhuur. De projectgroep werkt onder

directe verantwoordelijkheid van het college van bestuur. Er wordt gewerkt met een interne matchingstafel per domein c.q. gezamenlijke stafafdelingen en met een centrale matchingtafel voor zaken die niet op de interne domein/stafspecifieke tafels opgelost worden. De centrale matchingtafel wordt gevormd door 1 collegelid en de directeuren. De aanpak is een succes. In de periode tussen 1 april en 6 november 2018 worden op de 376 vacatures 27 matches gerealiseerd. Mede hierdoor is de boventaligheid bij de domeinen met frictie substantieel afgenomen. De kosten voor externe inhuur zijn met 13% afgenomen ten opzichte van 2017. Eind van het kalenderjaar is het project geëvalueerd en begin 2019 wordt besloten hoe dit project zal worden geborgd. Wel is al duidelijk dat het project de beweeglijkheid bevordert, het beïnvloedt de cultuur positief. Beweeglijkheid wordt gezien als een gezamenlijk vraagstuk en niet meer als iets van een afzonderlijk domein of stafafdeling. Leidinggevenden voeren meer dan in het verleden het 'goede' gesprek over wederzijdse verwachtingen en perspectieven.

De eerste proeve van het instrument voor een meerjarige formatieplanning, de expertisekaart en talentenscan, is bij meerdere onderdelen van de organisatie gebruikt. Dit heeft geleid tot meer inzage in de aard en omvang van de kwantitatieve en kwalitatieve frictie in de formatie van de betreffende inhoud en zijn meer toegesneden maatregelen genomen om de balans in de formatie te herstellen.

Personele samenstelling

Aantal contracten voltijd/deeltijd en verhouding bepaald en onbepaalde tijd.

In onderstaande tabellen worden de fte's en aantallen medewerkers op peildatum december 2018 weergegeven:

	FTE				Aantal			
	Man	Vrouw	2018 M+V	2017 M+V	Man	Vrouw	2018 M+V	2017 M+V
Omvang Dienstverband								
Deeltijd	274	688	962	964	406	1.010	1.416	1.428
Voltijd	479	285	764	829	479	285	764	829
Totaal	753	973	1.726	1.793	885	1.295	2.180	2.257
Aard van dienstverbanden								
Onbepaalde Tijd	664	827	1.491	1.515	769	1.101	1.870	1.891
Bepaalde tijd met uitzicht op onbepaalde tijd	3	5	8	4	4	5	9	4
Bepaalde Tijd	77	121	198	243	112	189	301	362
Tijdelijke uitbreiding *	9	20	29	31	n.v.t.			
Totaal	753	973	1.726	1.793	885	1.295	2.180	2.257
Stagiair	29	9	38	37	31	11	42	41

* Wordt alleen meegenomen in totaal aard dienstverbanden FTE, omdat dit een uitbreiding is op de FTE van de medewerker.

In onderstaande tabel wordt de totale personeelsformatie (fte), gesplitst naar management, onderwijsgevende personeel en onderwijsondersteunend personeel.

FTE	Onderwijs 31-12-2018	Ondersteuning 31-12-2018	Vestigingen 31-12-2018	Totaal 31-12-2018
Personeelsformatie				
Bestuur/management *	6	9	0	15
Onderwijzend personeel	1.063	1	0	1.064
Ondersteunend personeel	185	234	228	647
Totaal	1.254	244	228	1.726
Verhouding OOP/OP in %				38/62
Begroot	1.292	258	229	1.779

* College van Bestuur, domein directeuren en stafhoofden

In 2018 waren er geen onverhoopte externe of interne ontwikkelingen die leiden tot een proces waarbij gedwongen ontslag niet kon worden uitgesloten. Fricities in de formatie zijn vanuit de matchingstafel, zoals hierboven beschreven, aangepakt en voor een deel opgelost. Vanuit de stafdienst Communicatie en Human Resources (CHR) wordt de gehele loopbaan van de medewerker van werving tot pensioen gevolgd, waarbij ook aandacht is voor de periode na ontslag. Het beleid van Inholland is er op gericht medewerkers binnen de gestelde kaders van werk naar werk te begeleiden. Door interne herplaatsing wordt zoveel mogelijk talent voor Inholland behouden. Dit past in het kader van goed werkgeverschap en hiermee wordt het aantal uitkeringen beperkt. De beloning vindt plaats op basis van de indeling in een van de functies van het functiegebouw Inholland. Het functiegebouw is opgesteld in samenspraak met de Haygroep en is door hen gevalideerd. Het volgt daarbij de kaders van de cao-hbo. Periodiek vindt er een traject van onderhoud en beheer plaats waardoor de toepassing van het functiegebouw de ontwikkelingen in werk en samenleving volgt.

Diversiteit

Inholland heeft in 2018 het Charter Diversiteit ondertekend. Een plan van aanpak is in voorbereiding. Wij faciliteren het primaire proces zo goed mogelijk in onze rol als werkgever en streven de volgende vier doelstellingen na:

1. Meer docenten met een niet-westerse culturele achtergrond voor de klas. Zij zijn immers een rolmodel voor onze groeiende groep niet westerse culturele studenten.
2. Voor onze medewerkers een inclusieve organisatie. Wij streven ernaar dat iedereen zich bij ons thuis voelt, en zijn of haar talenten kan ontwikkelen.
3. Zittende rolmodellen en experts op het thema Diversiteit. We brengen ze bij elkaar en ondersteunen hen waar nodig.
4. Docenten handvatten aanreiken zodat ze goed kunnen omgaan met een divers samengestelde klas.

Talent aan de top

Als hoger onderwijsinstelling staat Inholland midden in de samenleving. Het is wenselijk dat de ontwikkelingen in de samenleving worden weerspiegeld in de ontwikkeling van Inholland. Zowel in de inhoud van het onderwijs maar ook in de samenstelling van het personeel. Op één aspect wordt hier al langer aan gewerkt. De doelstelling (minimaal 40% van de topfuncties-functieschaal 13 en hoger is vrouw) is wederom behaald (47%).

In de eerste van de onderstaande tabellen worden de fte's en in de tweede de aantallen mannen en vrouwen in hogere functie op de peildatum 31 december 2018 weergegeven.

Verhouding m/v in topposities in aantallen

	2018					2017				
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
Salarisschalen 13 en 14	91	51%	88	49%	179	90	52%	82	48%	172
Salarisschalen >=15	27	63%	16	37%	43	23	66%	12	34%	35
Totaal	118	53%	104	47%	222	113	55%	94	45%	207

Participatiewet en banenafspraak

Inholland werkt vanuit de visie dat zij, als werkgever met een publieke taak, maatschappelijk verantwoordelijk is om zich intensief in te spannen de arbeidsorganisatie zo inclusief mogelijk te maken. Dit sluit aan bij het sectoraal beleid. De Vereniging Hogescholen heeft een convenant opgesteld waarin zij zich verplicht vanaf 2015 jaarlijks een aantal participatiebanen te creëren, oplopend tot 990 in 2023. Volgens de verdeelsleutel die is opgesteld neemt Inholland daarvan 48 banen voor haar rekening. Het gaat om structureel werk. Eind 2018 zijn er 22 banen gerealiseerd. Deels bij de reguliere onderdelen van Inholland, maar ook door een unieke samenwerking met twee van onze leveranciers, Cormet (catering) en Schoongewoon (schoonmaakbedrijf). Hiermee loopt Inholland voor op de doelstelling voor 2018.

Gezondheid

Verzuim

Het verzuimpercentage bedraagt op jaarbasis 5,3%. Een stijging ten opzichte van het vorige jaar, dit wordt met name veroorzaakt door de griep epidemie in het begin van het jaar. De laatste maanden van het jaar is het verzuim afgenomen.

In 2018 is de verzuimapplicatie Humannet vervangen door HR2day. Dit vraagt van de verschillende partijen een andere manier van werken. Hierbij gaat het om de flexibiliteit van de bedrijfsartsen om te werken vanuit een andere applicatie (de module Zorg vd Zaak), het ingaan op de vraagstelling van leidinggevende en de terugkoppeling aan zowel leidinggevende en medewerker. Inholland vindt het belangrijk dat de bedrijfsartsen contact zoeken en houden met de leidinggevenden over de betreffende medewerkers.

Verzuim %*	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ziekteverzuim	5,9	5,6	5,4	4,6	4,9	5,3

*Betreft het gewogen gemiddelde verzuimcijfers over het hele kalenderjaar

Vitaliteit

De vitaliteitsdagen in 2018 vonden plaats in week 41. Locaties maken een eigen keuze voor de dag. Rotterdam kiest ervoor gedurende 4 dagen in die week daar aandacht aan te besteden. De data zijn afgestemd met roosteraars en de ondersteuning zodat iedereen optimaal kan deelnemen aan de activiteiten. De uitgangspunten zijn:

- Het bevorderen van de sociale cohesie tussen collega's,
 - Nadruk leggen op energiegevers en niet energievreters,
 - Aandacht voor flexibel leren en werken,
 - Meer betrokkenheid van leidinggevenden en docenten bij het onderwerp en
 - Meer aandacht voor de eigen verantwoordelijkheid van de medewerker op dit onderwerp
- In totaal namen 883 medewerkers deel aan de activiteiten op die dagen.

Hoewel de lokale aanpak goed bevalt, komt uit de evaluatie dat het concept vitaliteitsdagen meer aan de opleidingen gekoppeld kan worden met bijvoorbeeld een frequentie van een aantal maal per jaar. Met als gevolg integratie in de aanpak van werkdruk en verbeteracties uit het medewerkers onderzoek. Ook is het wenselijk dat de betrokkenheid van leidinggevenden en (relevante) opleidingen bij de opzet en uitvoering van de activiteiten groter wordt.

Leiderschap en professionalisering

Leiderschap

In 2018 is het Persoonlijk Leiderschapsprogramma voor nieuwe teamleiders ontwikkeld. Leren in, voor en door leiderschap, dat is de kern van het Persoonlijk Leiderschapsprogramma voor nieuwe teamleiders wat in 2018 van start is gegaan. Inholland wil investeren in durven leren, bij studenten en bij medewerkers. Dat betekent dat je als leidinggevende voor een dubbele opgave staat: zelf blijven leren en zorgen dat de mensen in je omgeving kunnen, durven en blijven leren. Bij Inholland staan we voor leidinggevenden die balans weten te houden tussen richting geven en ruimte bieden, die resultaten halen en rekenschap afleggen vanzelfsprekend vinden. Die het beste uit teams weten te halen en daarbij diversiteit en verschillen als kans zien. Het programma ondersteunt teamleiders in deze opgave.

Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheden (BDB), Basis Kwalificatie Examinering (BKE)/Senior Kwalificatie Examinering (SKE)

Inholland biedt voor het vierde achtereenvolgende jaar leertrajecten aan op het gebied van BDB, BKE en SKE als onderdeel van het professionaliseringsaanbod. Het aanbod is voldoende gedifferentieerd en het slagingspercentages (ongeveer 85%) is op orde.

De deadline om de doelstelling (90% van de medewerkers heeft een BDB of BKE, KPI SPP) te realiseren is gesteld op 2022. Samen met het instrument voor meerjarige formatieplanning houdt Inholland hiermee zicht en controle op het aanbod van voldoende en gekwalificeerd personeel.

Teamontwikkeling

Teamfocus is een traject (start 2016) waarin teams op resultaatgerichte wijze werken aan de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. Eind 2018 namen 25 teams deel aan Teamfocus. De deelnemende teams zitten allemaal in een andere fase van het traject; van het zoeken naar een geschikte teamcoach tot aan het opmaken van de balans na 1 jaar Teamfocus. Een aantal teams heeft het traject afgerond. Het uitgangspunt is dat Teamfocus aansluit op de voor het team relevante vraagstukken waarbij de beoogde resultaatgerichtheid nadrukkelijk aandacht krijgt. Denk hierbij aan vraagstukken als visievorming, maar ook accreditatie. Samen met leidinggevenden wordt zo in dialoog met de teams gewerkt aan een kwaliteitscultuur en verbetering van resultaten van de teams.

Masterplan

In 2018 is het HRM Masterplan, dat in 2016 is gestart, grotendeels afgerond. Het programma bevat vier projecten: De Basis op orde, Vervanging van het P&S-systeem, HRM Managementinformatie en de overige HRM-processen op orde. Een aantal nog lopende onderdelen wordt in 2019 afgerond: werving & selectie, de opleidingsgegevens en resterende documenten van de personeelsdossiers. Dan wordt het HRM Masterplan eveneens geëvalueerd en vindt een interne audit op het programma plaats.

Op 1 januari 2018 is het nieuwe personeelsinformatiesysteem HR2Day gestart. In de maanden daaraan voorafgaand is hard gewerkt om de basis op orde te hebben zodat alle gegevens juist zijn voordat deze worden omgezet naar het nieuwe systeem. De omzetting is goed verlopen en er zijn geen problemen ontstaan met de salarisuitbetalingen.

In september 2018 is verlofregistratie ingevoerd en is de PCM-cyclus een-op-een overgezet naar HR2day. Deze vragen in 2019 ook de nodige aandacht. Een majeur project dat in 2018 voor het grootste deel is afgerond, maar in 2019 ook nog tijd en inzet zal vragen. Daarmee is de personeels-, en salarisadministratie op orde en geschikt is voor de nabije toekomst, en wordt het HR-beleid zoals geformuleerd in het SPP ondersteund.

2.2.5 Management-controlsysteem, doelmatigheid en risicomanagement

Inholland is een open organisatie, onderdeel van het maatschappelijke bestel en legt graag verantwoording af over de realisatie van de doelstellingen. De beheersorganisatie waarborgt de kwaliteit van deze verantwoording.

Het management-controlsysteem heeft tot doel het mede inrichten en verbeteren van de beheersorganisatie. Concrete beheersingsmaatregelen worden vormgegeven en onderbouwd vanuit de risico's die worden onderkend bij de realisatie van de doelstellingen en bij belangrijke interne en externe veranderingen. Hieraan wordt regelmatig aandacht gegeven binnen de planning- en control cyclus. De beheersorganisatie is erop gericht de doelstellingen van de organisatie effectief en efficiënt te bereiken. Concreet waarborgt het onder meer een doelmatige en doeltreffende besteding van de van rijkswege ontvangen vergoedingen, ontvangen subsidies en de ontvangen collegegelden. Een ondersteunend systeem van risicomanagement maakt deel uit van het management-controlsysteem.

Planning- en controlsystematiek

Inholland werkt met een meerjarig Instellingsplan waarvan de voortgang wordt bewaakt. In 2015 is het Instellingsplan 'Durf te leren' vastgesteld voor de jaren 2016-2022. Voor ieder collegejaar wordt in het verlengde van het Instellingsplan een jaarplan vastgesteld. Het jaarplan bestaat uit een meerjarenbegroting en de plannen van de organisatorische eenheden – domeinen, vestigingen en staven - waarin concrete en meetbare (onderwijs-)doelstellingen zijn vastgelegd. Deze doelstellingen zijn per domein opgenomen in dashboards. De voortgang wordt door middel van deze dashboards gevolgd.

In 2018, halverwege de looptijd van het meerjarig Instellingsplan, is een midtermreview (MTR) opgesteld, waarin de voortgang op de doelstellingen uit het Instellingsplan is beoordeeld. Deze MTR is bedoeld om het gesprek te faciliteren over de vraag hoever de hogeschool is met de uitvoering van het instellingsplan. Hierover is in voorgaande hoofdstukken gerapporteerd.

De realisatie van de doelstellingen wordt per periode van vier maanden (trial) besproken in trialgesprekken tussen het College van Bestuur en directeuren en stafhoofden. Het College van Bestuur bespreekt de rapportages eveneens met de Raad van Toezicht. De administratieve organisatie borgt daarbij de doelmatigheid en rechtmatigheid van de inzet van de (financiële) middelen.

Scheiding publiek en privaat

Inholland heeft in overeenstemming met wet- en regelgeving een scheiding aangebracht tussen de publieke en de private activiteiten. De private activiteiten worden uitgevoerd door de

werkmaatschappijen van Holding Inholland B.V. De planning- en controlsystematiek voor de Holding Inholland B.V. is gelijk aan die van Inholland. In de jaarrekening van de Stichting zijn zowel de enkelvoudige cijfers (zonder privaat) en de geconsolideerde cijfers (publiek en privaat) opgenomen. Inholland heeft geen onderwijsprogramma's uitbesteed aan private organisaties.

Risicomanagement

Analyses op hogeschoolbrede risico's zoals financiële risico's, risico's op het gebied van organisatie en sociale veiligheid, risico's op het gebied van wet- en regelgeving zijn onderdeel van het risicomanagementproces. Het risicomanagementproces is geïntegreerd in de planning- en controlsystematiek. In de jaarplannen is een risico-analyse opgenomen en de directeuren rapporteren per trial over de risico's en beheersmaatregelen aan het College van Bestuur.

2.2.6 Financiële kerngegevens

Verhouding publiek/private inkomsten

Inholland is een publieke onderwijsinstelling en is daarmee grotendeels afhankelijk van bekostiging door de overheid. Daarnaast streven wij ernaar om ons onderzoek en delen van het onderwijs met externe middelen uit private en semi-private bronnen te financieren, door in te zetten op triple helix samenwerking. Een deel van de middelen die hiermee worden aangetrokken betreft in-kind bijdragen. Dit betekent personele inzet van de subsidiënt. De baten hiervan worden verantwoord onder overige baten, de lasten worden verantwoord onder het Personeel niet in loondienst.

In onderstaand overzicht zijn de belangrijkste inkomsten nader gespecificeerd:

Bedrag	Realisatie 2018	% van totaal 2018	Realisatie 2017	% van totaal 2017
x EUR 1.000	EUR		EUR	
Rijksbijdragen	169.740	73%	163.306	73%
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	3.767	2%	4.034	2%
College-, cursus-, les- en examengelden	47.174	20%	47.975	21%
Baten werk in opdracht van derden	5.165	2%	4.231	2%
Overige baten	6.393	3%	5.183	2%
Totaal baten	232.239	100%	224.729	100%

2.2.7 De financiële verantwoording

In onderstaand overzicht zijn de belangrijkste kerncijfers opgenomen waarbij als vergelijking de begrote cijfers over huidige verslagjaar en de realisatie over vorig verslagjaar zijn opgenomen:

	Realisatie 2018	Begroot 2018	Realisatie 2017
Totaal activa (x EUR 1.000)	221.373	239.941	231.539
Totale omzet (x EUR 1.000)	232.239	222.712	224.729
Totale Rijksbijdragen in % van de omzet	73,1%	72,4%	72,7%
Solvabiliteit I	47,4%	48,0%	45,1%
Totale investeringen in boekjaar (x EUR 1.000)	6.933	8.100	15.884
Totaal aantal studenten 2018 - 2019	24.785	25.312	25.152
Gemiddelde lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten per fte	83.704	85.066	79.736
Totale ratio fte personeel / studenten	1:14,6	1:14,2	1:14,9

2.2.8 Toelichting op de financiële cijfers t.o.v. het vorige kalenderjaar

In onderstaand overzicht is het verkorte geconsolideerd kasstroomoverzicht opgenomen.

Bedrag x EUR 1.000	Realisatie 2018	Realisatie 2017
Kasstroom uit operationele activiteiten	14.638	(879)
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	(6.933)	(15.884)
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	(7.440)	(4.479)
Mutatie liquide middelen	265	(21.242)
Beginstand liquide middelen	61.811	83.053
Mutatie liquide middelen	265	(21.242)
Eindstand liquide middelen	62.076	61.811

Bedrag x EUR 1.000		Realisatie 31-12-2018	Realisatie 31-12-2017
Activa			
Vaste activa		153.023	161.329
Vorderingen	(a)	6.274	8.399
Liquide middelen	(b)	62.076	61.811
Activa, totaal		221.373	231.539
Passiva			
Groepsvermogen	(c)	104.996	104.537
Aandeel van derden		568	614
Voorzieningen		24.461	28.659
Langlopende schulden		34.777	41.815
Kortlopende schulden	(d)	56.571	55.914
Passiva, totaal		221.373	231.539
Kerncijfers			
Current ratio	(a+b)/(d)	1,21	1,26
Solvabiliteit	(c) / (e)	47,4%	45,1%
Werkkapitaal	(a+ b) – (d)	11.779	14.296

Current ratio:

Hiermee wordt de mate aangegeven waarin de verschaffers van het kort vreemd vermogen uit de vlottende activa kunnen worden betaald. De current ratio is gedaald, maar blijft ruimschoots boven de signaleringswaarde van de ministerie van OCW van 0,5.

Solvabiliteit

Inholland streeft, net als het ministerie van OCW, naar een solvabiliteit van minimaal 30%. De solvabiliteit bedraagt per balansdatum 47,4% en blijft boven de norm van het ministerie van OCW. Dit solvabiliteitspercentage is gebaseerd op de geconsolideerde cijfers per ultimo 2018.

Werkkapitaal:

Door het plegen van aanvullende eenmalige aflossingen op de langlopende schulden en de verhoogde reserveringen is het werkkapitaal gedaald ten opzichte van vorig verslagjaar.

In onderstaande tabel is de geconsolideerde staat van baten en lasten weergegeven.

Bedrag x EUR 1.000	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Baten			
Rijksbijdragen	169.740	161.297	163.306
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	3.767	2.276	4.034
College-, cursus-, les- en examengelden	47.174	47.945	47.975
Baten werk in opdracht van derden	5.165	6.398	4.231
Overige baten	6.393	4.796	5.183
Totaal baten	232.239	222.712	224.729
Lasten			
Personeelslasten	172.705	167.956	184.352
Afschrijvingen	16.855	17.380	16.903
Huisvestingslasten	16.330	15.778	17.156
Overige lasten	24.546	23.486	25.069
Totaal lasten	230.436	224.600	243.480
Saldo baten en Lasten	1.803	(1.888)	(18.751)
Financiële baten	0	0	2
Financiële lasten	(1.100)	(1.328)	(1.204)
Resultaat	703	(3.216)	(19.953)
Belastingen	(93)	0	(126)
Resultaat uit deelnemingen	0	0	0
Resultaat na belastingen	610	(3.216)	(20.079)
Resultaat aandeel van derden	(151)	0	(198)
Totaal resultaat	459	(3.216)	(20.277)

Het resultaat over 2018 is EUR 3,7 mln. hoger dan begroot.

De Rijksbijdragen zijn ten opzichte van de begroting circa EUR 8,4 mln. hoger. Inholland heeft EUR 8,5 mln. ontvangen aan extra rijksbijdrage, waarvan EUR 2,8 mln. compensatie loonstijging, EUR 2,3 mln. compensatie voor de halvering van het collegegeld voor eerste jaars Hbo-studenten en eerste- en tweedejaars Pabo-studenten, EUR 1,7 mln. voor de aanpassing van de referentieraming studenten, EUR 0,9 mln. voor technische herschikking Hbo-onderwijs en EUR 0,6 mln. compensatie voor prijsstijgingen.

De collegegelden zijn lager dan begroot en vorig verslagjaar door de halvering van het wettelijk collegegeld voor eerstejaars hbo-studenten en eerste en tweedejaars Pabo- studenten per 1 september 2018 en de afname van het aantal studenten.

De personele lasten zijn ruim EUR 11,6 mln. lager dan in vorig verslagjaar. Oorzaak is de vorming van de reorganisatievoorziening van EUR 9,2 mln. in verslagjaar 2017 in verband met afbouw van de tweedegraadslerarenopleiding. Voor een gedetailleerd overzicht van de personele lasten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten in de jaarrekening. De personele lasten zijn ten opzichte van de begroting EUR 4,7 mln. hoger. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een incidentele hoge toevoeging aan de reservering verlofrechten van medewerkers en voorts aan de stijging van de loonkosten door de cao-wijzigingen.

Doordat de investeringen later dan gepland in gebruik zijn genomen, zijn de afschrijvingen lager dan begroot. De afschrijvingen zijn lager ten opzichte van vorig verslagjaar doordat de afschrijvingstermijn voor veel activa afliep.

Hieronder een overzicht van het resultaat over 2018 exclusief de incidentele baten en lasten.

Bedragen x EUR 1.000	Realisatie 2018	Begroot 2018	Realisatie 2017
Incidentele baten en lasten in het resultaat			
Resultaat Jaarrekening	459	(3.216)	(20.277)
Dotatie/ Vrijval reorganisatievoorziening	(1.997)		9.170
Dotatie / Vrijval voorziening verlieslatende contracten	(166)		616
Korting Rijksbijdrage t.g.v. prestatie-afspraken			1.750
Vrijval voorziening WW/BW SOP	(1.693)		
Dotatie reservering vakantiedagen	4.112		
Resultaat aangepast voor incidentele baten en lasten	715	(3.216)	(8.741)

2.2.9 Continuïteitsparagraaf

De continuïteitsparagraaf geeft inzicht in het gevoerde en toekomstige beleid en de gevolgen daarvan voor de financiële positie. Hogeschool Inholland actualiseert jaarlijks de meerjarenraming. Dit is een vast onderdeel van de planning & controlcyclus, zowel op het niveau van de individuele organisatieonderdelen als op het totaalniveau van Inholland. De begroting 2019 en de meerjarenraming 2019-2023 is door de Raad van Toezicht vastgesteld. De beleidsuitgangspunten voor de jaarlijkse begroting worden afgeleid van het meerjarig financieel kader en het instellingsplan. De Centrale Medezeggenschapsraad heeft ingestemd met deze hoofdlijnen van de begroting en de Kwaliteitsafspraken voor 2019.

De continuïteitsparagraaf is opgebouwd uit de Gegevensset (A) en de Overige Rapportages (B).

A GEGEVENSSET

De meerjarenraming is gebaseerd op de standaardindeling van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. De meerjarenbegroting gaat uit van de werkelijke geconsolideerde balansposities ultimo 2018 en het werkelijke resultaatoverzicht over 2018. In de gegevensset wordt uitgegaan van de geconsolideerde cijfers van Hogeschool Inholland waarbij voor de komende jaren (2019-2023) de balansposities en het resultaatoverzicht van de Holding BV in dezelfde lijn als in 2018 zijn meegenomen.

A1. Kengetallen

Kengetal	Realisatie	Realisatie	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
Fte	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Personele bezetting per 31 december	1.793	1.726	1.764	1.721	1.720	1.714	1.718
- Bestuur / management *	15	15	15	15	15	15	15
- Onderwijzend personeel (OP)	1.129	1.064	1.090	1.060	1.063	1.063	1.068
- Ondersteunend personeel (OOP)	649	647	659	646	642	636	635
Peildatum	1-10-2017	1-10-2018	1-10-2019	1-10-2020	1-10-2021	1-10-2022	1-10-2023
Aantal bekostigde inschrijvingen	16.778	16.957	17.225	17.495	17.635	17.629	17.632
Onderwijzendpersoneel/Totaal	63%	62%	62%	62%	62%	62%	62%

* College van Bestuur, domein directeuren en stafhoofden

Toelichting op de kengetallen:

De fte aantallen in de bovenstaande tabel betreffen de gemiddelde aantallen per jaar. De OP formatie is conform de ratio afhankelijk van de omvang van de studenten populatie bepaald. Inholland heeft de afgelopen jaren extra investeringen gerealiseerd voor de onderwijskwaliteit. De extra uitgaven, vooruitlopend op de opbrengsten vanuit de Studievoorschotmiddelen vanaf 2018, zijn ten goede gekomen aan het onderzoek en onderwijs. De impuls in het onderwijs is terug te vinden in de verhoging van de docent/student ratio (reeds ingezet in 2015) en de intensievere begeleiding van studenten in verband met de beoogde verbetering van het studiesucces en vermindering van het aantal langstudeerders. Aangezien de plannen voor de Kwaliteitsafspraken nog worden vormgegeven is deze invulling nog niet opgenomen in de begroting voor de toekomstige jaren. Na uitwerking van de plannen worden de extra begrote fte's verwerkt in de begroting. Dit betekent een verschuiving van van de overige instellingslasten naar personele lasten en daarmee een toename van het aantal fte OP.

De afname in 2019 en 2020 in het OP zal door middel van natuurlijk verloop gerealiseerd moeten worden. De in 2019 begrote formatie OOP bedraagt 674 fte en daalt als gevolg van de beleidsmaatregel om 10% budgetvermindering over vier jaar te realiseren bij de staven en de vestigingen.

A2. Balans (geconsolideerd)

Balans geconsolideerd Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 31-12-2017	Realisatie 31-12-2018	Begroot 31-12-2019	Begroot 31-12-2020	Begroot 31-12-2021	Begroot 31-12-2022	Begroot 31-12-2023
Activa							
Vaste activa							
Immateriële vaste activa	163	217	217	217	217	217	217
Materiële vaste activa	161.166	152.806	176.893	211.001	223.117	213.968	207.012
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0
Totaal vaste activa	161.329	153.023	177.110	211.218	223.334	214.185	207.229
Vlottende activa							
Vorderingen	8.399	6.274	6.219	6.253	6.394	6.693	6.512
Liquide middelen	61.811	62.076	33.060	23.095	23.625	33.547	34.224
Totaal vlottende activa	70.210	68.350	39.278	29.348	30.019	40.240	40.736
Totaal activa	231.539	221.373	216.388	240.565	253.353	254.425	247.965
Passiva							
Eigen vermogen							
Aandeel van derden	614	568	570	570	570	570	570
Groepsvermogen	104.537	104.996	104.996	104.996	104.996	111.996	111.996
Totaal eigen vermogen	105.151	105.564	105.566	105.566	105.566	112.566	112.566
Voorzieningen	28.659	24.461	22.863	20.995	19.127	17.259	15.263
Langlopende schulden	41.815	34.777	31.798	57.843	71.268	66.169	61.389
Kortlopende schulden	55.915	56.571	56.161	56.162	57.392	58.431	58.748
Totaal passiva	231.539	221.373	216.388	240.565	253.353	254.425	247.965
Kencijfers							
DSCR (enkelvoudig)	1,43	2,00	4,51	2,82	2,30	3,52	2,51
Solvabiliteit I	45%	47%	49%	44%	42%	44%	45%
Solvabiliteit II	58%	59%	59%	53%	49%	51%	52%
Liquiditeit (current ratio)	1,26	1,21	0,70	0,52	0,52	0,69	0,69
Rentabiliteit	-9%	0%	0%	0%	0%	3%	0%

De actuele financiële kengetallen weerspiegelen een gezonde financiële positie. Een solide vertrekpunt om de komende jaren structureel en meerjarig te investeren in zowel het onderwijs als de nieuwbouw in Amsterdam, die de komende jaren gefaseerd zijn beslag zal krijgen.

Vanwege de investeringen ten behoeve van de nieuwbouw in Amsterdam nemen de materiële vaste activa en de langlopende schulden de komende toe. Door de effecten van de nieuwbouw laten zowel de DSCR als de solvabiliteit deze jaren een dalende trend zien, waarbij beide ratio's boven de gestelde minimale eis blijven zoals beschreven in het Hogeschool Inholland Treasury-statuuut.

Gehanteerde definitie kerncijfers en signaleringswaarden:

Solvabiliteit I Eigen vermogen / Totaal passiva

Solvabiliteit II (Eigen vermogen + Voorzieningen) / Totaal passiva

De onderwijsinspectie hanteert een ondergrens voor solvabiliteit II van 30%. Dit is een minimumwaarde, een maximum is niet gedefinieerd. De meerjarige ontwikkeling van dit kengetal blijft meerjarig ruimschoots boven de minimumgrens ligt.

Liquiditeit (current ratio) Vlottende activa / Kortlopende schulden

De ondergrens van de onderwijsinspectie ligt op 0,5. Het treasurystatuuut gaat uit van een bandbreedte tussen de 0,5 en 1,5. De hoogte van de leningen is zodanig bepaald dat Inholland binnen de bandbreedte blijft.

Rentabiliteit (Resultaat / Totale baten) * 100%

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringsgrens voor de rentabiliteit wanneer deze meerjarig kleiner is dan 0. In 2018 ontstond een negatieve ratio doordat er extra middelen in het onderwijs geïnvesteerd werden wat leidde tot een negatief exploitatieresultaat.

Debt Service Coverage Ratio (DSCR) conform definitie van de Rabobank en BNG

Inholland hanteert voor de financieringsafspraken met de BNG in 2018 een DSCR van minimaal 1,2 en met de Rabobank een DSCR van minimaal 1,6. Het is bij de stakeholders bekend dat Inholland in 2017 vanwege kwaliteitsinvesteringen een negatief exploitatieresultaat heeft begroot en gerealiseerd, hetgeen effect had op de ratio. Deze ratio wordt gebruikt om een beeld te krijgen van de betalingscapaciteit (Debt Service) van Inholland in verhouding tot de financiële verplichtingen (betalingscapaciteit / financiële verplichtingen). De betalingscapaciteit betreft de vrije geldstroom binnen de instelling.

De DSCR wordt onder andere beïnvloed door de jaarlijkse aflossingen van liquide middelen en de rentelasten. Bij het aantrekken van nieuw vreemd vermogen neemt de DSCR dus af.

A3. Staat/raming van baten en lasten (geconsolideerd)

Geconsolideerde Exploitatieoverzicht € x 1.000	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Baten							
Rijksbijdragen	163.306	169.740	174.296	175.598	180.843	184.489	184.489
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	4.034	3.767	1.827	1.644	1.712	1.886	1.886
College-, cursus-, les- en examengelden	47.975	47.174	43.950	43.860	44.016	44.156	44.463
Baten werk in opdracht van derden	4.231	5.165	5.913	6.071	6.247	6.429	6.429
Overige baten	5.183	6.393	4.209	4.280	3.870	10.790	3.790
Totaal baten	224.729	232.239	230.194	231.454	236.688	247.750	241.056
Lasten							
Personeelslasten	184.352	172.705	178.175	176.096	176.585	176.545	178.469
Afschrijvingen	16.903	16.855	17.713	15.692	15.084	16.749	14.555
Huisvestingslasten	17.156	16.330	14.217	14.651	14.914	14.256	14.256
Overige lasten	25.069	24.546	18.535	22.833	27.681	30.948	32.202
Totaal lasten	243.480	230.436	228.639	229.272	234.264	238.498	239.482
Saldo baten en lasten	-18.751	1.803	1.555	2.181	2.424	9.252	1.574
Financiële baten en lasten	-1.202	-1.100	-1.697	-2.354	-2.675	-2.545	-1.900
Resultaat	-19.953	703	-142	-173	-251	6.707	-326
Belastingen	-126	-93	-126	-126	-126	-126	-126
Resultaat uit deelnemingen	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belastingen	-20.079	610	-268	-299	-377	6.581	-452
Resultaat aandeel van derden	-198	-151	268	299	377	419	452
Nettoresultaat	-20.277	459	0	0	0	7.000	0
Buitengewoon resultaat	0	0	0	0	0	0	0
Totaal resultaat	-20.277	459	0	0	0	7.000	0

Hogeschool Inholland heeft voor de komende jaren een sluitende begroting. In het kalenderjaar 2022 is er een positief resultaat van € 7,0 mln. begroot als gevolg van verwachte opbrengst bij de verkoop van het pand op locatie Diemen, na ingebruikname van de nieuwbouw in Amsterdam. Voor deze verkoop is een conservatieve inschatting gemaakt.

Nieuwbouw Amsterdam

Op dit moment zijn de opleidingen in Amsterdam versnipperd over diverse locaties. Uit strategisch oogpunt heeft Inholland besloten om alle Amsterdamse opleidingen te centreren in een nieuw pand in Amsterdam. Naar verwachting zal dit pand in september 2021 in gebruik worden genomen.

De nieuwbouw is gebaseerd op een studentenprognose die uitgaat van 5.900 studenten in 2022, waarvan 4.600 studenten in de collegejaren een tot met vier. Met de bouw van dit pand is een investering gemoeid van € 96 mln. Inholland is voornemens de financiering hiervan te realiseren via schatkistbankieren. De RvT en HMR zijn nauw betrokken bij de nieuwbouwplannen. De realisatie en financiën zullen strak worden gemonitord in de P&C-cyclus.

Hierna volgt een toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen in de exploitatie.

De Rijksbijdrage stijgt de komende jaren onder andere door de compensatie van de loon- en prijsstijgingen, compensatie van de halvering van het collegegeld voor eerstejaars hbo-studenten en eerste en tweedejaars Pabo-studenten, meer bekostigde studenten en de middelen vanuit de Wet Studievoorschot. Hier tegenover staat een daling van de Rijksbijdrage als gevolg van de Doelmatigheidskortingen. De middelen uit de Wet Studievoorschot lopen op van € 6,4 mln. in 2018 tot € 17 mln. in 2023. De effecten zijn berekend op basis van de verwachtingen van de Vereniging Hogescholen. Hierbij wordt het procentuele aandeel dat Inholland heeft in de totale rijksbijdrage voor het ho afgezet tegenover de raming van de Vereniging Hogescholen voor het studievoorschot in het ho. Voor het verkrijgen van deze middelen moet een Kwaliteitsafspraken worden opgesteld met het ministerie van OCW.

De afname bij de Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden wordt veroorzaakt vanwege het feit dat deze baten het gevolg zijn van projecten die binnen de domeinen worden gestart. Voorzichtigheidshalve worden alleen baten begroot voor projecten waarvan met enige zekerheid kan worden gesteld dat deze ook worden gestart.

De daling van bij de College-, cursus-, les- en examengelden wordt veroorzaakt door de halvering van het collegegeld voor eerstejaars hbo-studenten en eerste en tweedejaars Pabo-studenten, die voor het eerst een opleiding in het ho volgen. Vanaf 2021 stijgen deze baten weer als gevolg van de toename van het aantal ingeschreven studenten.

De totale begrote personele lasten voor het kalenderjaar 2019 stijgen ten opzichte van het huidige kalenderjaar fors, vanwege de stijging van de cao-effecten en de sociale- en pensioenlasten. Deze stijging wordt deels gecompenseerd in de Rijksbijdrage. De verdere jaren laten een stabiel beeld zien.

De stijging van de Overige instellingslasten in de komende jaren is het effect van de administratieve verwerkingwijze van de toekomstige besteding van de middelen die Hogeschool Inholland ontvangt in het kader van de Wet Studievoorschot. Aangezien de plannen op dit moment nog niet volledig zijn uitgewerkt zijn deze kosten onder de Overige instellingslasten opgenomen. De kans is groot dat, na uitwerking van de plannen, er in de komende jaren een verschuiving zal optreden van Overige instellingslasten naar Personele lasten. Deze verschuiving is resultaatneutraal.

B1 Aanwezigheid van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

Analyses van hogeschoolbrede risico's zoals financiële risico's, risico's op het gebied van organisatie en sociale veiligheid en risico's op het gebied van wet- en regelgeving worden geïntegreerd in een risicorapportage. Het College van Bestuur rapporteert over de interne risicobeheersing en controlesystemen aan de Raad van Toezicht en zijn Auditcommissie. Inholland heeft het risicomanagementproces tevens geïntegreerd in de planning- en control systematiek. In de

jaarplannen is een risicoanalyse opgenomen en de directeuren rapporteren per triaal over de risico's en beheersmaatregelen aan het College van Bestuur.

B2. Risico's en onzekerheden

Het risicomanagementsysteem van Inholland is onderdeel van de planning & control-cyclus (P&C). Dat betekent dat in de planning nadrukkelijk aandacht wordt besteed aan de risico's die het realiseren van de plannen en doelstellingen in gevaar brengen. Deze risico's kunnen afkomstig zijn van zowel in- als externe ontwikkelingen. Dit gebeurt in de jaarplannen van de domeinen en staven, maar ook in daarvan afgeleide team-, opleidings- en projectplannen. Indien noodzakelijk en mogelijk worden mitigerende maatregelen getroffen om de kans of de impact van het optreden van een risico te verkleinen. Vervolgens wordt in de verantwoording over de realisatie van de plannen, de triaalrapportage, wederom stilgestaan bij de risico's.

Risicobereidheid

Het is van belang dat Inholland een duidelijk en herkenbaar profiel uitdraagt dat studenten aantrekt en medewerkers bindt. Dit doen wij via profilering op de thema's gezond, duurzaam en creatief, inzetten op diversiteit en werken vanuit een randstedelijk perspectief. In het Instellingsplan en in de jaarplannen van de domeinen en staven is dit nader uitgewerkt. Het maken van keuzes ten aanzien van de koers van de organisatie brengt per definitie risico's mee. Wij geloven in de uitgezette koers en zien deze koers als belangrijke beheersmaatregel op het risico op een dalende studenteninstroom. Mede op basis van bovengenoemde ontwikkelingen zijn onderstaande risico's en bijbehorende maatregelen in kaart gebracht:

- *Studentenaantallen/instroom/doorstroom*
De ontwikkeling van de instroom per opleiding is divers. Bij sommige opleidingen is groei noodzakelijk om kostendekkend en hoogwaardig onderwijs te kunnen verzorgen, dan wel overdracht of afbouw.

De focus op instroom werpt op diverse plekken vruchten af. In 2018 en verder zal onverkort worden gewerkt aan het verbeteren van de instroom. Daarnaast worden maatregelen getroffen om ook de doorstroom en uitstroom met diploma te verbeteren.
- *Kwaliteit van onderwijs/accreditatie*
Het risico dat de kwaliteit van opleidingen niet aan de kwaliteitsverwachtingen voldoet, met de kans op het verliezen van accreditatie of dalende instroom. Daarnaast bestaat het risico dat opleidingen onvoldoende aansluiten bij vragen vanuit de arbeidsmarkt.

Inholland geeft veel aandacht aan het verbeteren van de kwaliteit van opleidingen. Tevens wordt de komende jaren aandacht besteed aan portfolio-verbeteringen.
- *Studenttevredenheid*
Het risico dat de studenttevredenheid (in vergelijking met andere hogescholen) onvoldoende toeneemt, waardoor de aantrekkingskracht op nieuwe studenten afneemt. Dit heeft ook een effect op de gepercipieerde diplomawaarde bij afgestudeerden.

In de domein- en vestigingsplannen zijn plannen opgenomen om de studenttevredenheid te verbeteren. Hierin wordt voortgebouwd op de verbeteringen die in 2018 zijn gerealiseerd.

- *Kwaliteit personeel / Medewerkerstevredenheid-werkdruk*
Het risico op dalende prestaties van docenten als gevolg van de ervaren werkdruk, met als gevolg een hoog ziekteverzuim, hoger verloop en lagere studenttevredenheid.

Via teamontwikkeling en professionalisering geeft Inholland invulling aan het beleid om de werkdruk te verminderen en de docenten de ondersteuning te geven die nodig is voor het uitvoeren van hun taak.

Dalende aantallen studenten voor een specifieke opleiding en het tempo van externe ontwikkelingen zorgen op sommige onderdelen voor kwalitatieve en/of kwantitatieve frictie van medewerkers. Zoveel mogelijk wordt hierop geanticipeerd door opleidingen. Ook de matchingstafels zijn een instrument om dit risico te mitigeren.

- *Innovatiekracht*
Het risico dat de organisatie niet in staat is om de hoeveelheid noodzakelijke verbeterprojecten tijdig uit te voeren, met als gevolg een vertraging in de verbetering van kwaliteit en tevredenheid.

Mede vanwege dit risico is een deel van de beleidsgelden in de begroting gedecentraliseerd, zodat domeinen in een eerder stadium weten over welke middelen zij beschikken en hoe zij deze zo effectief mogelijk kunnen inzetten. Projecten zullen vanaf de start worden gemonitord, zodat kan worden bijgestuurd als een project uit de planning loopt. Bij instellingsbrede projecten is de regie centraal belegd.

- *Informatievoorziening*
Het risico dat belangrijke informatie niet of niet tijdig voorhanden is.

Tijdige beschikbaarheid van informatie is van groot belang voor de besluitvorming en sturing binnen de organisatie. In de afgelopen jaren is geïnvesteerd in toekomstbestendige informatievoorziening.

- *Informatieveiligheid*
Het risico op issues ten aanzien van informatieveiligheid en privacy, mede als gevolg van nieuwe wetgeving die is ingegaan op 25 mei 2018, waarin strengere eisen zijn vastgelegd. Dit vraagt dus om een nog betere borging.

Vanuit ICT worden diverse maatregelen getroffen om de kwaliteit van de informatiebeveiliging te borgen, bijvoorbeeld het project Zorgvuldig en veilig toetsen (ZVT).

- *Uitstel en kosten nieuwbouw Amsterdam*
De plannen voor de nieuwbouw voorzien in de beschikbaarheid van het gebouw bij de start van het collegejaar 2022-2023. Het risico bestaat dat de besluitvorming van de gemeente Amsterdam leidt tot vertraging. Inholland voert regelmatig gesprekken met de gemeente om dit risico te beperken en, indien nodig, tijdig tot oplossingen te komen.

Verder zijn de ontwikkeling van de bouwkosten momenteel moeilijk te voorspellen. Door de krapte aan personeel stijgen de bouwkosten fors. Inholland is voornemens om in het aanbestedingstraject hier duidelijke afspraken over vast te leggen, zodat het risico wordt afgedekt.

- *Ontwikkeling loonkosten*
In de begroting is uitgegaan van het laatst bekende loonniveau. Het risico bestaat dat er additionele loonstijgingen komen en/of extra stijging van de pensioenpremies die niet volledig door OCW worden gecompenseerd.

B3. Rapportage toezichthoudend orgaan

De wijze waarop de Raad van Toezicht haar toezichhoudende rol heeft ingevuld en het CvB heeft ondersteund bij strategische besluiten en financiële problematiek is beschreven in paragraaf 2.1 Verslag van de Raad van Toezicht.

2.2.10 Holding Inholland B.V.

Alle private activiteiten van Hogeschool Inholland zijn ondergebracht in de Holding Inholland B.V.

Holding Inholland B.V.:

- heeft een private functie en beschikt over eigen, private middelen;
- is maatschappelijk betrokken en speelt flexibel in op actuele ontwikkelingen in de samenleving en vertaalt deze naar activiteiten;
- versterkt de relatie met beroepenveld van Inholland;
- richt zich met Inholland Academy (Contractgroep Inholland B.V.) op – niet door het rijk bekostigde – activiteiten en speelt een rol op de markt van contractonderwijs;
- richt zich met Inholland Academy (Contractgroep Inholland B.V.) op het aanbieden van Leven Lang Leren voor studenten en alumni van Inholland en voor bedrijven in de regio;
- richt zich met Zakelijke Dienstverlening (Contractgroep Inholland B.V.) op ouderen, aan de hand van korte cursussen over uiteenlopende onderwerpen; en
- richt zich met HBO Services B.V. op bemiddeling, detachering en payrolling van docenten en ondersteuning voor Inholland en Inholland Academy (Contractgroep Inholland B.V.).

Holding Inholland B.V. bestaat uit Inholland Academy (Contractgroep Inholland B.V.), HBO Services B.V., Zakelijke Dienstverlening B.V. en Inholland Select Studies (Commerciële HBO-opleidingen Inholland B.V.). De afzonderlijke werkmaatschappijen hebben verschillende activiteiten en hierom ook ieder een eigen strategie om de uiteindelijke doelstellingen van Holding Inholland B.V. te behalen. Inholland is voornemens om Inholland Select Studies in 2019 te liquideren, omdat hierin geen activiteiten meer worden verricht.

De kosten van Hogeschool Inholland worden bij Holding Inholland B.V. tegen integrale kostprijzen in rekening gebracht.

In onderstaand overzicht zijn de belangrijkste kerncijfers opgenomen:

Bedragen x EUR 1.000	Realisatie 2018	Realisatie 2017
Eigen vermogen	1.753	1.584
Balans totaal	8.974	9.241
Totale omzet	14.587	15.367
Resultaat	169	221

De omzet van Holding Inholland B.V. is in 2018 gedaald ten opzichte van 2017. Dit wordt veroorzaakt door een daling in omzet bij HBO Services B.V en Inholland Academy. De afwijking van de omzet ten opzichte van 2017 van de overige werkmaatschappijen, Inholland Select Studies (Commerciële HBO-opleidingen Inholland B.V.) en Inholland Zakelijke Dienstverlening B.V., is niet materieel.

2.2.11 Stichting Samenwerkingsinstituut Verloskunde Amsterdam Groningen

Per 1 september 2008 is de stichting Samenwerkingsinstituut Verloskunde Amsterdam Groningen opgericht. De Academie voor Verloskunde Amsterdam Groningen (AVAG) verzorgt het onderwijs en onderzoekt de mogelijkheden tot academisering van het curriculum. VUmc, Stichting KVV en Inholland nemen deel in AVAG. Inholland beschikt niet over overheersende zeggenschap. Inholland ontvangt de bekostiging en is als zodanig het formele aanspreekpunt voor Ministerie van OCW (zie het Onderwijsprotocol en de Richtlijn Jaarverslag). Verder is Inholland de formele licentiehouders en in die rol aanspreekpunt voor de NVAO als het gaat om accreditatie. Verantwoording aan het ministerie van OCW en NVAO loopt formeel via Inholland, onder meer via het jaarverslag.

De Rijksbijdrage en collegegelden worden ontvangen bij Inholland en zijn als zodanig verwerkt in de baten. Het personeel is in dienst van Inholland. De kosten zijn verantwoord onder de loonkosten. Het saldo wordt verrekend met AVAG. In de exploitatie van Inholland is dit saldo resultaatneutraal verantwoord.

Bedragen x EUR 1.000	Realisatie 2018	Realisatie 2017
Baten		
Rijksbijdragen	9.737	9.120
College- en examengelden	809	801
Overige baten	9	30
Totaal baten	10.555	9.952
Lasten		
Personeelslasten	4.722	4.930
Overige lasten	138	131
Totaal lasten	4.860	5.061
Te verrekenen met AVAG	5.695	4.890

2.2.12 Treasurybeleid

Inholland is een organisatie met taken die voornamelijk uit publieke middelen worden gefinancierd. De treasury-activiteiten worden hierop afgestemd en alle handelingen zijn zoveel mogelijk risicomijdend. 'Maatschappelijk verantwoord' en 'duurzaamheid' zijn belangrijke uitgangspunten met betrekking tot het gevoerde beleid. Treasury-activiteiten en alle overige handelingen binnen het treasurybeleid zullen aan deze uitgangspunten worden getoetst.

Het treasurystatuut geeft richting aan en randvoorwaarden voor de uitoefening van de treasury-taken. Het treasurystatuut is mede gebaseerd op de aanschrijving van de minister van OCW, waarmee bedoeld wordt de meest recente regeling van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, houdende regels voor onderwijsinstellingen omtrent het uitzetten van gelden, het aangaan van leningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële derivaten.

In deze regeling wordt een kader gesteld, waarbinnen de instellingen voor onderwijs en onderzoek hun financierings- en beleggingsbeleid inrichten en organiseren. Een belangrijk uitgangspunt van deze regeling is het bevorderen en transparant maken van een solide beleggings- en beleningsbeleid, zonder de beschikkingsmacht van de door het ministerie van OCW bekostigde instellingen aan te tasten. Daarnaast schrijft de regeling voor om risicomijdend te beleggen; directe beleggingen in aandelen of daarvan afgeleide producten zijn daarom niet toegestaan.

Uitgaande van het treasurystatuut wordt in het treasuryplan op jaarbasis de beoogde realisatie van de treasurytaken beschreven. In 2018 is binnen de kaders van het treasurystatuut frequent overleg gevoerd tussen het College van Bestuur en de treasurer. Besproken zijn de financiering van de huisvestingsplannen in Amsterdam, de mogelijke overgang naar bankieren bij de Schatkist en de gevolgen van de halvering van het collegegeld voor eerstejaars hbo-studenten en eerste en tweedejaars Pabo-studenten en de mogelijkheden tot extra aflossing van de schuldenlast om de te betalen rentelast op de leningen, maar ook op de creditgelden, te beperken.

In het afgelopen kalenderjaar is geheel conform deze uitgangspunten gehandeld. In het kader van de renterisico's is in het verleden een aantal producten afgesloten, waardoor structurele renterisico's tot en met 2013 voor ruim 50% waren afgedekt. Vanaf het kalenderjaar 2014 is een dalende trend van dit percentage zichtbaar. Voor 2018 bedraagt dit percentage 18%. Voor een verdere toelichting op schulden aan kredietinstellingen wordt verwezen naar paragraaf 3.5 – Toelichting op de geconsolideerde balans – van de jaarrekening.

De invulling van de huisvestings situatie is een belangrijk onderdeel binnen de lange termijn financieringsbehoefte. In 2018 is de concretisering van de plannen verder uitgewerkt en in de meerjarenprognose is een eerste schatting van de financiële consequenties opgenomen. De beheersing van het lange termijn renterisico hebben wij gekoppeld aan het vraagstuk van de totale financieringsbehoefte.

Op de korte termijn is de rentestand ruim onder de gehanteerde rekenrente. Inholland heeft geen contractuele verplichtingen tot kasstortingen met de banken ter garantstelling bij negatieve waardes.

Op balansdatum 31 december 2018 bedroeg de solvabiliteitsmarge op basis van de enkelvoudige cijfers 48,8% en ligt deze boven de doelstelling van het ministerie van OCW van 30%.

Inholland heeft de Debt Service Coverage Ratio berekend volgens de door de banken/financiële instellingen waar Inholland zaken mee doet.

Onder Debt Service Coverage Ratio wordt verstaan: EBITDA van het afgesloten boekjaar/ jaarlijkse bruto rentelasten plus aflossingen in het afgesloten boekjaar.

Met EBITDA wordt bedoeld: nettowinst, gecorrigeerd voor (i) aandeel resultaat derden, (ii) resultaat deelnemingen, (iii) belastingen, (iv) bijzondere lasten/baten (inclusief eventuele resultaten uit hoofde

van de verkoop van onroerende zaken, (v) het netto resultaat uit financiële lasten en financiële baten, (vi) afschrijvingen en (vii) jaarlijkse verplichtingen van de operationele lease.

Onder aflossingen wordt verstaan: aflossingen van alle rentedragende schulden, waaronder begrepen betaalde termijnen uit hoofde van operationele lease.

Op de balansdatum 31 december 2018 bedraagt de Debt Service Coverage Ratio 2,0.

DSCR per 31-12-2018

(gebaseerd op enkelvoudige cijfers)

	2018	
	Realisatie	Norm
Debt service coverage ratio Rabobank	2,0	1,6
Debt service coverage ratio BNG	2,0	1,2

2.2.13 Notitie Helderheid

Uitbesteding van onderwijs aan bekostigde hogeschool

In 2018 heeft geen uitbesteding van onderwijs aan een bekostigde hogeschool plaatsgevonden.

Uitbesteding van onderwijs aan een private entiteit

In 2018 heeft geen uitbesteding van onderwijs aan een private entiteit plaatsgevonden.

Uitwisselingsovereenkomsten buitenlandse instellingen

Hogeschool Inholland heeft in het collegejaar 2017-2018 met 203 buitenlandse partnerinstellingen bilaterale samenwerkingsovereenkomsten getekend. In het betreffende collegejaar hebben 278 buitenlandse studenten (exchange studenten) bij Inholland les gevolgd. Daarnaast hebben 265 studenten les gevolgd aan een van de buitenlandse partnerinstellingen.

Investeringen van publieke middelen in private activiteiten

In 2018 heeft geen besteding plaatsgevonden van bedragen uit de rijksbijdrage die gemeoid zijn met investeringen in private activiteiten.

Maatwerktrajecten

Hogeschool Inholland heeft in het collegejaar 2017-2018 en 2018-2019 geen maatwerktrajecten afgesloten.

2.2.14 Tot slot

Deze jaarrekening is vastgesteld door het College van Bestuur in haar vergadering van 11 april 2019 en goedgekeurd door de Raad van Toezicht in haar vergadering van 29 mei 2019.

College van Bestuur Inholland

Mw. drs. G.M.C. de Ranitz, voorzitter

Drs. H. de Deugd, lid

Dr. M.J.W.T. Nollen, lid

3 Jaarrekening

3.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2018

(na resultaatverdeling)

Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 31-12-2018	Realisatie 31-12-2017
Activa		
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	217	163
Materiële vaste activa	152.806	161.166
Totaal van vaste activa	153.023	161.329
Vlottende activa		
Vorderingen	6.274	8.399
Liquide middelen	62.076	61.811
Totaal van vlottende activa	68.350	70.210
Totaal van activa	221.373	231.539
Passiva		
Eigen vermogen		
Aandeel van derden	568	614
Groepsvermogen	104.996	104.537
Eigen vermogen, totaal	105.564	105.151
Vorzieningen	24.461	28.659
Langlopende schulden	34.777	41.815
Kortlopende schulden	56.571	55.914
Totaal van passiva	221.373	231.539

3.2 Geconsolideerde staat van baten en lasten 2018

Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Baten			
Rijksbijdragen	169.740	161.297	163.306
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	3.767	2.276	4.034
College-, cursus-, les- en examengelden	47.174	47.945	47.975
Baten werk in opdracht van derden	5.165	6.398	4.231
Overige baten	6.393	4.796	5.183
Totaal baten	232.239	222.712	224.729
Lasten			
Personeelslasten	172.705	167.956	184.352
Afschrijvingen	16.855	17.380	16.903
Huisvestingslasten	16.330	15.778	17.156
Overige lasten	24.546	23.486	25.069
Totaal lasten	230.436	224.600	243.480
Saldo baten en lasten	1.803	(1.888)	(18.751)
Financiële baten	0	0	2
Financiële lasten	(1.100)	(1.328)	(1.204)
Resultaat	703	(3.216)	(19.953)
Belastingen	(93)	0	(126)
Resultaat uit deelnemingen	0	0	0
Resultaat na belastingen	610	(3.216)	(20.079)
Resultaat aandeel van derden	(151)	0	(198)
Totaal resultaat	459	(3.216)	(20.277)

3.3 Geconsolideerde kasstroomoverzicht 2018

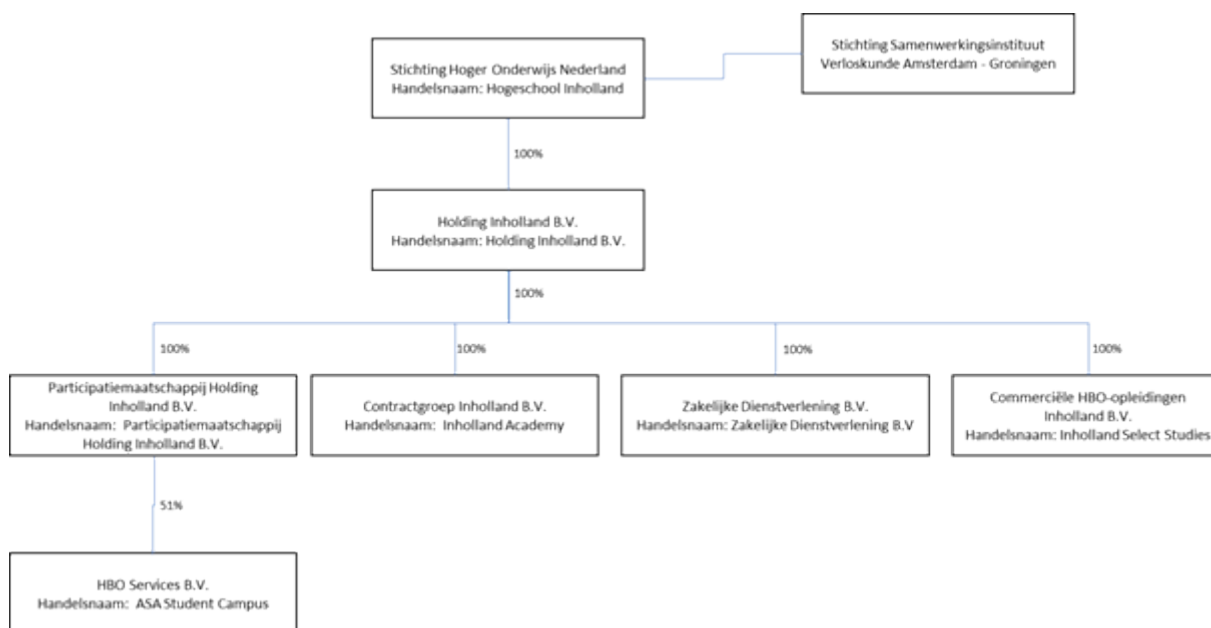
Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 2018	Realisatie 2017
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	1.803	(18.751)
Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat		
Aanpassingen voor afschrijvingen	16.855	16.903
Toename (afname) van voorzieningen	(4.198)	8.010
Totaal van aanpassingen voor aansluiting met het bedrijfsresultaat	12.657	24.913
Veranderingen in werkkapitaal		
Afname (toename) van kortlopende vorderingen	2.125	18.368
Toename (afname) van kortlopende schulden	(959)	(24.336)
Totaal van veranderingen in werkkapitaal	1.166	(5.968)
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	15.626	194
Ontvangen interest	0	2
Betaalde interest	(1.100)	(1.204)
Ontvangen dividenden	205	255
Betaalde winstbelasting	(93)	(126)
Kasstroom uit operationele activiteiten	14.638	(879)
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Verwerving van immateriële vaste activa	(167)	(83)
Verwerving van materiële vaste activa	(6.766)	(15.801)
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	(6.933)	(15.884)
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Aflossing langlopende schulden	(7.038)	(3.979)
Betaalde dividenden	(402)	(500)
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	(7.440)	(4.479)
Toename (afname) van liquide middelen	265	(21.242)

3.4 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Juridische vorm en voornaamste activiteiten

De stichting Hoger Onderwijs Nederland, ook wel Hogeschool Inholland genoemd, is statutair gevestigd te 's-Gravenhage. De stichting is bij het handelsregister bekend onder de nummer 37099586. De organisatie is een stichting; de voornaamste activiteiten bestaan uit het bevorderen van hoger onderwijs.

De juridische structuur ultimo verslagjaar is als volgt:

Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

De jaarrekening is opgesteld op basis van de historische aanschafprijzen. Tenzij anders vermeld zijn de activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarde. De jaarrekening is opgesteld in euro's, afgerond op bedragen x EUR 1.000 tenzij anders vermeld.

Waarderingsgrondslagen en vergelijkende cijfers

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar. De rubricering van diverse posten in de jaarrekening is gewijzigd voor het vergroten van het inzicht.

In overeenstemming met artikel 2:363 lid 5 BW zijn de bedragen van het voorafgaande jaar ter wille van de vergelijkbaarheid herzien en de afwijkingen ten gevolge van de herziening bij de afzonderlijke toelichtingen aangegeven.

Waarderingsgrondslagen

Consolidatie

In de consolidatie zijn opgenomen de entiteiten die behoren tot de economische groep van de Stichting en waarover de Stichting overheersende zeggenschap uitoefent. Dit betreft hier Holding Inholland B.V. (inclusief haar geconsolideerde deelnemingen). De jaarrekening van de Holding Inholland B.V. (inclusief haar geconsolideerde deelnemingen) is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening wordt op basis van integrale consolidatie opgemaakt. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

Voor een overzicht van deelnemingen in groepsmaatschappijen inclusief de deelnemingspercentages verwijzen wij naar paragraaf 3.8.

Verbonden partijen

Alle groepsmaatschappijen, zoals opgenomen in paragraaf 3.8 Overzicht verbonden partijen, evenals de deelnemingen, worden aangemerkt als verbonden partij. Transacties tussen groepsmaatschappijen worden in de consolidatie geëlimineerd.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling over verschillende zaken zich een oordeel vormt en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Schattingswijziging

In verslagjaar 2018 zijn er geen materiële schattingswijzigingen doorgevoerd.

Presentatiewijziging

In verslagjaar 2018 zijn er geen materiële presentatiewijzigingen doorgevoerd.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten debiteuren en overige vorderingen, liquide middelen, langlopende leningen en overige financieringsverplichtingen, crediteuren en overige kortlopende schulden. Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Financiële instrumenten, inclusief de van de basiscontracten gescheiden afgeleide financiële instrumenten, worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien instrumenten bij de vervolgwaardering niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen de nominale waarde.

De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Afgeleide financiële instrumenten

De eerste waardering voor afgeleide financiële instrumenten is reële waarde. Na de eerste waardering worden afgeleide financiële instrumenten gewaardeerd op kostprijs of lagere marktwaarde, tenzij hedge-accounting onder het kostprijs hedgemodel wordt toegepast.

Zolang het afgeleide instrument betrekking heeft op afdekking van het specifieke risico van een toekomstige transactie die naar verwachting zal plaatsvinden, vindt geen herwaardering van dit instrument plaats. Zodra de verwachte toekomstige transactie leidt tot verantwoording in de winst-en-verliesrekening, wordt de met het afgeleide instrument samenhangende winst of het met het afgeleide instrument samenhangende verlies in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Indien de afgedekte positie van een verwachte toekomstige transactie leidt tot de opname in de balans van een niet-financieel actief past de onderneming de kostprijs van dit actief aan met de afdekkingsresultaten die nog niet in de winst-en-verliesrekening zijn verwerkt.

Een verlies voor het percentage groter dan de omvang van het afgeleide instrument ten opzichte van de afgedekte positie wordt op basis van kostprijs of lagere marktwaarde direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Indien afgeleide instrumenten aflopen of worden verkocht, worden de afdekkingsrelaties beëindigd. De cumulatieve winst die of het cumulatieve verlies dat tot dat moment nog niet in de winst-en-verliesrekening was verwerkt, wordt als overlopende post in de balans opgenomen totdat de afgedekte transacties plaatsvinden. Indien de transacties naar verwachting niet

meer plaatsvinden, wordt de cumulatieve winst of het cumulatieve verlies overgeboekt naar de winst- en-verliesrekening.

Jaarlijks wordt de effectiviteit van de hedgerelaties getoetst door vast te stellen dat geen sprake is van overhedges. De effectiviteitstoets vindt plaats door vergelijking van kritische kenmerken van het afdekkingsinstrument en de afgedekte positie. Indien sprake is van een overhedge wordt de hiermee samenhangende waarde op basis van de kostprijs of lagere marktwaarde direct in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Bijzondere waardeverminderingen van financiële activa

Bij financiële activa die gewaardeerd zijn tegen geamortiseerde kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking van het instrument. Het waardeverminderingverlies dat daarvoor opgenomen was, dient te worden teruggenomen indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking. De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake geweest zou zijn van een bijzondere waardevermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de staat van baten en lasten verwerkt.

Kostprijs Hedge Accounting 2018

Voor het kalenderjaar 2018 maakt Inholland gebruik van hedge accounting, waarbij gebruik wordt gemaakt van het, voor het verslagjaar geldende, kostprijs hedge accounting model. Dit model voorziet in de mogelijkheid om hedging instrumenten te waarderen op kostprijs, in overeenstemming met de waardering voor de herziening van deze standaard en daarmee in lijn met voorgaande verslagjaren en daarmee te voldoen aan de vereisten die binnen Richtlijn 290 worden gegeven om hedge accounting te kunnen toepassen.

Inholland gebruikt interest rates swaps om zich in te dekken in veranderingen in de rente die wordt betaald op de variabel rentende financieringen. Dit gebeurt voor reeds lopende financieringen. Het afdekken van dit risico is in lijn met het opgestelde en door het College van Bestuur goedgekeurde treasurybeleid.

Om de rente-exposure te verruimen of te verkrappen mogen traditionele en off balance instrumenten worden ingezet, waarbij gesteld is dat deze rente-instrumenten alleen defensief ingezet mogen worden.

Voor hedge-accounting doeleinden is het risico van veranderingen in de variabele interest die wordt betaald op financieringen als afgedekte positie aangewezen. De afgesloten al lopende en toekomstige financieringen evenals hoogst waarschijnlijke toekomstige financieringen zijn aangemerkt als afgedekte of af te dekken posities. Alle interest rate swaps die Inholland heeft afgesloten zijn als hedginginstrument aangewezen, voor zover deze het hiervoor genoemde variabele rente risico afdekken.

Inholland zal minimaal voor elke verslaggeving periode de effectiviteit van de hedgerelaties testen middels het vergelijken van de kritische parameters, die de waarde van de instrumenten het meest significant beïnvloeden. Indien ineffectiviteit wordt vastgesteld, dan zal deze ineffectiviteit in de winst- en verliesrekening worden verwerkt.

Op het moment van aangaan van de hedge wordt deze effectief geacht omdat aan de volgende criteria is voldaan:

- Looptijd van de swaps overeenkomst korter of gelijk is aan de looptijd van de leningen.
- De hoofdsom (notional) of onderliggende waarde van de swapovereenkomst is gelijk aan (of lager dan) de hoofdsom van de afgedekte positie ('principal' of wel de langlopende lening).
- Vervaldatum; Timing van de cashflows (rentebetaling en renteontvangst) is voor de bovenbedoelde swaps en leningen gelijk.
- Rente termijnen/rentefixatiedata en prijsgrondslagen zijn voor de bovenbedoelde swaps en leningen gelijk.

Omdat de overeenkomsten gedurende de looptijd in principe niet gewijzigd worden, wordt verondersteld dat de hedge effectief blijft voor de gehele looptijd van het contract. Jaarlijks evalueren wij of de bij inceptie van de overeenkomsten de van toepassing zijnde criteria nog steeds van toepassing zijn en ongewijzigd zijn gedurende het verslagjaar.

Immateriële vaste activa

Concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendommen

De concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendommen worden gewaardeerd tegen aanschafprijs minus afschrijvingen. Het betaalde gebruiksrecht/eigendom in verband met het gebruik van software wordt geactiveerd voor zover het gebruiksrecht een periode langer dan 1 jaar betreft en het investeringsbedrag hoger is dan EUR 12.500.

Deze kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendommen worden over een periode van drie jaar, welke gelijk is aan de economische levensduur, afgeschreven.

Materiële vaste activa

Gebouwen en terreinen

De gebouwen en terreinen waarvan het economische claimrecht door het ministerie van OCW op 31 december 1993 is overgedragen aan Inholland, zijn in de balans opgenomen tegen de bruto deelnamesom die door het ministerie is vastgesteld. De bruto deelnamesom is de normatief vastgestelde waarde van het gebouw. Dit is gelijk aan de waarde die resteert na afschrijvingen van de gemiddelde actuele kostprijs, uitgaande van de datum waarop het gebouw door de instelling als onderwijsgebouw in gebruik is genomen. Gebouwen en terreinen verkregen na 31 december 1993 worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van de jaarlijkse afschrijvingen.

Onder de gebouwen worden tevens investeringen in verbouwingen opgenomen die te maken hebben met uitbreiding of wijziging van de bestemming van bestaande gebouwen. Afschrijvingen hierop vinden plaats in tien jaar.

Voor gebouwen wordt bij activering een onderverdeling gemaakt naar de volgende componenten (zogenaamde componentenmethode):

Casco	60 jaar
Afbouw	30 jaar
Inbouwpakket	15 jaar
Technische installaties	15 jaar
Terreinvoorzieningen op sportterreinen	10 jaar, overige 30 jaar.

Op grond wordt niet afgeschreven.

De gebruiksduur wordt bepaald aan de hand van:

- het verwachte gebruikspatroon van het actief;
- de verwachte fysieke gebruik;
- de technische of economische veroudering als gevolg van wijzigingen of verbeteringen in de productie, of van een wijziging in de vraag van de markt naar het product dat of de dienst die met het actief wordt geleverd.

De kosten van herstel en kosten van groot onderhoud worden dienovereenkomstig geactiveerd en lineair afgeschreven over de economische levensduur,

Inventaris en apparatuur

De aankoop van inventaris in gebouwen die niet aard- en nagelvast zijn, worden geactiveerd onder inventaris. Hieronder vallen ook infrastructurele voorzieningen zoals netwerkbekabeling en de telefooncentrales. Inventaris wordt gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs minus afschrijvingen. De afschrijvingstermijn is zeven jaar. Afwijking is toegestaan als de economische gebruiksduur daadwerkelijk korter is. De grens voor activeren is EUR 2.500 per investering.

Onder de post apparatuur worden die investeringen opgenomen die geen inventaris zijn en die betrekking hebben op ICT-investeringen, audiovisuele middelen en andere technische gebruiksapparatuur in het onderwijs. Apparatuur wordt gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs minus afschrijvingen. De afschrijvingstermijn varieert van twee tot zes jaar. De grens voor activeren is EUR 2.500 per investering.

Met ingang van 2017 worden inventaris en apparatuur die langer dan vijf jaren volledig zijn afgeschreven in zijn geheel buitengebruik gesteld. De buitengebruikstelling vindt normaal plaats op het moment waarop de activa niet langer in gebruik zijn. Doordat de investeringen in het verleden in bulk geactiveerd werden, is er geen koppeling mogelijk tussen de geregistreerde activa in het activaregister en de daadwerkelijk aanwezige activa. Derhalve is besloten om bovenstaande systematiek toe te passen.

Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa
Investerings in uitvoering worden opgenomen onder 'vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald op materiële vaste activa'. Op het moment van oplevering/ingebruikname vindt er een overboeking plaats naar de desbetreffende post en starten de afschrijvingen.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderingsgrondslagen van de organisatie gehanteerd. Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de organisatie garant staat voor de schulden van de betreffende deelneming wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening wordt primair ten laste van de vorderingen op deze deelneming gevormd en voor het overige onder de voorzieningen ter grootte van het aandeel in de door de deelneming geleden verliezen, dan wel voor de verwachte betalingen door de organisatie ten behoeve van deze deelneming. Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of duurzaam lagere bedrijfswaarde. De overige financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld. Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Eventuele winsten of verliezen worden verantwoord onder financiële baten en lasten.

Aandeel in het resultaat van organisaties waarin wordt deelgenomen

Het aandeel in het resultaat van organisaties waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de groep in de resultaten van deze deelnemingen. De resultaten van deelnemingen die gedurende het boekjaar zijn verworven of afgestoten worden vanaf het verwervingsmoment respectievelijk tot het moment van afstoting verwerkt in het resultaat van de groep.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door de instelling wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde per 31 december van het boekjaar.

De opbrengstwaarde is vastgesteld met behulp van de bepalingen van de actieve markt. Voor de bepaling van de bedrijfswaarde wordt voor de contant making van de kasstromen een marktconforme disconteringsvoet gehanteerd. Een bijzondere waardeverminderingverlies wordt direct, als deze naar verwachting duurzaam is, als een last verwerkt in de staat van baten en lasten.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Ook voor financiële vaste activa beoordeelt de instelling op iedere balansdatum of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële activa. Bij aanwezigheid van objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen bepaalt de instelling de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen, en verwerkt dit direct in de staat van baten en lasten.

Bij een investering in eigenvermogensinstrumenten op kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het financieel actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de actuele vermogenskostenvoet voor een soortgelijk financieel actief. Het bijzondere waardeverminderingverlies wordt slechts teruggenomen indien het wegnemen van de indicatie van een bijzondere waardevermindering objectief waarneembaar is.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen. Er wordt een voorziening opgenomen voor mogelijke oninbaarheid van deze vorderingen: Hierbij wordt de volgende grondslag gehanteerd:

Vordering 3 - < 6 maanden	50%
Vordering 6 - < 9 maanden	75%
Vordering \geq 9 maanden	100%

Afwijking van deze grondslag is mogelijk indien uit statistische toetsing van individuele posten blijkt dat de getroffen voorziening geen getrouw beeld geeft van het aanwezige inningsrisico.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

De liquide middelen zijn tegen nominale waarde gewaardeerd.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit algemene reserves en bestemmingsreserves en/of -fondsen. Hierin is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen.

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, welke door het bestuur zijn aangebracht.

De bestemmingsfondsen zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, welke door derden zijn aangebracht.

Minderheidsbelang derden

Het minderheidsbelang derden als onderdeel van het groepsvermogen wordt gewaardeerd op het aandeel van derden in de nettovermogenswaarde, zoveel mogelijk bepaald overeenkomstig de waarderinggrondslagen van de organisatie.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Een voorziening wordt onder andere gevormd indien op balansdatum verplichtingen bestaan tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid. De verplichting is een beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

De voorziening jubilea wordt opgenomen voor verwachte lasten gedurende het dienstverband van de werknemers.

De reorganisatievoorziening wordt gevormd op basis van realistische inschattingen met gemiddelde loonkosten, rekening houdende met maximale aanspraak op WW/BW. De voorziening wordt berekend op basis van de contante waarde.

De voorziening werkloosheidsbijdragen is tegen contante waarde gewaardeerd.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio en disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde. Het kort vreemd vermogen heeft betrekking op het kort (voor minder dan een jaar) geleende geld van banken, inclusief de eventuele aflossingsverplichtingen in het eerste jaar van het lang vermogen. Onder kort vreemd vermogen worden voorts begrepen de kortlopende schulden en de vooruitfacturering op subsidieprojecten. Onder kortlopende schulden zijn begrepen de aan het volgend exploitatiejaar toe te rekenen collegegelden van het lopende studiejaar. Onder de kortlopende schulden vallen tevens de per balansdatum opgebouwde verplichtingen voor vakantietoelagen, verhoogd met sociale lasten.

Investeringsubsidies worden als overlopend passief opgenomen gevolgd door een systematische vrijval ten gunste van het resultaat.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Opbrengstverantwoording

De rijksbijdragen worden opgenomen conform de door het ministerie van OCW vastgestelde toekenning en tijdsevenredig toegerekend aan het exploitatiejaar.

De collegegelden worden ten gunste van het resultaat verantwoord naar rato van de voortgang van het collegejaar. De cursusresultaten uit hoofde van contractactiviteiten worden verantwoord naar rato van de looptijd van de cursus.

De verantwoording van de overige opbrengsten uit het verlenen van diensten (w.o. detachering, verhuur ruimte) geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Subsidies worden als bate verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Immateriële vaste activa inclusief goodwill en materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen wordt niet afgeschreven.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Voor de medewerkers van de organisatie is een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegde bijdrageregeling. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds (ABP) en wordt – overeenkomstig de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving – in de jaarrekening verwerkt als toegezegde bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord. De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening. Informatie over eventuele tekorten en de gevolgen hiervan voor Inholland voor de pensioenpremies in de toekomstige jaren is momenteel niet beschikbaar.

De actuele dekkinggraad van het ABP Pensioenfonds bedraagt per 31 december 2018 97,0%. De beleidsdekkinggraad bedraagt ultimo verslagjaar 2018 103,8%.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de staat van baten en lasten, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-afrekbare kosten.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen de transactie koers. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Indien van toepassing is de verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappij opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De geldmiddelen die in de verworven groepsmaatschappij aanwezig zijn, zijn op de aankoopprijs in aftrek gebracht. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

3.5 Toelichting op de geconsolideerde balans

Immateriële vaste activa

	Concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendommen	Totaal van immateriële vaste activa
Immateriële vaste activa: Verloopoverzicht 31-12-2018. Bedragen x 1.000 EUR		
Immateriële vaste activa, posten		
Stand aan het begin van de periode		
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	403	403
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	(240)	(240)
Immateriële vaste activa	163	163
Verloop gedurende de periode		
Investeringen	167	167
Desinvesteringen	(22)	(22)
Afschrijvingen	(108)	(108)
Afschrijving op desinvesteringen	17	17
Mutatie gedurende de periode	54	54
Stand aan het eind van de periode		
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	548	548
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	(331)	(331)
Immateriële vaste activa	217	217

Onder vergunningen en intellectuele eigendommen worden onder andere verstaan de rechten om gebruik te maken van generieke bedrijfsapplicaties (met name licenties). In 2018 is er voor EUR 0,2 mln. geïnvesteerd in nieuwe licenties.

De desinvesteringen en afschrijving op desinvesteringen betreffen de licenties met betrekking tot een actief welke vervroegd is vervangen vanwege een technische veroudering en als gevolg hiervan een vervroegde vervanging. De resterende boekwaarde is als boekverlies onder de afschrijvingen opgenomen.

Materiële vaste activa

	Gebouwen	Terreinen	Inventaris en apparatuur	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	Niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbare materiële vaste activa	Totaal van materiële vaste activa
Materiële vaste activa: Verloopoverzicht 31-12-2018. Bedragen x 1.000 EUR						
Materiële vaste activa, posten						
Stand aan het begin van de periode						
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	254.153	12.096	63.883	325	17.906	348.363
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	(128.677)	0	(50.302)		(8.218)	(187.197)
Materiële vaste activa	125.476	12.096	13.581	325	9.688	161.166
Verloop gedurende de periode						
Investerings	2.183		4.694	1.443	62	8.382
Desinvesteringen	(412)		(12.437)			(12.849)
Afschrijvingen	(10.144)		(5.727)		(753)	(16.624)
Afschrijving op desinvesteringen	412		12.319			12.731
Mutatie gedurende de periode	(7.961)	0	(1.151)	1.443	(691)	(8.360)
Stand aan het eind van de periode						
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	255.924	12.096	56.140	1.768	17.968	343.896
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	(138.409)	0	(43.710)	0	-8.971	(191.090)
Cumulatieve herwaarderingen						0
Materiële vaste activa	117.515	12.096	12.430	1.768	8.997	152.806

De investeringen in gebouwen betreffen voor EUR 0,46 mln. kosten voor renovatie van vestiging Alkmaar en voor EUR 0,48 mln. verbouwingen van panden op diverse locaties. Daarnaast is geïnvesteerd in diverse installaties (waaronder noodverlichting, camerabewaking, e.d.) op verschillende locaties voor een totaal bedrag ad. EUR 0,77 mln. De gebouwen zijn bezwaard met hypotheek.

De investeringen in inventaris en apparatuur betreffen voornamelijk investeringen in ICT-projecten van totaal EUR 2,75 mln.

De toename van vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald op materiële vaste activa met EUR 1,4 mln. betreft voornamelijk lopende vastgoedprojecten (EUR 1,1 mln.).

De desinvesteringen betreffen voornamelijk buitengebruikstellingen van activa die reeds volledig waren afgeschreven en per heden niet meer in gebruik zijn. Tevens is een actief afgestoten vanwege technische veroudering en hierdoor vervroegd vervangen. De resterende boekwaarde is als boekverlies onder de afschrijvingen opgenomen.

De post 'niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbare materiële vaste activa' van bijna EUR 9 mln. bestaat uit het aan het Mondriaan verhuurde deel van locatie Delft van EUR 1,9 mln., het aan Fitland en Nova College verhuurde deel van locatie Haarlem voor EUR 2,8 mln. en het aan Albeda College verhuurde deel van locatie Rotterdam voor EUR 4,3 mln.

De huuropbrengst van het niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbare materiële vaste activa bedraagt in 2018 ruim EUR 1,0 mln. inclusief btw. Dit bedrag is als volgt verdeeld: EUR 0,1 mln. voor locatie Delft, EUR 0,6 mln. voor locatie Haarlem en EUR 0,3 mln. voor locatie Rotterdam.

Verzekerde en WOZ-waarde gebouwen en terreinen

	Bedrag	Peildatum
1. WOZ-waarde gebouwen en terreinen	139.899	1-1-2018
2. Verzekerde waarde gebouwen	292.813	1-1-2018

In bovenstaande tabel gaan wij uit van de WOZ-waarde per de laatst geaccordeerde datum. Onafhankelijke taxateurs bepalen de verzekerde waarde van de panden en inventaris middels een gedeeltelijk roulerende systematiek over alle panden. De verzekerde waarde van de gebouwen per balansdatum is gebaseerd op de meest recente taxatierapporten.

Vlottende activa

Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 31-12-2018	Realisatie 31-12-2017
Vorderingen		
Debiteuren	1.093	1.401
Personeel	43	36
Ouders, studenten, deelnemers en cursisten	2.840	5.820
Overige vorderingen	140	0
Voorziening wegens oninbaarheid vorderingen	(842)	(2.974)
Subtotaal vorderingen	3.274	4.283
Overlopende activa		
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Vooruitbetaalde kosten	1.949	2.309
Overige overlopende activa	1.051	1.807
Overlopende activa	3.000	4.116
Totaal van vorderingen	6.274	8.399
Liquide middelen		
Tegoeden op bankrekeningen	62.076	61.811
Liquide middelen	62.076	61.811
Totaal van vlottende activa	68.350	70.210

Debiteuren

De daling wordt voornamelijk veroorzaakt doordat ultimo 2017 de loonkostenverrekening over december (ad. EUR 0.4 mln.) met Stichting Samenwerkingsinstituut Verloskunde Amsterdam Groningen nog niet was voldaan. Deze verrekening heeft ultimo 2018 reeds plaatsgevonden.

Studenten, deelnemers en cursisten

De afname van EUR 2,9 mln. wordt grotendeels veroorzaakt door een eenmalige afboeking op oninbare vorderingen ouder dan 5 jaar ad. EUR 2,2 mln. en de gerelateerde incassokosten van circa EUR 0,9 mln. Deze vorderingen waren reeds in zijn geheel of gedeeltelijk voorzien.

Voorziening wegens oninbaarheid

De voorziening wegens oninbaarheid heeft betrekking op de vordering debiteuren en ouders, studenten, deelnemers en cursisten. Zie verder de toelichting bij studenten, deelnemers en cursisten voor de oorzaak van de afname.

Liquide middelen

Inholland heeft een kredietfaciliteit van EUR 12,5 mln. bij de BNG bank waar geen gebruik van is gemaakt.

Alle liquide middelen staan ter directe beschikking van de stichting.

Eigen vermogen

	Algemene reserve	Bestemmingsreserve publiek	Groepsvermogen	Aandeel van derden	Totaal van eigen vermogen
Eigen vermogen, verloopoverzicht 31-12-2018. Bedragen x 1.000 EUR					
Eigen vermogen, posten					
Stand aan het begin van de periode					
Eigen vermogen	104.537	0	104.537	614	105.151
Verloop gedurende de periode					
Resultaat verslagperiode	459	0	459	151	610
Overige mutaties verslagperiode	0	0	0	(197)	(197)
Stand aan het eind van de periode					
Eigen vermogen	104.996	0	104.996	568	105.564

Een nadere specificering van de componenten van het eigen vermogen is als volgt:

Eigen Vermogen, specificatie	Eigen vermogen, begin van de periode	Resultaat verslagperiode	Overige mutaties verslagperiode	Eigen vermogen, einde van de periode
Algemene reserve				
Algemene reserve	104.537	459	0	104.996
Totaal	104.537	459	0	104.996
Bestemmingsreserve (publiek)				
Onderwijs algemeen	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0

Algemene reserve

Per saldo is het overschot over 2018 toegevoegd aan de algemene reserve.

Bestemmingsreserve publiek

De bestemmingsreserve was ultimo verslagjaar 2017 reeds volledig uitgenut.

Aandeel van derden

Overige mutaties verslagperiode betreft het aandeel van derden in het door de 51%-deelneming in HBO Services B.V. gedurende 2018 uitgekeerde dividend. In totaal is EUR 0,4 mln. uitgekeerd door HBO Services B.V.. Hiervan is EUR 0,2 mln. het aandeel van derden.

Voorzieningen

Voorzieningen: Verloopoverzicht 31-12-2018. Bedragen x 1.000 EUR	Personele voorzieningen	Voorziening voor verlieslatende contracten	Totaal van voorzieningen
Voorzieningen, posten			
Stand aan het begin van de periode			
Voorzieningen	28.043	616	28.659
Verloop gedurende de periode			
Dotaties	6.739	0	6.739
Onttrekkingen	(6.774)	(450)	(7.224)
Vrijval	(3.359)	(166)	(3.525)
Oprenting en/of verandering disconteringsvoet	(188)	0	(188)
Stand aan het eind van de periode			
Voorzieningen	24.461	0	24.461
Voorzieningen met looptijd korter dan een jaar	4.440	0	4.440
Bedrag looptijd 1 tot en met 5 jaar	15.160	0	15.160
Bedrag looptijd meer dan 5 jaar	4.861	0	4.861

Een nadere specificering van de componenten van de personele voorzieningen is als volgt:

Toelichting voorzieningen, specificatie								
Uitsplitsing personele voorzieningen, verloopoverzicht 31-12-18. Bedragen x 1.000 EUR	Werkloosheidsbijdragen	Verlofsparen en sabbatical leave	Eigen risico WGA	Verplichtingen voor jubileumuitkeringen	Langdurig zieken	Sociaal beleid, reorganisatie en recht-positioneel	Overige personele voorzieningen	Totaal personele voorzieningen
Stand aan het begin van de periode								
Voorzieningen	13.841	0	100	1.361	628	9.170	2.943	28.043
Verloop gedurende de periode								
Dotaties	0	0	0	127	4.287	0	2.325	6.739
Onttrekkingen	(2.997)	0	(12)	(158)	(2.664)	(470)	(473)	(6.774)
Vrijval	(1.220)	0	(88)	0	0	(1.935)	(116)	(3.359)
Oprenting en/of verandering disconteringsvoet	(45)	0	0	(15)	(6)	(62)	(60)	(188)
Stand aan het eind van de periode								
Voorzieningen	9.579	0	0	1.315	2.245	6.703	4.619	24.461
Voorzieningen met looptijd korter dan een jaar	2.161	0	0	45	1.100	93	1.041	4.440
Bedrag looptijd 1 tot en met 5 jaar	6.018	0	0	211	1.145	4.208	3.578	15.160
Bedrag looptijd meer dan 5	1.400	0	0	1.059	0	2.402	0	4.861

jaar

Werkloosheidsbijdragen (wettelijke- & bovenwettelijke WW)

Tot 2001 vielen medewerkers van onderwijsinstellingen onder wachtgeldregelingen. Vanaf 2001 vallen deze onder de toepassing van de werkloosheidswet (WW). Omdat de WW in bijna alle gevallen (veel) lager uitvalt dan de vroegere wachtgeldregelingen, is de zogenaamde bovenwettelijke regeling in het leven geroepen. Deze bovenwettelijke regeling bestaat uit een aanvullende uitkering en een aansluitende uitkering. Deze bovenwettelijke uitkering is om het uitkeringsniveau van de vroegere wachtgeld zoveel mogelijk te handhaven.

Inholland valt onder de wettelijke WW-regeling die van toepassing is voor werknemers van Onderwijs- en Overheidswerkgevers. Inholland is eigenrisicodragers voor de Werkloosheidswet (WW) en de Bovenwettelijke Werkloosheidsregeling Hoger Beroepsonderwijs (BWRHBO). Dit houdt in dat Inholland zelf de WW-uitkeringen en ook de Bovenwettelijke werkloosheidsuitkeringen van de (ex) medewerkers bekostigt voor zolang deze medewerkers recht hebben op de uitkering.

Deze voorziening dient ter dekking van de ingeschatte kosten van (boven-) wettelijke werkloosheidsuitkeringen en de pensioenpremies voor ex-medewerkers.

Het schattingselement bij de berekening van deze voorziening is de procentuele benutting van de uitkeringsperiode op basis van ervaringscijfers. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde. Het disconteringsvoet ultimo verslagjaar bedraagt 1,0% (ultimo vorig jaar: 0,8%).

Verlofsparen en sabbatical leave

Op grond van de cao hbo hebben de medewerkers van Inholland, indien zij voldoen aan de hiervoor geldende voorwaarden, recht op zogenaamde duurzame inzetbaarheidsuren. Deze uren kunnen door de medewerkers voor specifieke, in de cao bepaalde, doeleinden worden ingezet.

Voor de doeleinden met een privé karakter (zoals sabbatical) dient Inholland een voorziening voor DI-uren te vormen. Door het ontbreken van een betrouwbare registratie van de voorgenomen doelbesteding van de opgebouwde DI-uren ultimo verslagjaar 2018, kunnen we geen betrouwbare schatting maken van de privé-component per balansdatum. Daarnaast stuurt Inholland op zakelijke inzet van deze uren waardoor de omvang van de voorziening naar ons inzien gering zal zijn.

Eigen risico WGA

Inholland is geen eigenrisicodragers voor de WGA. Dat risico is via een verzekeringspolis afgedekt. Derhalve bedraagt het risico ultimo verslagjaar 2018 nihil.

Jubileumuitkering

De werkgever kent de werknemer, volgens de cao-voorwaarden, bij het bereiken van een 25-jarig, een 40-jarig en een 50-jarig ambtsjubileum een gratificatie toe ter grootte van respectievelijk 50%, 100% en 100% van zijn inkomen per maand. De rechten die elke werknemer opbouwt ten aanzien van deze uitkeringen zijn opgenomen in een voorziening.

Het schattingselement bij de berekening van deze voorziening is de gemiddelde verwachte blijfkans op basis van de ABP-dienstjaren.

De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde. De disconteringsvoet ultimo verslagjaar bedraagt 1,8% (ultimo vorig jaar: 1,7%).

Langdurig zieken

Op balansdatum heeft Inholland verplichtingen staan tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte. Voor deze verplichtingen is een voorziening opgenomen berekend uiterlijk tot twee jaar na de eerste ziekmelding. De verplichting is gebaseerd op feitelijke gegevens waarbij het reële risico voor Inholland wordt berekend. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde. De disconteringsvoet ultimo verslagjaar bedraagt 1,0% (ultimo vorig jaar: 0,8%).

Sociaal beleid, reorganisatie (REO) en rechtspositioneel

De reorganisatie van de tweedegraads lerarenopleidingen is medio 2017 in gang gezet. Ondanks veel inspanning in de afgelopen jaren waren de studentenaantallen onvoldoende voor het doorzetten van deze opleiding(en) op hogeschoolniveau.

Het College van Bestuur heeft, met instemming van de Hogeschool Medezeggenschapsraad, besloten tot de afbouw en sluiting van voornoemde opleiding(en). Eind 2017 is het sociaal plan, in samenspraak met de bonden, vastgesteld en zijn de desbetreffende medewerkers hierover geïnformeerd. Derhalve is ultimo verslagjaar een voorziening getroffen voor de geschatte kosten om deze medewerkers af te laten vloeien. De voorziening bestaat per ultimo verslagjaar uit de volgende componenten:

1. Werkloosheidsuitkeringen:
 - a. wettelijke werkloosheidsuitkeringen;
 - b. aanvulling op de wettelijke werkloosheidsuitkering;
 - c. reparatie-uitkering in de nawettelijke periode tot (maximaal) 38 maanden na eerste dag van werkloosheid;
 - d. (indien van toepassing) de aansluitende uitkering volgend op de eerste periode van 38 maanden; en
 - e. (indien van toepassing) extra aansluitende uitkering tot aan de AOW-gerechtigde leeftijd
2. Vertrekpremies bij vertrek gedurende de vrijwillige periode;
3. Transitievergoedingen bij vertrek na de vrijwillige periode;
4. Overige kosten gerelateerd aan de reorganisatie (waaronder budget voor scholing, juridische advisering, e.d.)

De voorziening is gewaardeerd tegen de contante waarde. Het disconteringsvoet ultimo verslagjaar bedraagt 1,0% (ultimo vorig jaar: 0,8%).

Overige personele voorzieningen

Werktijdvermindering Senioren

Op grond van de cao-hbo hebben de medewerkers van Inholland, indien zij voldoen aan de hiervoor geldende voorwaarden, recht op een werktijdvermindering van maximaal 20%. De medewerker betaalt een eigen bijdrage variërend op basis van het salarisschaal en leeftijd van desbetreffende medewerker.

De werktijdvermindering met gedeeltelijk behoud van salaris (hierna: het werkgeversaandeel) wordt beschouwd als een verplichting, omdat hiertegenover geen tegenprestatie in de vorm van arbeid meer wordt ontvangen. Ten aanzien van de werktijdvermindering senioren wordt het werkgeversaandeel in de kosten als gevolg van de werktijdvermindering, voor medewerkers die hiervan gebruik maken, per verslagjaar voorzien voor de duur van de regeling.

Naast deze zogenaamde actieve deelnemers aan deze regeling zijn per balansdatum ook:

- de medewerkers die in het verslagjaar al aan alle criteria (leeftijd en aantal dienstjaren) voldoen om in aanmerking te komen voor gebruikmaking van de regeling werktijdvermindering senioren en nog niet hebben aangegeven hier gebruik van te maken (categorie c); en
- de medewerkers die in het verslagjaar aan één of geen van beide criteria (leeftijd of dienstjaren) voldoen om in aanmerking te komen voor gebruikmaking van de regeling werktijdvermindering senioren, maar binnen 5 jaar aan beide criteria zullen voldoen (categorie d)

Voor werknemers die in het verslagjaar aan één of geen van beide criteria (leeftijd of dienstjaren) voldoen om in aanmerking te komen voor gebruikmaking van de regeling werktijdvermindering senioren, en binnen 5 jaar hier niet aan zullen voldoen (categorie e), is geen voorziening getroffen, aangezien er voor deze groep geen betrouwbare schatting kan worden gemaakt.

De voorziening is gewaardeerd tegen de contante waarde. De disconteringsvoet ultimo verslagjaar bedraagt 1,0% (ultimo vorig jaar: 0,8%).

Disconteringsvoet

Het bedrag van de oprenting en of verandering van de disconteringsvoet is te verwaarlozen en is derhalve niet opgenomen.

Langlopende schulden

Langlopende schulden: Verloopoverzicht 31-12-2018. Bedragen x 1.000 EUR	Schulden aan kredietinstellingen	Totaal langlopende schulden
Langlopende schulden, posten		
Stand aan het begin van de periode		
Stand langlopend deel	41.815	41.815
Stand kortlopend deel	3.979	3.979
Stand totale schuld	45.794	45.794
Verloop gedurende de periode		
Aangegane leningen in de verslagperiode	0	0
Aflossing in de verslagperiode	(8.039)	(8.039)
Stand aan het eind van de periode		
Stand totale schuld	37.755	37.755
Stand kortlopend deel	2.978	2.978
Stand langlopend deel	34.777	34.777
Bedrag looptijd 1 tot en met 5 jaar	10.783	10.783
Bedrag looptijd meer dan 5 jaar	23.994	23.994
Effectieve rentevoet in de verslagperiode	1,91%	

Een nadere specificering van de schulden aan kredietinstellingen is als volgt:

Langlopende schuld aan kredietinstelling, spec.	Stand aan het begin van de periode			Verloop gedurende de periode		Stand aan het eind van de periode		
	Schuld langlopend deel	Schuld kortlopend deel	Stand totale schuld	Aangegane leningen	Aflossingen	Stand totale schuld	Schuld kortlopend deel	Schuld langlopend deel
Nummer lening								
BNG FRL 357.02	26.520	1.560	28.080	0	1.560	26.520	1.560	24.960
BNG 400.098.491	1.598	319	1.917	0	320	1.597	319	1.278
BNG 400.098.492	1.598	320	1.918	0	1.918	0	0	0
Rabo 3118.943.599	511	681	1.192	0	1.192	0	0	0
Rabo 3118.922.993	1.588	454	2.042	0	904	1.138	454	684
Rabo 3818.977.127	10.000	645	10.645	0	2.145	8.500	645	7.855
Totaal	41.815	3.979	45.794	0	8.039	37.755	2.978	34.777

Langlopende schuld aan een kredietinstelling, spec.	Stand aan het eind van de periode		Effectieve rentevoet in verslagper.	Rente vast/variabel	Einddatum looptijd lening	Rente-risico afgedekt	Markt-waarde renteswap
	Bedrag looptijd 1-5 jaar	Bedrag looptijd > 5 jaar					
Nummer lening							
BNG FRL 357.02	6.240	18.720	var.+1,75%	Variabel	31-12-35	Nee	0
BNG 400.098.491	1.278	0	2,88%	Vast	31-12-23	Nee	0
BNG 400.098.492	0	0	3,85%	Vast	31-12-18	Nee	0
Rabo 3118.943.599	0	0	var.+0,65%	Variabel	31-12-18	Ja	0
Rabo 3118.922.993	684	0	var.+0,65%	Variabel	1-10-20	Ja	(126)
Rabo 3818.977.127	2.581	5.274	var.+0,65%	Variabel	30-04-34	Ja	(940)
Totaal	10.783	23.994					(1.066)

In het kader van het risicomijdend beleggen en belenen maakt Inholland gebruik van renteswaps. Het renterisico betreft de verandering van het renteresultaat als gevolg van een stijging of daling van de geld- en/of kapitaalmarktrente.

De swaps worden ingezet om de variabele rente af te dekken met een vaste rente. De swaps zijn gekoppeld aan de langlopende leningen van de Rabobank en de BNG.

Kortlopende schulden

Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 31-12-2018	Realisatie 31-12-2017
Kortlopende schulden		
Schulden aan kredietinstellingen	2.978	3.979
Crediteuren	6.206	6.176
Belastingen en premies sociale verzekeringen	7.780	8.187
Schulden ter zake van pensioenen	1.875	1.841
Kortlopende overige schulden	15	34
Subtotaal kortlopende schulden	18.854	20.217
Overlopende passiva, uitsplitsing		
Vooruitontvangen college-, cursus-, les- en examengelden	18.149	18.320
Vooruitontvangen subsidies OCW / EZ	1.051	1.935
Vooruitontvangen investeringssubsidies	106	92
Vooruitontvangen bedragen	2.503	1.970
Vakantiegeld en vakantiedagen	9.868	5.821
Te betalen interest	88	9
Overige overlopende passiva	5.952	7.550
Overlopende passiva	37.717	35.697
Totaal van kortlopende schulden	56.571	55.914

De kortlopende schulden hebben alle een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Schulden aan kredietinstellingen

De afname van de schulden aan kredietinstellingen wordt veroorzaakt door een vervroegde aflossing van een tweetal leningen met een kortlopende deel van EUR 1,0 mln.

Vooruit ontvangen college-, cursus-, les- en examengelden

De afname is grotendeels te verklaren door een combinatie van de maatregel halvering collegegelden per 1 september 2018 en minder studenten ten opzichte van ultimo vorig verslagjaar.

Vooruit ontvangen subsidies OCW / EZ

De bestedingen op subsidieprojecten waren hoger dan de ontvangen voorschotten. Diverse subsidieprojecten zijn in het verslagjaar afgelopen. Voor het overzicht geormerkte subsidies OCW / EZ (model G) wordt verwezen naar de tabel Model G - Geormerkte subsidies OCW / EZ op de volgende pagina's.

Vakantiegeld en vakantiedagen

Met ingang van collegejaar 2018-2019 heeft Inholland een centraal verlofregistratiesysteem in gebruik genomen, waarmee inzicht is verkregen in de actuele stand van de wettelijke- en bovenwettelijke verlofrechten van onderwijzend- en onderwijsondersteunend personeel per ultimo verslagjaar 2018. Als gevolg hiervan heeft er een aanvullende dotatie van EUR 4,1 mln. aan de reservering plaatsgevonden. In tegenstelling tot ultimo vorig verslagjaar zijn nu ook de verlofrechten van het onderwijzend personeel in de waardering van de reservering vakantiedagen opgenomen.

Overige overlopende passiva

Ultimo vorig jaar waren eenmalige reserveringen verantwoord inzake de bouwkundige aanpassingen aan diverse panden in het kader van brandveiligheid en de kosten gerelateerd aan de afgesloten vaststellingsovereenkomsten.

De werkzaamheden in het kader van brandveiligheid hebben in 2017 en 2018 plaatsgevonden en zijn in de afrondende fase.

Model G Verantwoording subsidies Hogeschool Inholland

G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule, beknopt				Prestatie afgerond ?
Volg-nummer	Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Toewijzing datum	
1	LERARENBEURS 2017-2018 (studieverlof)	2017/2/539017; 853897-1	20-09-17	Ja
2	LERARENBEURS 2018-2019 (studieverlof)	2018/2/942411; 928170-1	20-09-18	Nee
3	MIP Knowledge for Impact	DGA-AK/13216988; /15178868	20-12-13	Nee
4	Praktijkleren 2014-2015	DGA-AK/13216988; /15178868	20-12-13	Nee
5	Samenwerking MBO-HBO	OCW ref. 1340354	26-03-18	Nee

G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule, uitgebreid				Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m 2017	Lasten t/m 2017	Stand begin 2018	Ontvangst in 2018	Lasten in 2018	Vrijval niet besteed in 2018	Stand ultimo 2018	Prestatie afgerond ?
Volg-nummer	Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Toewijzing datum									
1	LERARENBEURS 2017-2018 (studieverlof)	2017/2/539017; 853897-1	20-09-17	443	443	177	266	0	266	0	0	Ja
2	LERARENBEURS 2018-2019 (studieverlof)	2018/2/942411; 928170-1	20-09-18	406	0	0	0	406	162	0	243	Nee
3	MIP Knowledge for Impact	DGA-AK/13216988; /15178868	20-12-13	828	828	784	44	0	44	0	0	Nee
4	Praktijkleren 2014-2015	DGA-AK/13216988; /15178868	20-12-13	527	450	322	128	0	79	0	49	Nee
5	Samenwerking MBO-HBO	OCW ref. 1340354	26-03-18	200	0	0	0	100	54	0	46	Nee
Totaal				2.404	1.722	1.283	438	506	606	0	338	

G2A Subsidies met verrekeningsclausule, aflopend				Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m 2017	Lasten t/m 2017	Stand begin 2018	Ontvangst in 2018	Lasten in 2018	Te verrekenen ultimo 2018
Volg-nummer	Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Toewijzing datum							
1	OVP Groene tafel 2014	DGA-AK/14187591; 1300019423	29-01-15	2.000	2.000	1.290	710	0	571	139
2	Kwaliteit Impuls HAO	DGAN-ANK/18184592; 1400006636	27-09-18	32	32	0	32	0	32	0
3	GKC Productie & Handel Plant 2012-20	DGAN-ANK/18184592; 1300013019	27-09-18	52	52	0	52	0	52	0
Totaal				2.084	2.084	1.290	794	0	655	139

G2B Subsidies met verrekeningsclausule, doorlopend				Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m 2017	Lasten t/m 2017	Stand begin 2018	Ontvangst in 2018	Lasten in 2018	Stand ultimo 2018	Saldo nog te besteden ultimo 2018 EUR
Volg-nummer	Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Toewijzing datum								
1	Lectoraat Sociale Innovatie	GPL14006	15-12-14	400	196	67	129	23	59	92	274
2	Flexibilisering DT OWB	zaaknummer 1184280; 705BO-3232	03-02-16	2.000	1.400	886	514	242	558	197	556
3	Doorstroomprogramma MBO-HBO ED	DHBO18042	15-03-18	200	0	0	0	200	0	200	200
4	Doorstroomprogramma MBO-HBO Noord	DHBO19004	30-10-18	200	0	0	0	50	0	50	200
Totaal				2.800	1.595	953	642	514	617	539	1.230

3.6 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Huurcontracten

De huurcontracten zijn opgenomen in onderstaande tabel en te verdelen in twee categorieën:

Huurcategorie	< 1jr	< 5 jr	> 5 jr.
Studentenhuisvesting	0	0	0
Huisvesting onderwijs/ondersteuning	4.812	6.269	299
Totaal	4.812	6.269	299

Bankgaranties

Per ultimo verslagjaar bestaan de volgende bankgaranties:

- Huurovereenkomsten; bedrag EUR 0,2 mln.

Investeringsverplichtingen

Ultimo verslagjaar zijn er geen investeringsverplichtingen aangegaan.

Eigenrisico dragerschap Wet Arbeidsongeschiktheid

Conform de regels voor het eigenrisico dragerschap heeft Inholland een garantie moeten afgeven dat Inholland aan haar verplichtingen kan voldoen. Dit risico is middels een verzekeringspolis afgedekt.

Duurzame inzetbaarheid

Door het ontbreken van een betrouwbare registratie van de doelbesteding van de DI-uren kunnen we geen betrouwbare schatting maken van de privé component van de resterende DI-uren per balansdatum. Daarnaast stuurt Inholland op zakelijke inzet van deze uren waardoor de omvang van de voorziening naar ons inzien gering zal zijn.

Ten aanzien van de werktijdvermindering senioren hebben we de kosten voor de werknemers die hiervan gebruik maken per ultimo verslagjaar voorzien voor de duur van de regeling. Voor werknemers die in het verslagjaar nog niet aan alle criteria voldoen om in aanmerking te komen voor gebruikmaking van de regeling werktijdvermindering senioren, en binnen 5 jaar hier niet aan zullen voldoen (categorie e), zou een inschatting moeten worden gemaakt of zij in de nabije toekomst alsnog van de regeling gebruik zullen gaan maken. Per ultimo verslagjaar hebben we voor deze categorie geen voorziening opgenomen, omdat wij geen betrouwbare schatting kunnen maken.

Zekerheidsstelling

De financiering is geborgd doordat een drietal panden in onderpand zijn ondergebracht bij de financiers als zekerheid.

Belastingen

De fiscale eenheid vennootschapsbelasting bestaat ultimo verslagjaar uit de volgende vennootschappen:

- Holding Inholland B.V. (moeder);
- Commerciële HBO-opleidingen Inholland B.V. (handelend onder de naam Inholland Select Studies);
- Zakelijke Dienstverlening B.V.;
- Contractgroep Inholland B.V. (handelend onder de naam Inholland Academy);
- Participatiemaatschappij Holding Inholland B.V.

HBO Services B.V. is voor 51% in handen van de Participatiemaatschappij Holding Inholland B.V. en maakt om die reden geen onderdeel uit van de fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting.

Per 31 december 2017 bedraagt een totaal van € 988.000 als beperkt voorwaarts te compenseren verlies met toekomstige winsten van de fiscale eenheid. De fiscale eenheid Holding Inholland B.V. verwacht over 2018 een belastbaar bedrag te hebben van nihil (na winstverrekening ad € 13.000). Dit houdt in dat er ultimo 2018 € 975.000 mln. aan beperkt voorwaarts te compenseren verlies resteert. Omdat het gezien de marktomstandigheden onzeker is of deze verliezen in de toekomst gecompenseerd kunnen worden, is er geen actieve latentie opgenomen in de jaarrekening.

Er zijn definitieve aanslagen vennootschapsbelasting opgelegd tot en met het jaar 2015. De aangifte vennootschapsbelasting van de fiscale eenheid voor 2018 zal kort na het definitief worden van de jaarrekening 2018 worden ingediend bij de belastingdienst.

Opheffing deelneming

In 2019 is het besluit genomen om Commerciële HBO-opleidingen Inholland B.V. (handelend onder de naam Inholland Select Studies) op te heffen. Dit betreft een van de deelnemingen van Holding Inholland B.V. De opheffing heeft geen impact op het vermogen en of op het resultaat.

3.7 Financiële instrumenten

Hogeschool Inholland maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die Inholland blootstellen aan met name renterisico, kredietrisico en liquiditeitsrisico. Ter beheersing van deze risico's heeft Inholland treasurybeleid opgesteld met als doel de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de hogeschool te beperken.

Hogeschool Inholland zet afgeleide financiële instrumenten zoals interest rate swaps in om de risico's te beheersen. Afgeleide instrumenten worden niet ingezet voor handelsdoeleinden en/of speculaties.

Kredietrisico

De vorderingen op de collegegelden van de studenten van Hogeschool Inholland vormen het belangrijkste kredietrisico. Door een actief beheer van de incasso van de door studenten afgegeven machtigingen wordt dit risico beheerst.

Renterisico

Hogeschool Inholland loopt renterisico over de rentedragende vorderingen en schulden en de herfinanciering van bestaande financieringen. Met betrekking tot vorderingen en schulden met een variabele rente loopt Inholland risico ten aanzien van toekomstige kasstromen. De vorderingen en schulden met vast rentende afspraken, zoals vast rentende leningen, veroorzaken een reële waarde risico.

Om de variabiliteit van de variabel rentende leningen te beperken heeft Inholland afgeleide rente instrumenten afgesloten. Het renterisico op langlopende leningen wordt beheerst door te streven naar een spreiding van rentevoeten en renteperiodes. Om de variabiliteit van de variabel rentende leningen te beperken zijn, binnen de mogelijkheden van het treasurystatuut, afgeleide rente-instrumenten afgesloten. Onderstaande tabel toont de afgesloten producten.

Portefeuille overzicht rentederivaten							
Overzicht per ultimo verslagjaar							
Transactie nummer	Type	Tegenpartij	Nominaal	Pro resto	Ingangsdatum	Einddatum	Marktw waarde
8748820	Swap	Rabobank	10.000	5.250	1-4-2009	1-4-2029	(1.066)
144975.65	Swap	BNG	10.000		1-4-2008	1-4-2018	
						Totaal	(1.066)

In onderstaande tabel een overzicht van de overige voorwaarden per swap:

Transactie nummer	Type	Tegen partij	Pro resto	Vaste interest/ capniveau	Variabele rente	Spread	Rente
8748820	Swap	Rabobank	5.250	4,08%	Euribor	0%	3 maanden
144975.65	Swap	BNG	-	3,87%	Euribor	0%	3 maanden

Het renterisico kan worden weergegeven door de leningen in te delen naar rentevervaldatum.

	Totaal 31-12-2018 EUR	Totaal < 1 jaar EUR
Verstrekte vastrentende leningen	0	0
Financiële vaste activa	0	0
Opgenomen vastrentende leningen	1.597	320
Opgenomen variabele leningen	36.158	36.158
Langlopende leningen (excl. lease en liquiditeitsbegr.)	37.755	36.477
Per saldo	37.755	36.477
Af: afgeleide instrumenten	5.250	5.250
Per saldo rentepositie	32.505	31.227

Een groot deel van de leningen van Inholland heeft een variabele rente die gebaseerd is op de driemaands Euribor tarieven. Deze leningen, alsmede de afgeleide instrumenten, hebben een rentevervaldatum korter dan een jaar en worden daarom in bovenstaande tabel ingedeeld in de kolom korter dan een jaar.

Bovenstaande betekent concreet dat indien de rente per 1 april 2018 met 1% zou zijn gestegen en alle andere variabelen constant waren gebleven, de rentelast in 2018 EUR 0,2 mln. hoger zou zijn.

In de tabel zijn alle langlopende leningen opgenomen. Leningen hebben een aflopende nominale waarde. Ook voor de afgeleide instrumenten geldt dat deze een aflopende nominale waarde hebben na de periode van 1 jaar. In bovenstaande tabel is de mate waarin het renterisico aanwezig is na 1 jaar niet weergegeven.

Liquiditeitsrisico

Door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen wordt de liquiditeitspositie gemonitord. Er wordt op toegezien dat er voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen en dat tevens voldoende financiële ruimte onder de beschikbare faciliteiten beschikbaar blijft om steeds binnen de gestelde voorwaarden lening-convenanten te blijven.

Kostprijs hedge-accounting en vaststelling effectiviteit

Voor de verantwoording van de hedging-activiteiten met interest rate swaps, past Hogeschool Inholland hedge-accounting toe. Hogeschool Inholland maakt daarbij gebruik van het kostprijs hedge accounting model, zoals geldend in het verslagjaar. Dit model voorziet in de mogelijkheid om hedging instrumenten te waarderen op kostprijs, in overeenstemming met de waardering voor de herziening van deze standaard en daarmee in lijn met voorgaande verslagjaren.

Voor hedge-accounting doeleinden is het risico van veranderingen in de variabele interest die wordt betaald op financieringen als afgedekte positie aangewezen. Alle interest rate swaps die Inholland heeft afgesloten zijn als hedging-instrument aangewezen, voor zover deze het hiervoor genoemde variabele rente risico afdekken.

Hogeschool Inholland zal minimaal voor elke verslaggevingsperiode de effectiviteit van de hedge relaties testen middels het vergelijken van de kritische parameters, welke de waarde van de instrumenten het meest significant beïnvloeden. Indien ineffectiviteit wordt vastgesteld, dan zal deze ineffectiviteit in de winst- en verliesrekening worden verwerkt.

Op het moment van aangaan van de hedge wordt deze effectief geacht omdat aan de volgende criteria is voldaan:

- De looptijd van de swapovereenkomst is korter of gelijk aan de looptijd van de leningen.
- De hoofdsom (notional) of onderliggende waarde van de swapovereenkomst (EUR 5,3 mln.) is gelijk aan (of lager dan) de hoofdsom van de afgedekte positie (EUR 9,6 mln.) ('principal' of wel de langlopende lening).
- Vervaldatum; Timing van de cashflows (rentebetaling en renteontvangst) is voor de bovenbedoelde swaps en leningen gelijk.

Omdat de overeenkomsten gedurende de looptijd in principe niet gewijzigd worden, wordt verondersteld dat de hedge effectief blijft voor de gehele looptijd van het contract. Jaarlijks evalueren wij of de bij inceptie van de overeenkomsten van toepassing zijnde criteria nog steeds van toepassing zijn en ongewijzigd zijn gedurende het verslagjaar.

Deze hedge accounting documentatie is vanaf 01-01-2018 effectief voor boekjaar 2018 en eindigend op 31 december 2018.

3.8 Overzicht verbonden partijen

Meerderheidsdeelneming (BV of NV)	
	Holding Inholland B.V.
Juridische vorm	BV
Statutaire zetel	Rotterdam
Code activiteiten	4
Eigen vermogen ultimo verslagjaar	1.752
Exploitatiesaldo verslagjaar	169
Omzet verslagjaar	14.587
Verklaring art. 2:403 BW	N
Consolidatie (ja/nee)	J
Deelneming beëindigd (ja/nee)	N
Deelnamepercentage (in %)	100%

Deelnemingen van Holding Inholland B.V.

Naam	Plaats	Aandeel 2018	Aandeel 2017
Commerciële HBO-opleidingen Inholland B.V.	Rotterdam	100%	100%
Contractgroep Inholland B.V. (Inholland Academy)	Alkmaar	100%	100%
Zakelijke dienstverlening B.V.	Diemen	100%	100%
Participatiemaatschappij Holding Inholland B.V.	Diemen	100%	100%
HBO Services B.V.	Rotterdam	51%	51%

Overige verbonden partijen (minderheidsdeelneming)			
	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten
Stichting Samenwerkingsinstituut Verloskunde Amsterdam Groningen	Stichting	Amsterdam	4

Toelichting code activiteiten:

- 1 = contractonderwijs;
- 2 = contractonderzoek;
- 3 = onroerende zaken;
- 4 = overig.

Holding Inholland B.V.

Inholland is voor 100% eigenaar van Holding Inholland B.V. In deze vennootschap zijn de private activiteiten van Inholland ondergebracht. De activiteiten bestaan voor 33% uit contractonderwijs (code 1) en voor 67% uit overige zaken (code 4).

Stichting Samenwerkingsinstituut Verloskunde Amsterdam Groningen

Per 1 september 2008 is de stichting Samenwerkingsinstituut Verloskunde Amsterdam Groningen (AVAG) opgericht. AVAG verzorgt het onderwijs en onderzoekt de komende jaren de mogelijkheden tot academisering van het curriculum. VUmc, Stichting KVV en Inholland nemen deel in AVAG. Inholland beschikt niet over overwegende zeggenschap. Inholland ontvangt de bekostiging en is als zodanig het formele aanspreekpunt voor het ministerie van OCW (zie het Onderwijsprotocol en de Richtlijn Jaarverslag). Verder is Inholland de formele licentiehouder en in die rol aanspreekpunt voor de NVAO als het gaat om accreditatie. Verantwoording aan het ministerie van OCW en NVAO loopt formeel via Inholland, bijvoorbeeld via het jaarverslag.

Transacties verbonden partijen

De transacties ten aanzien van onder andere omzet detacheringen, huisvesting, managementvergoeding, tussen de instelling en de met haar verbonden partijen zijn:

	Realisatie 2018 EUR	Realisatie 2017 EUR
Holding Inholland B.V.	11.310	13.203
Stichting Samenwerkingsinstituut Verloskunde Amsterdam Groningen	(5.695)	(4.890)
	5.615	8.313

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen op niet zakelijke grondslag voorgedaan.

3.9 Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten

Overheidsbijdragen

Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Toelichting overheidsbijdragen			
Rijksbijdragen, uitsplitsing			
Rijksbijdragen OCW/EZ, uitsplitsing			
Rijksbijdragen OCW	160.908	152.806	155.727
Rijksbijdrage EZ	6.881	7.294	5.793
Rijksbijdragen OCW/EZ	167.789	160.100	161.520
Overige subsidies OCW/EZ, uitsplitsing			
Overige subsidies OCW	1.084	345	1.033
Overige subsidies EZ	867	852	753
Overige subsidies OCW/EZ	1.951	1.197	1.786
Rijksbijdragen	169.740	161.297	163.306
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden, uitsplitsing			
Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden, uitsplitsing			
Overige overheden	3.767	2.276	4.034
Totaal overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	3.767	2.276	4.034
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	3.767	2.276	4.034

Rijksbijdragen

De Rijksbijdrage wordt vastgesteld op basis van het bekostigde studentenaantal van twee jaar geleden. Hogeschool Inholland heeft EUR 8,5 mln. ontvangen aan extra rijksbijdrage, waarvan EUR 2,8 mln. compensatie loonstijging, EUR 2,3 mln. compensatie voor de halvering van het collegegeld voor eerste jaars Hbo-studenten en eerste- en tweedejaars PABO-studenten, EUR 1,7 mln. voor de aanpassing van de referentieraming studenten, EUR 0,9 mln. voor technische herschikking Hbo-onderwijs en EUR 0,6 mln. compensatie voor prijsstijgingen.

Het bedrag ten behoeve van de compensatie loonstijging is als compensatie toegekend aan de organisatieonderdelen.

De Rijksbijdrage voor AVAG (EUR 9,7 mln.) is verantwoord in het totaal van de ontvangen Rijksbijdragen door Inholland.

Overheidsbijdragen en -subsidies

In 2018 is onder andere EUR 0,8 mln. meer aan subsidies van gemeenten en provincies ontvangen (verdeeld over de verschillende organisatieonderdelen van Inholland) dan begroot. De overheidsbijdragen en -subsidies zijn overigens licht gedaald ten opzichte van vorig jaar.

Overige baten

Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Toelichting overige baten			
College- en examengelden, uitsplitsing			
Collegegelden sector HBO	47.174	47.945	47.975
Examengelden	0	0	0
Totaal college-, cursus-, les- en examengelden	47.174	47.945	47.975
Baten in opdracht van derden, uitsplitsing			
Contractonderwijs	5.165	6.398	4.231
Baten werk in opdracht van derden	5.165	6.398	4.231
Overige baten, uitsplitsing			
Opbrengst verhuur	1.646	1.486	1.276
Detachering personeel	1.373	1.560	1.623
Schenken	11	7	12
Studentenbijdragen	1.265	772	1.428
Verkoop van onderwijsmateriaal	297	132	249
Overige	1.801	839	595
Overige baten	6.393	4.796	5.183

Collegegelden

De daling van de opbrengst collegegelden wordt veroorzaakt door de maatregel tot halvering van het wettelijke collegegeld per 1 september 2018 voor de eerstejaars hbo-studenten en eerste- en tweedejaars Pabo-studenten en door een afname van de studentaantallen in collegejaar 2017–2018 en 2018–2019.

In de opbrengst zijn tevens de collegegelden voor AVAG (EUR 0,8 mln.) verantwoord.

Overige baten

De (overige) overige baten zijn in totaal EUR 1,2 mln. hoger dan vorig jaar. Dit wordt verklaard door een stijging van de opbrengsten in-kind van EUR 0,59 mln. in 2017 tot EUR 1,8 mln. in 2018.

Personeelslasten

Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Toelichting lasten			
Personeelslasten, uitsplitsing			
Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten, uitsplitsing			
Lonen en salarissen	124.252	121.423	124.145
Sociale lasten	15.081	14.759	15.106
Pensioenlasten	16.928	16.661	16.725
Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	156.261	152.843	155.976
Overige personele lasten, uitsplitsing			
Dotaties personele voorzieningen	(3.420)	(3.591)	7.394
Lasten personeel niet in loondienst	6.455	4.951	6.809
Overige	14.135	13.994	14.902
Overige personele lasten	17.170	15.354	29.105
Uitkeringen die personeelslasten verminderen	(726)	(241)	(729)
Personeelslasten	172.705	167.956	184.352

Het totaal van de lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten zijn EUR 3,4 mln. hoger dan begroot vanwege de extra last als gevolg van een incidentele hoge dotatie aan de reservering vakantiedagen ad. EUR 4,1 mln. De lonen en salarissen, sociale lasten en pensioenlasten zijn EUR 0,7 mln. lager dan in 2017 vanwege enerzijds een lagere formatie in fte's maar daartegenover staan hogere pensioenlasten en de effecten van de cao-verhoging en de eenmalige uitkering.

Het personeel van AVAG is in dienst van Inholland. De kosten zijn verantwoord onder de loonkosten (EUR 4,7 mln.).

Zie onderstaand overzicht voor een nadere specificering van de mutaties per voorziening.

Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Dotaties personele voorzieningen, uitsplitsing			
Sociaal beleid, reorganisatie en rechtpositioneel	(1.997)	(3.253)	9.170
Werkloosheidsbijdragen	(4.570)	(338)	(2.736)
Eigen risico WGA	(100)		(96)
Verplichtingen voor jubileumuitkeringen	(46)		(299)
Langdurig ziek	1.618		(671)
Verlofsparen en sabbatical leave	0		0
Overige personele voorzieningen	1.675		2.026
	(3.420)	(3.591)	7.394

De post 'Lasten personeel niet in loondienst' is lager dan vorig jaar door minder inzet van externen bij diverse beleidsprojecten.

Gemiddeld aantal werknemers

Het gemiddeld aantal werknemers in 2018 is: 2.201 (2017: 2.282). Alle medewerkers zijn werkzaam in Nederland.

Bezoldiging bestuurders en toezichhouders

(x EUR 1,00)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT), kortweg: Wet normering topinkomens, is in 2013 in werking getreden. Het doel van deze wet is het tegengaan van bovenmatige beloningen en ontslagvergoedingen bij instellingen in de (semi) publieke sector. In de WNT worden inkomens en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen bij instellingen met een publieke taak, genormeerd en openbaar gemaakt. Door het ministerie van OCW is binnen het kader van de WNT de 'Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren' vastgesteld. Voor 2018 geldt de regeling die in september 2018 met terugwerkende kracht is vastgesteld en die op 13 september 2018 is gepubliceerd in de Staatscourant, nr. 50317.

Het bezoldigingsmaximum in 2018 voor de sector hbo is EUR 189.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2018 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

Het bezoldigingsmaximum voor leden en voorzitter raad van toezicht bedraagt 10% respectievelijk 15% van het voor de hbo-sector geldende bezoldigingsmaximum, te weten EUR 189.000. Het WNT-maximum voor ontslagvergoedingen voor 2018 is EUR 75.000.

Bezoldigingsklasse bestuurders en toezichhouders hbo-sector op basis van instellingskenmerken

Voor de onderwijsinstellingen zijn in 2016 de verlaagde sectorale WNT-maxima vervangen door de bezoldigingsklassen op basis van instellingskenmerken vertaald naar complexiteitspunten. Het totaal van deze complexiteitspunten bepaalt in welke bezoldigingsklasse de instelling valt en welk bezoldigingsmaximum daarmee van toepassing is op de topfunctionarissen.

Deze instellingskenmerken zijn:

- a. Gemiddelde totale baten per kalenderjaar over de voorafgaande drie jaar, te beginnen bij t-2 (t-4, t-3 en t-2);
- b. Gemiddeld aantal bekostigde studenten over de voorafgaande drie jaar, te beginnen bij t-2 (t-4, t-3 en t-2);
- c. Gewogen onderwijssectoren.

Voor 2018 ziet dit er als volgt uit:

- Het driejaars gemiddelde totale baten over 2014-2016 – is EUR 236 mln. Daarmee voldoet Inholland aan het maximale aantal van 10 complexiteitspunten;
- Het driejaars gemiddelde van het aantal bekostigde studenten per 1-10-2014, 1-10-2015 en 1-10-2016 is 17.596. Daarmee behaalt Inholland 4 complexiteitspunten;
- Het gewogen gemiddelde van het aantal sectoren op 1 oktober 2016, inclusief vermenigvuldigingsfactor 2, is $7 * 2 = 14$. Daarmee blijft Inholland op het maximum van 5 complexiteitspunten;

In totaliteit behaalt Inholland hierdoor 19 complexiteitspunten (10+4+5) en valt Inholland in Klasse G met een bezoldigingsmaximum van EUR189.000.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen.

Bedragen x EUR 1 Functiegegevens	GMC de Ranitz Voorzitter College van Bestuur	MJWT Nollen Lid College van Bestuur	H de Deugd Lid College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (deeltijdfactor in fte)	1,00	1,00	1,00
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	169.007	161.321	161.466
Beloningen betaalbaar op termijn	19.408	19.113	18.968
Subtotaal bezoldiging	188.415	180.434	180.434
Onverschuldigd betaald en niet terugontvangen bedrag bezoldiging	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totaal bezoldiging 2018	188.415	180.434	180.434
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	189.000	189.000	189.000
Gegevens vorig verslagjaar 2017			
Aanvang en einde functievervulling	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (deeltijdfactor in fte)	1,00	1,00	1,00
Dienstbetrekking	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	169.752	162.142	162.307
Beloningen betaalbaar op termijn	18.610	18.292	18.127
Totaal bezoldiging 2017	188.362	180.434	180.434
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	181.000	181.000	181.000

Alle items voor de verantwoording 2018 naar het ministerie van OCW, die van toepassing zijn op de bezoldiging topbestuurders van Inholland, zijn in bovenstaand overzicht meegenomen.

Met de wijziging van het bezoldigingsmaximum WNT voor 2018 van EUR 181.000 naar EUR 189.000 komt de voorzitter van het College van Bestuur met haar totale bezoldiging voor 2018 onder dit maximum, waardoor het overgangsrecht WNT2 niet meer van toepassing is.

1.b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking kalendermaand 1-12.
Deze categorie is in 2018 voor Hogeschool Inholland niet van toepassing.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Bedragen x EUR 1							
	Riedstra S.	Andriessen M.F.		Rutten H.J.	Weerdt C.J. van der	Sigaloff C.L.	
Functiegegevens	Voorzitter		Lid		Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12		1/1 - 31/12		1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging							
Totale bezoldiging	18.000		13.500		13.500	13.500	13.500
Onverschuldigd betaald en niet terugontvangen bedrag bezoldiging	N.v.t.		N.v.t.		N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	18.000		13.500		13.500	13.500	13.500
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	28.350		18.900		18.900	18.900	18.900
Gegevens vorig verslagjaar 2017							
	Riedstra S.	Andriessen M.F.	Andriessen M.F.	Andriessen M.F.	Rutten H.J.	Weerdt C.J. van der	Sigaloff C.L.
Functiegegevens	Voorzitter		Lid	Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/10 - 31/12	1/1 - 30/6		1/7 - 30/9	1/10 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging	4.411	6447		4.411	3277	13.000	13.000
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	6.843	8.976		6.843	4.562	18.100	18.100

De honorering van de voorzitter en leden van de Raad van Toezicht ligt voor 2018 onder de voor hen gestelde norm van WNT2.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking. Deze categorie is in 2018 voor Inholland niet van toepassing.
3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT.
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum van EUR 189.000 hebben ontvangen. Er zijn in 2018 geen ontslaguitkeringen wegens einde dienstverband betaald die op grond van de WNT dienen te worden vermeld.

Declaraties en Bestuurskosten College van Bestuur

Op basis van artikel 3j van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs dient Inholland vanaf het verslagjaar 2011 inzicht te geven in de declaraties van de individuele leden van het College van Bestuur. De minister van OCW heeft in de Staatscourant van 16 januari 2018, nr. 1793, een wijziging gepubliceerd over een aanpassing met betrekking tot de wijze van opstellen en verantwoorden van de declaraties van hoger onderwijs-bestuurders in het jaarverslag. Met deze aanpassing sluit enerzijds de Regeling jaarverslaggeving onderwijsinstellingen aan op de afspraken uit de brieven waarmee de sectoren WO en HBO een handreiking doen aan de leden en anderzijds wordt hiermee geregeld dat hogescholen de declaraties en bestuurskosten van bestuurders verantwoorden in overeenstemming met het bindingsbesluit Verantwoording bestuurskosten en declaraties van de Algemene Vergadering van de Vereniging Hogescholen, gedateerd 6 april 2018, kenmerk 18.4724.aj, inclusief de bijbehorende regeling.

Onder bestuurskosten wordt verstaan:

De uitgaven voor voorzieningen en activiteiten die direct aan de uitoefening van de bestuurstaak zijn verbonden en die noodzakelijk zijn voor een goede vervulling daarvan, waaronder vergoedingen voor c.q. declaraties van kosten die de bestuurder op eigen rekening heeft gemaakt.

De voorzitter van de Raad van Toezicht beoordeelt en fiatteert deze declaraties en bestuurskosten van het college.

Met opname van onderstaand overzicht wordt aan het voormelde voldaan.

Overzicht verantwoording bestuurskosten en declaraties Bestuursleden 2018 (Bedragen x EUR.1)

Bestuurskosten die voor vergoeding in aanmerking komen en in het bestuursverslag worden verantwoord						
Naam	G.M.C. de Ranitz	M.J.W.T. Nollen	H. de Deugd	CvB Gezamenlijk	Totalen	
1 Representatiekosten	0	38	0	0	38	
2 Reiskosten binnenland	521	345	245	0	1.111	
3 Reiskosten buitenland	1.160	0	0	0	1.160	
4 Overige kosten	1.532	169	195	0	1.896	
5 Totaal	3.213	552	440	0	4.205	

Format conform Brief VvH 6 april 2018 kenmerk 18.4724.aj.

De volgende componenten zijn in dit overzicht verantwoord:

- A. Echte declaraties, oftewel bonnetjes
- B. Direct door de hogeschool betaalde facturen
- C. Betalingen met creditcards

Vervoerskosten:

Aan twee leden van het College van Bestuur is een leaseauto ter beschikking gesteld. De totale kosten in 2018 voor de twee leaseauto's waren EUR 33.043.

Aan de voorzitter van het College van Bestuur is door Inholland een NS-businesscard ter beschikking gesteld voor reiskosten woon-werk, reizen tussen de locaties van Inholland en overige dienstreizen. De totale kosten voor het gebruik van deze NS-businesscard waren voor 2018 EUR 3.893.

Afschrijvingen

Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa: Uitsplitsing			
Afschrijvingen op immateriële vaste activa	108	0	127
Afschrijvingen op materiële vaste activa	16.747	17.380	16.776
Afschrijvingen	16.855	17.380	16.903

De afschrijvingslasten zijn in lijn met vorig jaar en zijn EUR 0,5 mln. lager dan begroot, doordat de geplande investeringen enigszins zijn vertraagd.

Overige instellingslasten

Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Huisvestingslasten, uitsplitsing			
Huurlasten	7.086	6.738	6.739
Verzekeringslasten	184	195	162
Onderhoudslasten (klein onderhoud)	2.742	2.390	3.033
Lasten voor energie en water	1.594	1.786	1.787
Schoonmaakkosten	2.690	2.922	2.928
Belastingen en heffingen	805	878	876
Overige	1.229	869	1.631
Huisvestingslasten	16.330	15.778	17.156
Overige lasten, uitsplitsing			
Administratie- en beheerslasten	4.071	4.381	4.412
Inventaris en apparatuur	4.869	4.621	5.061
Leer- en hulpmiddelen	3.006	3.129	3.069
Dotatie overige voorzieningen	262	7	540
Overige	12.338	11.348	11.987
Overige lasten	24.546	23.486	25.069

Huisvestingslasten

De huurlasten zijn EUR 0,4 mln. hoger onder ander vanwege eenmalige lasten voor de afkoopsom van het huurcontract voor locatie Amstelveen ad EUR 0,4 mln.

De onderhoudslasten, lasten van energie en water en schoonmaakkosten zijn EUR 0,7 mln. lager dan vorig jaar.

In de realisatie van 2018 zijn de aanloopkosten voor nieuwbouw Amsterdam opgenomen onder de overige huisvestingslasten.

Overige lasten

De administratie- en beheerslasten zijn EUR 0,3 mln. lager vanwege besparingen op de kosten van salarisverwerking, accreditatie en lidmaatschappen (EUR 0,4 mln.). Daartegenover zijn de accountskosten gestegen (zie hieronder).

Accountantshonoraria

Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 2018	Realisatie 2017
Separate specificatie kosten instellingsaccountant		
Accountantshonoraria voor het onderzoek van de jaarrekening	237	113
Accountantshonoraria voor andere controleopdrachten	29	13
Accountantshonoraria voor andere niet- controlediensten	0	1
Accountantshonoraria	266	127

De kosten accountantshonoraria voor het onderzoek van de jaarrekening is hoger dan ultimo verslagjaar door meerwerk voor de controle over 2017 en door hogere offerte voor controlewerkzaamheden 2018.

Financiële en overige baten en lasten

Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Toelichting financiële en overige baten en lasten			
Financiële baten, uitsplitsing			
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	0	0	2
Financiële baten	0	0	2
Financiële lasten, uitsplitsing			
Rentelasten en soortgelijke kosten	(1.100)	(1.328)	(1.204)
Financiële lasten	(1.100)	(1.328)	(1.204)
Belastingen	(93)	0	(126)
Resultaat uit deelnemingen	0	0	0
Resultaat aandeel van derden	(151)	0	(198)

De rentelasten in 2018 zijn lager dan begroot; dit wordt veroorzaakt doordat de werkelijke rekenrente op leningen lager ligt dan de rekenrente waarmee begroot is.

3.10 Toelichting op het geconsolideerde kasstroomoverzicht

In 2018 heeft een kleindochteronderneming van Inholland (HBO Services B.V.), welke integraal wordt geconsolideerd in de jaarrekening van de stichting, dividend uitgekeerd van EUR 0,4 mln. Dit bedrag is verantwoord als betaalde dividenden onder de rubriek kasstromen uit financieringsactiviteiten.

Als 51% aandeelhouder van HBO Services B.V. heeft Participatiemaatschappij B.V. EUR 0,2 mln. dividend ontvangen. Dit bedrag is verantwoord als ontvangen dividenden onder de rubriek kasstromen uit operationele activiteiten.

3.11 Enkelvoudige balans per 31 december 2018

(na resultaatverdeling)

Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 31-12-2018	Realisatie 31-12-2017
Activa		
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	217	163
Materiële vaste activa	152.806	161.166
Financiële vaste activa	1.752	1.583
Totaal van vaste activa	154.775	162.912
Vlottende activa		
Vorderingen	5.313	6.284
Liquide middelen	55.277	56.150
Totaal van vlottende activa	60.590	62.434
Totaal van activa	215.365	225.346
Passiva		
Eigen vermogen	104.996	104.537
Vorzieningen	24.461	28.659
Langlopende schulden	34.777	41.815
Kortlopende schulden	51.131	50.335
Totaal van passiva	215.365	225.346

3.12 Enkelvoudige staat van baten en lasten 2018

Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Baten			
Rijksbijdragen	169.740	161.296	163.306
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	3.767	2.276	4.034
College-, cursus-, les- en examengelden	47.174	47.945	47.975
Baten werk in opdracht van derden	1.655	1.932	1.962
Overige baten	6.626	4.789	5.289
Totaal baten	228.962	218.238	222.566
Lasten			
Personeelslasten	171.412	166.006	184.341
Afschrijvingen	16.855	17.380	16.903
Huisvestingslasten	16.311	15.459	17.121
Overige lasten	22.995	21.484	23.498
Totaal lasten	227.573	220.329	241.863
Saldo baten en lasten	1.389	(2.091)	(19.297)
Gerealiseerde herwaarderingen			
Financiële baten	0	0	2
Financiële lasten	(1.099)	(1.328)	(1.203)
Resultaat	290	(3.419)	(20.498)
Belastingen	0	0	0
Resultaat uit deelnemingen	169	203	221
Resultaat na belastingen	459	(3.216)	(20.277)
Resultaat aandeel van derden	0	0	0
Totaal resultaat	459	(3.216)	(20.277)

3.13 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling enkelvoudig

Algemeen

Voor de enkelvoudige jaarrekening gelden dezelfde grondslagen als voor de geconsolideerde jaarrekening.

3.14 Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. De jaarrekening is opgesteld in euro's, afgerond naar EUR 1.000 tenzij anders vermeld. In de toelichting op de enkelvoudige balans en staat van baten en lasten wordt met uitzondering van de post financiële vaste activa en het eigen vermogen, verwezen naar de toelichting bij de geconsolideerde balans en de staat van baten en lasten.

Materiële vaste activa

	Gebouwen	Terreinen	Inventaris en apparatuur	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruit- betalingen op materiële vaste activa	Niet aan de bedrijfs- uitoefening dienstbare mat eriële vaste activa	Totaal van materiële vaste activa
Materiële vaste activa: Verloopoverzicht 31-12-2018. Bedragen x 1.000 EUR						
Materiële vaste activa, posten						
Stand aan het begin van de periode						
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	254.150	12.096	63.875	325	17.906	348.352
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	(128.674)	0	(50.294)	0	(8.218)	(187.186)
Materiële vaste activa	125.476	12.096	13.581	325	9.688	161.166
Verloop gedurende de periode						
Investerings	2.183		4.694	1.443	62	8.382
Desinvesteringen	(412)		(12.437)			(12.849)
Afschrijvingen	(10.144)		(5.727)		(753)	(16.624)
Afschrijving op desinvesteringen	412		12.319			12.731
Mutatie gedurende de periode	(7.961)	0	(1.151)	1.443	(691)	(8.360)
Stand aan het eind van de periode						
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	255.921	12.096	56.132	1.768	17.968	343.885
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	(138.406)	0	(43.702)	0	(8.971)	(191.079)
Materiële vaste activa	117.515	12.096	12.430	1.768	8.997	152.806

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa, verloopoverzicht 31-12-2018. Bedragen x 1.000 EUR	Deelnemingen in groeps- maatschappijen	Totaal van financiële vaste activa
Financiële vaste activa, posten		
Stand aan het begin van de periode		
Financiële vaste activa	1.583	1.583
Verloop gedurende de periode		
Aandeel in resultaat deelnemingen	169	169
Stand aan het eind van de periode		
Financiële vaste activa	1.752	1.752

Vlottende activa

Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 31-12-2018	Realisatie 31-12-2017
Vorderingen		
Debiteuren	1.091	1.391
Groepsmaatschappijen	493	446
Personeel	42	36
Ouders, studenten, deelnemers en cursisten	1.716	4.257
Overige vorderingen	140	0
Voorziening wegens oninbaarheid vorderingen	(626)	(2.737)
Subtotaal vorderingen	2.856	3.393
Overlopende activa		
Vooruitbetaalde kosten	1.918	2.252
Overige overlopende activa	539	639
Overlopende activa	2.457	2.891
Totaal van vorderingen	5.313	6.284
Liquide middelen		
Tegoeden op bankrekeningen	55.277	56.150
Liquide middelen	55.277	56.150
Totaal van vlottende activa	60.590	62.434

Kortlopende schulden

Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 31-12-2018	Realisatie 31-12-2017
Kortlopende schulden toelichting		
Schulden aan groepsmaatschappijen	720	1.016
Schulden aan kredietinstellingen	2.978	3.979
Crediteuren	5.614	5.342
Belastingen en premies sociale verzekeringen	7.557	7.936
Schulden ter zake van pensioenen	1.876	1.842
Schulden ter zake van werk door derden		
Kortlopende overige schulden	<u>1</u>	<u>14</u>
Subtotaal kortlopende schulden	18.746	20.129
Overlopende passiva, uitsplitsing		
Vooruitontvangen college-, cursus-, les- en examengelden	13.949	14.538
Vooruitontvangen subsidies OCW / EZ	1.051	1.935
Vooruitontvangen investeringssubsidies	106	92
Vooruitontvangen bedragen	2.503	1.970
Vakantiegeld en vakantiedagen	9.624	5.610
Te betalen interest	88	9
Overige overlopende passiva	<u>5.064</u>	<u>6.052</u>
Overlopende passiva	32.385	30.206
Totaal van kortlopende schulden	51.131	50.335

3.15 Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan die hier vermeld zouden moeten worden.

Deze jaarrekening is vastgesteld door het College van Bestuur in haar vergadering van 11 april 2019 en goedgekeurd door de Raad van Toezicht in haar vergadering van 29 mei 2019.

College van Bestuur Inholland

Mw. drs. G.M.C. de Ranitz, voorzitter

Drs. H. de Deugd, lid

Dr. M.J.W.T. Nollen, lid

Raad van Toezicht Inholland

Drs. S. Riedstra (voorzitter)

Mw. dr. M.F. Andriessen (vice-voorzitter)

Mr. H.J. Rutten

Mw. drs.C. Sigaloff

Mw. drs. C. van der Weerd-Norder RA

4 Overige gegevens

4.1 Bestemming resultaat

Het overschot over 2018 is overeenkomstig toegevoegd aan de reserves.

4.2 Controleverklaring

De verklaring is opgenomen op de volgende pagina's.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het college van bestuur en de raad van toezicht van Stichting Hoger Onderwijs Nederland

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Hoger Onderwijs Nederland te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- ▶ geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Hoger Onderwijs Nederland op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- ▶ zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

- ▶ de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2018;
- ▶ de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2018;
- ▶ de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Hoger Onderwijs Nederland (de stichting), zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit als volgt bepaald:

Materialiteit voor de getrouwheid van de jaarrekening als geheel	€ 4,5 miljoen
Toegepaste benchmark	2% van het totaal van de baten
Materialiteit voor de financiële rechtmatigheid	€ 6,5 miljoen
Toegepaste benchmark	3% van de totale publieke middelen
Nadere toelichting	Deze materialiteit is bepaald zoals voorgeschreven in paragraaf 2.1.3. Materialiteitstabel van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018. In deze paragraaf van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 zijn tevens voor diverse posten/onderwerpen een specifieke materialiteit en specifieke rapportagegrens opgenomen, die wij hebben toegepast. De wijze waarop wij de materialiteit hebben bepaald, is niet gewijzigd ten opzichte van voorgaand boekjaar.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling Controleprotocol WNT 2018. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van toezicht overeengekomen dat wij aan de raad de tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 225.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de groepscontrole

Stichting Hoger Onderwijs Nederland staat aan het hoofd van een groep van organisaties. De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de jaarrekening van Stichting Hoger Onderwijs Nederland.

De groepscontrole heeft zich met name gericht op de significante groepsonderdelen zijnde Stichting Hoger Onderwijs Nederland, Contractgroep INHOLLAND B.V. en Commerciële HBO-opleidingen INHOLLAND B.V. Deze onderdelen zijn significant op basis van de omvang van de activiteiten en de hieruit voortvloeiende financiële transacties. Bij deze onderdelen hebben wij zelf controlewerkzaamheden uitgevoerd. Wij hebben geen gebruik gemaakt van andere accountants bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van Stichting Hoger Onderwijs Nederland.

Door bovengenoemde werkzaamheden bij (groeps)onderdelen, gecombineerd met aanvullende werkzaamheden op groepsniveau, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de groep verkregen om een oordeel te geven over de jaarrekening.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten hebben wij met de raad van toezicht gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken. Wij hebben in vergelijking met voorgaand jaar geen wijzigingen in de kernpunten van onze controle aangebracht.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Waardering en toelichting materiële vaste activa Wij verwijzen naar pagina 59, 65, 66, 71 en 72 van de jaarrekening.	
Risico	<p>De post materiële vaste activa is met € 152,8 miljoen, ofwel 69,0% van het balanstotaal, een significante post. Waardering van materiële vaste activa vindt plaats tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen, rekening houdend met een eventuele restwaarde.</p> <p>De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er indicaties zijn voor duurzame waardeverminderingen die noodzaken tot de bepaling en verantwoording van een bijzonder waardeverminderingverlies.</p> <p>Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole onderkende risico is dat de materiële vaste activa niet juist gewaardeerd zijn en dat de toelichting niet aan de relevante verslaggevingsvereisten voldoet.</p>
Onze controleaanpak	<p>Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen beoordeeld en ons bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden gericht op de redelijkheid van de aannames en de voornaamste schattingen.</p> <p>Ook hebben wij de in de jaarrekening opgenomen toelichtingen onderzocht. Wij hebben getoetst of deze toelichtingen toereikend zijn en voldoende inzicht geven in de gekozen veronderstellingen voor de waardering.</p>
Belangrijke observaties	<p>Wij hebben geen materiële controleverschillen geconstateerd in de belangrijkste aannames van het college van bestuur die ten grondslag liggen aan de waardering van de materiële vaste activa. De stichting heeft geen indicaties voor duurzame waardeverminderingen geïdentificeerd.</p> <p>Wij achten de in de jaarrekening opgenomen toelichting inzake de materiële vaste activa voldoende inzicht geven in de gekozen veronderstellingen voor de waardering.</p>
Waardering en toelichting van de voorzieningen Wij verwijzen naar pagina 59, 67, 68, 74, 75 en 76 van de jaarrekening.	
Risico	<p>De personele voorzieningen en de voorzieningen voor verlieslatende contracten bedragen gezamenlijk € 24,5 miljoen, ofwel 11,0% van het balanstotaal ultimo 2018 en zijn daarmee materiële posten in de jaarrekening.</p> <p>Bij het bepalen van de hoogte van de voorzieningen baseert het college van bestuur zich in belangrijke mate op schattingen en veronderstellingen.</p> <p>Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole onderkende risico is dat de voorzieningen niet juist gewaardeerd zijn en dat de toelichting niet aan de relevante verslaggevingsvereisten voldoet.</p>

<p>Onze controleaanpak</p>	<p>Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen beoordeeld en ons bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden gericht op de redelijkheid van de aannames van de voornaamste schattingen, waaronder de onderbouwing van de gehanteerde veronderstellingen en uitgangspunten, inclusief de disconteringsvoet en de aansluiting met brongegevens, alsmede de consistentie van de gehanteerde uitgangspunten en veronderstellingen in vergelijking tot voorgaande verslagperioden.</p>
<p>Belangrijke observaties</p>	<p>Wij hebben geen materiële controleverschillen geconstateerd in de belangrijkste aannames van het college van bestuur die ten grondslag liggen aan de waardering van de voorzieningen.</p> <p>Wij achten de in de jaarrekening opgenomen toelichting inzake de voorzieningen voldoende inzicht geven in de gehanteerde veronderstellingen voor de waardering.</p>

Benoeming

Wij zijn door de raad van toezicht op 24 maart 2015 benoemd als accountant van Stichting Hoger Onderwijs Nederland vanaf de controle van het boekjaar 2015 en zijn sinds die datum tot op heden de externe accountant.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1(j) Uitvoeringsregeling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ het bestuursverslag, bestaande uit het voorwoord en het verslag van het college van bestuur;
- ▶ het verslag van de raad van toezicht;
- ▶ de overige gegevens;
- ▶ de bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- ▶ alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening
Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht dient goedkeuring te verlenen aan het besluit van het college van bestuur tot vaststelling van de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Rotterdam, 7 juni 2019

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. M. Verschoor RA

5 Bijlage

5.1 Specificatie posten OCW

(Normatieve) Rijksbijdragen

(Normatieve) Rijksbijdragen	
<i>HBO 2018</i>	
2017/2/606871	152.524
2018/2/861332	7.807
2018/2/1035215	748
	161.079
<i>HAO/EZ 2018</i>	
2017/2/593262	6.443
2018/2/861271	286
2018/2/1035620	151
	6.880
<i>Overig 2018</i>	
<i>Reclassificatie (Normatieve) Rijksbijdrage naar:</i>	
- Overige subsidies OCW/EZ	(169)
	(169)
Totaal (Normatieve) Rijksbijdragen	167.790

5.2 Specificatie Meerjarig Investeringsprogramma

27PZ - Inholland Actielijn art. 17	In mip geplande inzet van middelen								
	Investeringmiddelen			Eigen middelen		Financiering derden		Totaal gepl. inzet (control) voor	Totaal gepl. inzet (control) voor
	FIM2013	FIM2014	FIM2015	FEM2014	FEM2015	FDD2014	FDD2015	2014	2015
a.1 vernieuwing opleidingen	0	51.600	0	19.000	48.600	0	0	70.600	48.600
a.2 groene kennis voor burgers	0	6.000	0	130.000	100.000	0	0	136.000	100.000
a.3 kennistoepassing	0	70.800	156.878	220.000	200.000	0	0	290.800	356.878
b.1 samenwerkingsverbanden	0	21.000	29.787	20.000	17.000	0	0	41.000	46.787
b.2 teams vakdocenten	0	6.000	8.274	5.000	4.250	0	0	11.000	12.524
c.1 innovatieve bedrijven	0	1.800	62.387	20.000	17.000	0	0	21.800	79.387
c.2 inhuur deskundigheid	0	0	0	170.000	150.000	0	0	170.000	150.000
d.1 groene groei	0	0	0	0	0	0	0	0	0
d.2 thema's innovatieagenda's	0	137.313	205.219	45.000	41.750	0	0	182.313	246.969
d.3 agenda bèta – techniek	0	0	0	20.000	20.000	0	0	20.000	20.000
d.4 voedselzekerheid	0	30.000	41.371	0	0	0	0	30.000	41.371
	0	324.513	503.917	649.000	598.600	0	0	973.513	1.102.517

Beschikking DUO 2013

262.016

Beschikking DUO 2014

324.513

Beschikking DUO 2015

503.917

	O	P	Q	R	S	T	U	V					X	Y	Z	AA
27PZ - Inholland	Daadwerkelijk bestede investeringsmiddelen												Verw. inzet invest.middelen			
Actielijn art. 17	Besteed in 2013 uit art 5 + 5a 2013	Besteed in 2015 uit art. 5 + 5a 2013, volgens opgave instelling	Besteed in 2015 uit art. 5 2014, volgens opgave instelling	Totaal Besteed in 2015 (uit Art. 5+5a 2013 en Art. 5 2014) volgens opgave instelling	Besteed in 2016 uit overloop 2 013 (Art. 5+5a) en/of 2014 (Art.5)	Besteed in 2016 uit Art. 5 2016	Totaal Besteed Art. 5 in 2016 (M+N)	Besteed in 2016 uit overloop 2 013 (Art. 5+5a) en/of 2014 (Art.5)	Besteed in 2017 uit Art. 5 2017	Besteed in 2018 uit Art. 5 2018	Totaal Besteed Art. 5 in 2018 (M+N)	Totaal Besteed Art. 5 t/m 2018(L+O)	Actielijn	Geplande inzet in 2019 uit overloop Art.5	Geplande inzet in 2019 uit overloop Art.5	
a.1 vernieuwing opleidingen	0	0	0	0	0	0	0	54.000	0	0	54.000	54.000	a1	0		
a.2 groene kennis voor burgers	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	a2	0		
a.3 kennistoepassing	0	0	0	0	0	0	0	246.052	0	0	246.052	246.052	a3	0		
b.1 samenwerkingsverbanden	0	0	0	0	0	0	0	26.863	9.328	948	37.140	37.140	b1	0		
b.2 teams vakdocenten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	b2	0		
c.1 innovatieve bedrijven	0	0	0	0	0	0	0	48.566	0	0	48.566	48.566	c1	0		
c.2 inhuur deskundigheid	0	0	0	0	0	0	0	18.993	0	2.429	21.422	21.422	c2	0		
d.1 groene groei	0	0	0	0	0	0	0	13.850	0	0	13.850	13.850	d1	0		
d.2 thema's innovatieagenda's	0	0	0	0	0	0	0	251.435	25.393	46.050	322.878	322.878	d2	0		
d.3 agenda bèta – techniek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	d3	0		
d.4 voedselzekerheid	0	0	0	0	0	0	0	89.653	0	0	89.653	89.653	d4	0		
	0	0	0	0	0	0	0	749.410	34.721	49.427	833.559	833.559		0	0	0
									incl besteed in 2013		833.559					

Meerjarig Investeringsprogramma (MIP) 2018

Het domein Agri, Food & Life Sciences van Hogeschool Inholland heeft ook in 2018 gewerkt aan de transitie van 'School naar Kenniscentrum'. Er is met name ingezet op Verbindingen in de onderwijskolom (b.1) en (b.2) en contentontwikkeling 'Sustainable Urban Relations' (d.2).

Thema's MIP 2013 e.v.			Budget 2017	Voorstel 2017	Projectleider 2017	Uitputting 2017	Voorstel 2018	Uitputting 2018
Regie MIP					Gerry	2208.-	4K	4.944
b.1 aangaan samenwerkingsverbanden	Verbindingen in de Onderwijskolom (1)	b.1.1 Doorlopende leerlijn Green Biotechnology b.1.2 Verbeteren aansluiting Mbo-hbo op inhoud en vaardigheden / deficiëntie (plan van aanpak per kenniscluster) b. 1.3 Verbetering aansluiting Hbo-wo b.1.4 Tripartiet MRA Laboratorium Onderwijs b.1.5. Doorstroomtraject MLO-HLO	22.728	22.728: Honours traject onderne men in het groen 6.0	Jenny	7331,-	15K honours studenten. Water zal een centrale laats krijgen waarbij de studenten multidisciplinair en vanuit perspectief sociale innovatie aan de slag gaan. Tevens worden de resultaten gedeeld in de onderwijskolom. (horizontaal en verticaal).	19.675
b.2 in samenwerking onderhouden teams van vakdocenten	Verbindingen in de Onderwijskolom (2)	b.2.1 Uitvoering sectorplan HAO met het oog op ontwikkeldoelmatigheid en uitvoeringsdoelmatigheid. Landelijk vakoverleg gericht op o.a.: - gezamenlijk toetsen - afstemming macroroosters, afstuderen/review, wel of niet verplicht stellen van internationale stages, toegepast onderzoekslijn	13.560		Nog niet bepaald: Pieter komt met voorstel	0.00	10K Centraal staat de cross over samenwerking vanuit het thema Vertical Farming. De tripartiete samenwerking is uitgangspunt. Zowel het grijze onderwijs als groene onderwijs, zowel MBO als HBO is hierbij betrokken.	8.812
d.2 Thema's voortkomend uit de innovatie agenda's	Contentontwikkeling SURE i.r.t. de innovatie agenda's	Topsector AF/TU d.2.1 Voedsel en Voeding d.2.2. Ontmoeting mens-dier-plant d.2.3. Gezondheid/Biomedisch d.2.4 Virusonderzoek Bijen d.2.5. Aquacultuur d.2.6. Schaarste aan grondstoffen d.2.7 Social Return HCA Natuur & Landschap:	42.673	10.000 One Health DV 10.000 : FCT: 10.000 Food 20.000: TA:	10K Big Data: Erik La Lau 10K FCT: 4993 Erik La Lau 20K TA: Perry/Gerry	A1225 Aquaponics 13205 A1255: Soc. Media/Big Data: 8820.-	Aquaponics 10K 5K DV (heeft in 2017 budget niet gebruikt i.v.m. onder capaciteit	Aquaponics: 7.544 Dier; 8.453
		d.2.8 Integrale Gebiedsontwikkeling d.2.9 Sociale Innovatie d.2.10 Beleving, Leefstijl en Recreatie Topsector Water: d.2.11 Water		Aquaponics		Voedsel & Voeding 3510.-		
Uitputting 2017						34735		
Restant 31-12-17						44240	44K	49.428
Eigen bijdrage Inholland								5.188

5.3 Gegevens van de rechtspersoon

Rechtspersoon

Stichting Hoger Onderwijs Nederland (handelsnaam: Hogeschool Inholland / Inholland)
Postadres: Postbus 95597, 2509 CN Den Haag
Bezoekadres: Theresiastraat 8, 2593 AN Den Haag

College van Bestuur

Mw. drs. G.M.C. (Jet) de Ranitz - voorzitter
Dhr. drs. H. (Huug) de Deugd
Dhr. dr. M.J.W.T. (Marcel) Nollen

Brinnummers

27PZ Hogeschool Inholland

Kamer van Koophandel

Dossiernummer 37.099.586 Kamer van Koophandel Haaglanden

Telefoonnummer / Faxnummer

070 - 312 32 00 / 070 – 312 32 11

Internetsite

www.inholland.nl

Contactpersoon

Dhr. M. Emmerik, Manager Finance Hogeschool Inholland
Bereikbaar onder telefoonnummer 06 -12653149
E-mailadres: michel.emmerik@inholland.nl